

Uchwała Nr VII/107/2019
Rady Powiatu w Olsztynie
z dnia 27 września 2019 r.

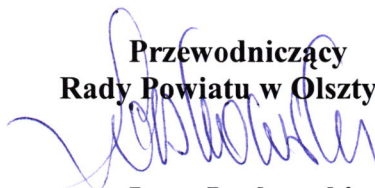
**w sprawie przyjęcia Raportu z wykonania w latach 2017-2018 Programu
Ochrony Środowiska Powiatu Olsztyńskiego do 2020 roku**

Na podstawie art. 12 pkt 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2019 r., poz. 511) oraz art. 18 ust. 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U z 2019 r., poz. 1396 z późn. zm.) **uchwała się**, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się „Raport z wykonania w latach 2017-2018 Programu Ochrony Środowiska Powiatu Olsztyńskiego do 2020 roku” stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

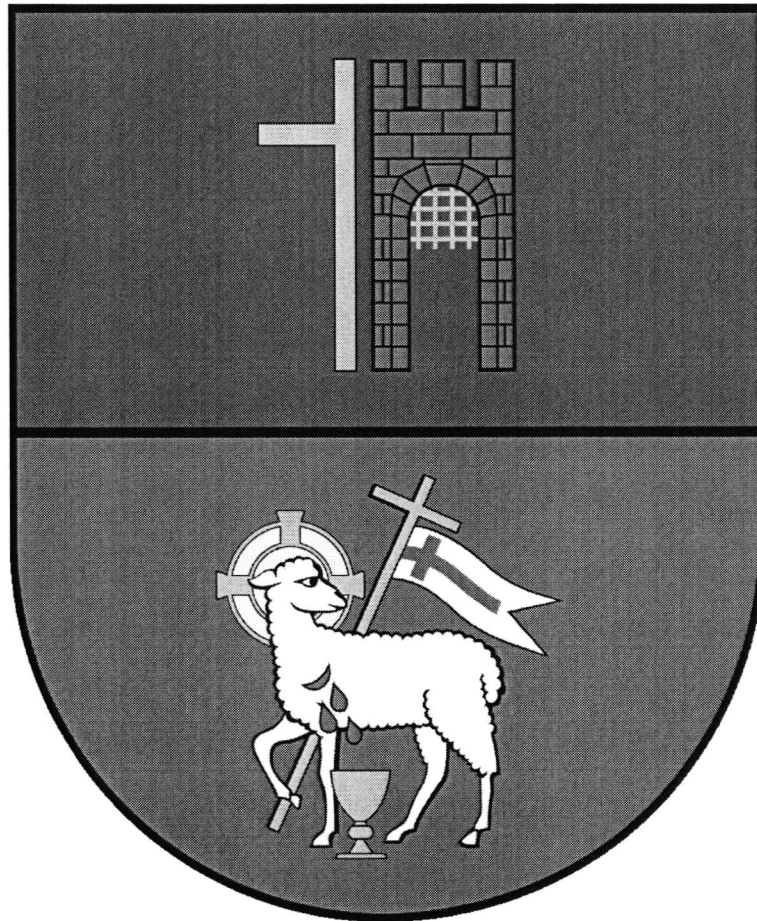
§ 2. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący
Rady Powiatu w Olsztynie

Jerzy Laskowski

Załącznik
do Uchwały Nr VII/107/2019
Rady Powiatu w Olsztynie
z dnia 27 września 2019 r.

RAPORT Z WYKONANIA W LATACH
2017-2018

PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
POWIATU OLSZTYŃSKIEGO
DO 2020 ROKU

WYKONAWCA:

EKOSTANDARD
Pracownia Analiz Środowiskowych

ul. Wiązowa 1B/2, 62-002 Suchy Las
www.ekostandard.pl
email: ekostandard@ekostandard.pl
tel. 505-006-914, (61) 812-55-89

AUTORZY OPRACOWANIA:

Robert Siudak
Patrycja Murasicka

SPIS TREŚCI

1 Wstęp	4
2 Charakterystyka powiatu olsztyńskiego	5
2.1 Położenie.....	5
2.2 Demografia.....	6
2.3 Struktura użytkowania gruntów.....	6
2.4 Infrastruktura komunikacyjna.....	7
2.5 Budowa geologiczna.....	7
2.6 Gleby.....	8
2.7 Klimat.....	8
2.8 Wody.....	9
2.8.1 Wody powierzchniowe.....	9
2.8.2 Wody podziemne.....	9
2.9 Zasoby przyrodnicze.....	10
2.9.1 Formy ochrony przyrody.....	10
2.9.2 Lasy.....	11
2.9.3 Tereny zieleni.....	11
3 Ocena realizacji zadań określonych w Programie Ochrony Środowiska Powiatu Olsztyńskiego do 2020 roku	12
3.1 Finansowanie ochrony środowiska z budżetu Powiatu Olsztyńskiego.....	12
3.2 Obszary interwencji.....	14
3.2.1 Obszary interwencji: Ochrona klimatu i jakości powietrza.....	15
3.2.2 Obszar interwencji: Ochrona przed hałasem.....	29
3.2.3 Obszar interwencji: Ochrona przed promieniowaniem elektromagnetycznym.....	33
3.2.4 Obszar interwencji: Gospodarka wodno-ściekowa.....	35
3.2.5 Obszar interwencji: Gospodarowanie wodami.....	40
3.2.6 Obszar interwencji: Ochrona zasobów przyrodniczych.....	45
3.2.7 Obszary interwencji: Ochrona gleb i zasobów geologicznych.....	49
3.2.8 Obszar interwencji: Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów.....	51
3.2.9 Obszar interwencji: Zagrożenia poważnymi awariami.....	58
3.2.10 Obszar interwencji: Edukacja ekologiczna.....	62
3.2.11 Obszar interwencji: Monitoring.....	68
3.3 Wskaźniki.....	69
4 Podsumowanie i wnioski	74
5 Wykaz skrótów	76
6 Spis tabel	77
7 Spis map	78
8 Spis rycin	78

1 WSTĘP

Rada Powiatu w Olsztynie uchwałą Nr XXIX/281/2017 z dnia 17 listopada 2017 r. przyjęła dokument pn. *Program Ochrony Środowiska Powiatu Olsztyńskiego do 2020 roku* (zwany dalej *Programem*). Sporządzony dokument jest narzędziem realizacji polityki ochrony środowiska państwa i określa zadania służące poprawie stanu środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego mieszkańców powiatu olsztyńskiego.

Zgodnie z art. 18 ust. 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. *Prawo ochrony środowiska* (Dz. U. z 2018 r. poz. 799 z późn. zm.) zarząd powiatu jest zobowiązany dokonać oceny realizacji celów i zadań ochrony środowiska określonych w *Programie* co dwa lata i w formie raportu przedstawić radzie powiatu.

Lata 2017-2018 są pierwszym okresem obowiązywania *Programu Ochrony Środowiska Powiatu Olsztyńskiego do 2020 roku* podlegającym ocenie.

Celem niniejszego sprawozdania jest analiza realizacji wykonanych zadań związanych z ochroną środowiska w latach 2017-2018 zapisanych w *Programie*. Ocena ta ma służyć określeniu stopnia realizacji założonych w ww. dokumencie zadań, mających na celu polepszenie stanu środowiska w powiecie, a także sformułowaniu wniosków niezbędnych do kolejnej aktualizacji programu ochrony środowiska dla powiatu olsztyńskiego.

Bezpośrednim wskaźnikiem zaawansowania realizacji zadań *Programu* jest wysokość ponoszonych nakładów finansowych oraz uzyskiwane efekty rzeczowe. Ich weryfikacja poprzez ocenę stanu jakości i dotrzymywania norm komponentów środowiska, dokonaną w ramach systemu monitoringu, ilustruje zaawansowanie realizacji *Programu* w cyklu dwuletnim i umożliwi dokonywanie niezbędnych bieżących korekt.

W kolejnych rozdziałach w sposób syntetyczny przedstawione zostały informacje na temat realizacji zadań związanych z ochroną środowiska i celów zawartych w *Programie Ochrony Środowiska Powiatu Olsztyńskiego do 2020 roku* oraz poniesionych nakładów finansowych na realizację tych zadań. Ponadto, analizie poddano wyznaczone w *Programie* wskaźniki i mierniki stanu środowiska.

Niniejszy raport obejmuje głównie działania zrealizowane przez Powiat Olsztyński, jednostki organizacyjne powiatu i powiatowe osoby prawne oraz służby, straże i inspekcje nadzorowane przez powiat, a także gminy powiatu olsztyńskiego.

Raport opracowany został na podstawie danych pozyskanych od:

- poszczególnych wydziałów Starostwa Powiatowego w Olsztynie,
- jednostek organizacyjnych Powiatu Olsztyńskiego, tj. Powiatowej Służby Drogowej w Olsztynie, Domów Pomocy Społecznej, Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych oraz Placówek Oświatowych,
- służb, inspekcji i straży, tj. Komendy Miejskiej Państwowej Straży Pożarnej w Olsztynie, Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Olsztynie.

Informacje pozyskano również od:

- Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie, Zarząd Zlewni w Olsztynie,
- Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Olsztynie,
- Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Olsztynie,
- Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad, Oddział w Olsztynie.

Ponadto, przy opracowywaniu raportu korzystano z danych statystycznych GUS, opracowań Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Olsztynie, Urzędu Marszałkowskiego Województwa Warmińsko-Mazurskiego oraz Państwowego Instytutu Geologicznego. Natomiast informacje na temat przeprowadzonych inwestycji z zakresu ochrony środowiska pozyskano od gmin położonych na terenie powiatu olsztyńskiego, tj. Gminy Barczewo, Gminy Dobrze Miasto, Gminy Jeziorany, Gminy Olsztynek, Gminy Purda, Gminy Świątki i Gminy Stawiguda. Z uwagi na brak odpowiedzi w raporcie nie ma informacji o inwestycjach zrealizowanych na terenie Gminy Biskupiec, Gminy Dywity, Gminy Gietrzwałd, Gminy Jonkowo oraz Gminy Kolno.

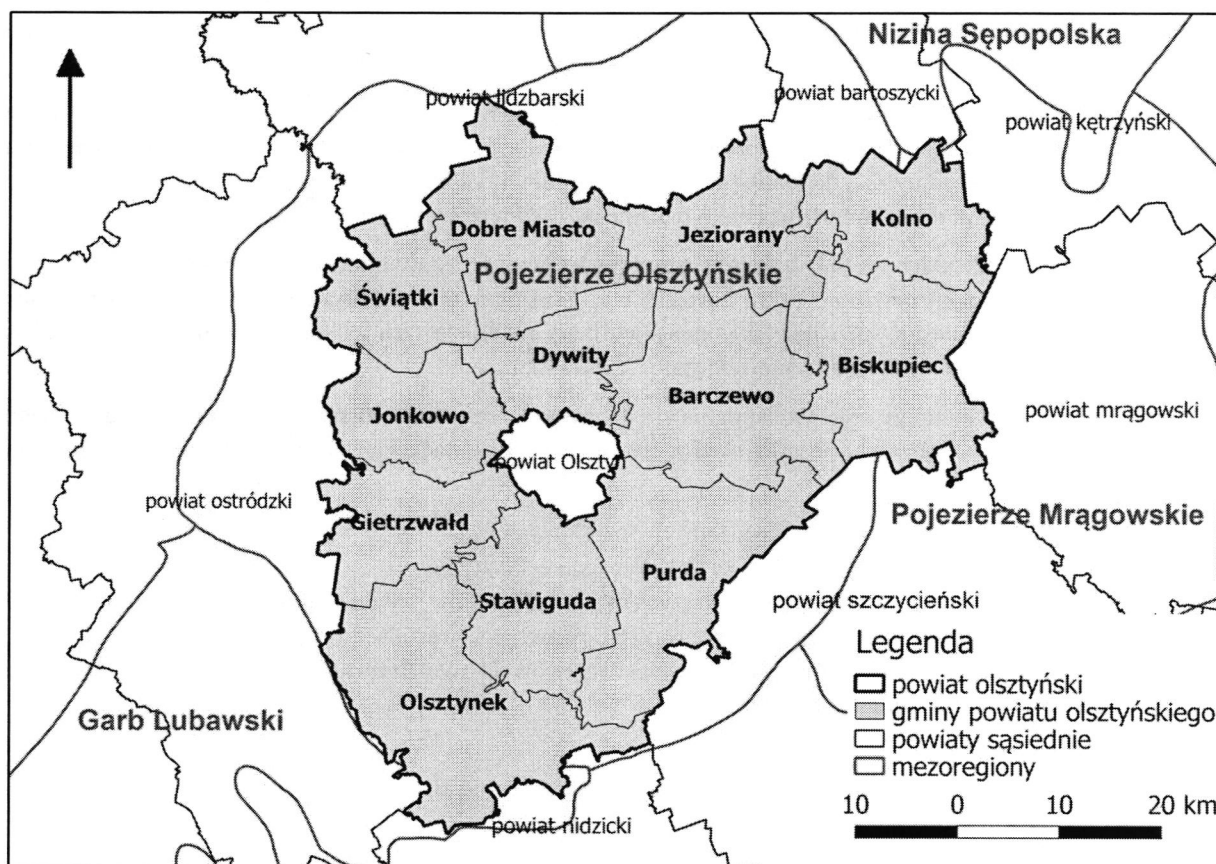
2 CHARAKTERYSTYKA POWIATU OLSZTYŃSKIEGO

2.1 POŁOŻENIE

Powiat olsztyński zlokalizowany jest w centralnej części województwa warmińsko-mazurskiego, w północno-wschodniej Polsce. Obejmuje obszar położony wokół Olsztyna – miasta na prawach powiatu, granicząc z powiatami: lidzbarskim, bartoszyckim, kętrzyńskim, mrągowskim, szczycieńskim, nidzickim i ostródzkim.

W skład powiatu olsztyńskiego wchodzi dwanaście gmin: Dywity, Gietrzwałd, Jonkowo, Kolno, Purda, Stawiguda i Świątki będących gminami wiejskimi oraz Barczewo, Biskupiec, Dobre Miasto, Jeziorany i Olsztynek będących gminami miejsko-wiejskimi.

Powiat olsztyński liczy 447 miejscowości oraz 5 miast: Barczewo, Biskupiec, Dobre Miasto, Jeziorany i Olsztynek. Powierzchnia powiatu wynosi 2 838 km² (283 802 ha), co stanowi 11,7% powierzchni województwa i 0,91% powierzchni kraju.

Według regionalizacji fizyczno-geograficznej Kondrackiego powiat olsztyński znajduje się w obrębie 4 mezoregionów, a są to: Pojezierze Mlągowskie, Pojezierze Olsztyńskie, Garb Lubawski oraz Nizina Sępopolska. Większość obszaru powiatu stanowi Pojezierze Olsztyńskie, które zajmuje centralną część powiatu¹ (Mapa 1).

¹ J. Kondracki, *Geografia regionalna Polski*, PWN, Warszawa 2002.

2.2 DEMOGRAFIA

Według stanu na koniec 2018 r. powiat olsztyński zamieszkiwało 126 018 osób, a średnia gęstość zaludnienia wynosiła 44 osoby/km². W ciągu ostatniego dziesięciolecia (lata 2009 - 2018) liczba ludności powiatu olsztyńskiego systematycznie wzrastała, a różnica między rokiem 2009 a 2018 wynosiła 9 252 osoby. Współczynnik feminizacji, określający stosunek liczby kobiet do liczby mężczyzn w populacji, dla obszaru całego powiatu w 2018 r. wynosił 103.

2.3 STRUKTURA UŻYTKOWANIA GRUNTÓW

Według stanu na dzień 31 grudnia 2018 r. w strukturze użytkowania gruntów powiatu przeważały grunty rolne, zajmujące powierzchnię 144 265 ha (50,83%). Grunty rolne dzielą się na nieużytki (8 785 ha) oraz użytki rolne (135 480 ha). Dużą część użytków rolnych powiatu stanowią grunty orne (90 726 ha), a następnie pastwiska trwałe (22 900 ha) i łąki trwałe (22 900 ha). Inne użytki rolne znajdujące się w granicach powiatu olsztyńskiego to: sady (347 ha), grunty rolne zabudowane (2 554 ha), grunty pod stawami (417 ha), grunty pod rowami (857 ha) oraz grunty zadrzewione i zakrzewione na użytkach rolnych (2 098 ha).

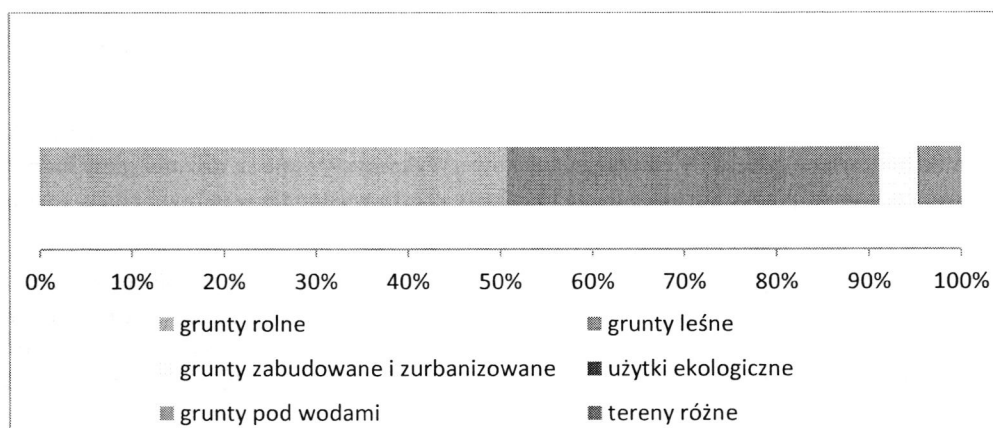
40,29% powierzchni powiatu stanowią grunty leśne (114 358 ha), na które składają się lasy (114 100 ha) oraz grunty zadrzewione i zakrzewione (258 ha).

Grunty zabudowane i zurbanizowane zajmują łącznie 11 974 ha, co jest równe 4,22% powierzchni powiatu. Są to głównie tereny komunikacyjne (7 710 ha), w skład których wchodzi drogi (6 897 ha), tereny kolejowe (783 ha), inne tereny komunikacyjne (6 ha) oraz grunty przeznaczone pod budowę dróg publicznych (24 ha). Znacznie mniejszą część gruntów zabudowanych i zurbanizowanych zajmują tereny mieszkaniowe (2 213 ha) oraz inne grunty wchodzące w skład omawianej kategorii, takie jak: tereny przemysłowe (459 ha), inne tereny zabudowane (827 ha), zurbanizowane tereny niezabudowane lub w trakcie zabudowy (351 ha), tereny rekreacyjno-wypoczynkowe (275 ha) oraz użytki kopalne (139 ha).

Powierzchnię gruntów pod wodami zinwentaryzowano na 12 852 ha, co stanowi 4,53% powierzchni powiatu. Grunty pod wodami dzielą się na grunty pod wodami powierzchniowymi płynącymi oraz stojącymi. Na terenie powiatu cieką pokrywają 12 148 ha, natomiast zbiorniki wodne – 704 ha.

Użytki ekologiczne stanowią 0,11% powierzchni powiatu, tj. 311 ha. Tereny różne zajmują jedynie 42 ha, co daje 0,01% powierzchni powiatu.

Strukturę użytkowania gruntów na terenie powiatu olsztyńskiego przedstawia poniższa rycina, do której wykonania użyto danych udostępnionych przez Starostwo Powiatowe w Olsztynie.

Rycina 1. Struktura użytkowania gruntów na terenie powiatu olsztyńskiego
źródło: oprac. własne na podstawie danych Starostwa Powiatowego w Olsztynie, stan na 31.12.2018 r.

2.4 INFRASTRUKTURA KOMUNIKACYJNA

Sieć komunikacyjną powiatu olsztyńskiego tworzą drogi oraz linie kolejowe. Przez teren powiatu przebiegają dwa odcinki dróg ekspresowych (S7, S51), sześć dróg krajowych oraz dziewięć dróg wojewódzkich. Sieć drogową stanowi również 101 dróg powiatowych oraz bardzo liczne drogi gminne. Drogi są systematycznie modernizowane oraz rozbudowywane, co umożliwi rozwój gospodarczy gmin powiatu.

Przez teren powiatu olsztyńskiego przebiega sześć linii kolejowych, w tym jedna linia należąca do transeuropejskiej sieci kolejowej (linia nr 353):

- linia nr 216 relacji Olsztyn Główny – Ełk,
- linia nr 219 relacji Działdowo – Olsztyn Główny,
- linia nr 220 relacji Olsztyn Główny – Bogaczewo,
- linia nr 221 relacji Gutkowo – Braniewo,
- linia nr 223 relacji Czerwonka – Ełk,
- linia nr 353 relacji Poznań Wschód – Skandawa (na odcinkach Hława Główna - Olsztyn Główny, Olsztyn Główny - Czerwonka oraz Czerwonka - Korsze).

2.5 BUDOWA GEOLOGICZNA²

W budowie geologicznej powiatu dominują utwory czwartorzędowe, będące wynikiem działań lodowca. Wyróżnić tu można osady morenowe powstałe w wyniku akumulacyjno-erozyjnej działalności lodowca oraz osady piaszczysto-żwirowe powstałe w wyniku działalności lodowca i wód polodowcowych. Udokumentowana baza surowcowa obejmuje surowce skalne, takie jak surowce ilaste, okruchowe i żwizłe.

Na terenie powiatu występują udokumentowane zasoby geologiczne kredy jeziornej. Kreda jeziorna, znana jako wapień łąkowy lub wapień jeziorny, jest genetycznie związana z osadami pojeziornymi ostatniego zlodowacenia (czwartorzędu). Znajduje ona zastosowanie w rolnictwie jako nawóz wapniowy.

Piaski i żwiry, zwane dawniej kruszywem naturalnym, są przeważnie wieku czwartorzędowego. Jakość kopaliny zależy w znacznym stopniu od genetycznego typu złoża. Najważniejsze są złoża o genezie lodowcowej (akumulacyjne moreny czołowe) i wodno-lodowcowej (sandry, ozy). Występują głównie złoża piasku ze żwirem. Wszystkie złoża piasku i żwirów zostały zaliczone do złóż kopalin pospolitych. Wykorzystywane są w budownictwie, w szczególności w inwestycjach drogowych.

Do grupy surowców do prac inżynierskich zalicza się skały o charakterze ilasto-piaszczystym i gliniasto-ilastym oraz między innymi piaskowce i wapień niespełniające kryteriów dla kamieni drogowych i budowlanych. Określa się je często jako „masy ziemne do budowy”. Zasoby tej kopaliny zostały udokumentowane jako kopalina towarzysząca, głównie w złożach piasków i żwirów.

Podstawowym surowcem do produkcji ceramiki budowlanej są skały ilaste. Do najważniejszych surowców ilastych ceramiki budowlanej należą ily i mułki zastoiskowe. Wykorzystywane są również gliny lodowcowe, gliny aluwialne i zwietrzelinowe, piaski. Surowce ilaste i nieilaste często występują w jednym złożu, tworząc pokłady lub przewarstwienia. Występują także w formie samodzielnych nagromadzeń.

Torf jest osadem organicznym powstałym w późnym czwartorzędzie, głównie w holocenie. Został utworzony podczas długotrwałego procesu osadzania się częściowo rozłożonych szczątków roślin przy niewielkim dopływie powietrza. Ze względu na cechy genetyczne wyróżnia się torfy: niskie, wysokie i przejściowe. Torfy niskie są najbardziej zasobne w składniki pokarmowe, występują w dolinach rzek, w obniżeniach terenowych

² Program Ochrony Środowiska Powiatu Olsztyńskiego do 2020 r.

oraz na brzegach jezior. Na obszarach wododziałów występują torfy typu wysokiego. Są one ubogie w składniki pokarmowe. Torfy wykorzystywane są aktualnie w ogrodnictwie do poprawiania struktury gleby i w rolnictwie, jako nawóz organiczny.

Zgodnie z *Bilansem zasobów złóż kopalin w Polsce*, według stanu na koniec 2017 r. na omawianym terenie udokumentowanych było 147 złóż. Zdecydowana większość złóż to piaski i żwiry. Ponadto, w granicach powiatu znajdują się ww. złoża, takie jak m.in. złoża surowców ilastych ceramiki budowlanej i torfu.

2.6 GLEBY³

Teren powiatu olsztyńskiego charakteryzuje się mozaikowatym, o bardzo dużej zmienności przestrzennej, układem form rzeźby i podłoża materiału. Obszar ten cechuje duża różnorodność utworów glebowych wytworzonych z materiałów zwałowych (gliny zwałowe, piaski, żwiry) oraz wodnolodowcowych (piaski, żwiry, pyły), a także z utworów zastoiskowych (iły). Występują również osady holoceniowe, o różnym składzie granulometrycznym i utwory organiczne (torfy, muły, gytie). Na północy przeważają tereny gliniastej moreny dennej, na południu zaś piaski i żwiry.

Dominują obszary gleb brunatnych właściwych oraz rdzawych. Na stromiznach wzniesień występują przeważnie gleby słabo wykształcone, zaś u podnóży narastają deluwia. Wśród gleb hydrogenicznych przeważają gleby murszowo-torfowe powstałe przeważnie na skutek przesuszania przez meliorację. Występują one w rozproszeniu, przeważnie pod użytkami zielonymi. Madom rzeczonym towarzyszą gleby mułowe, murszowe i torfowe.

Na obszarze powiatu występują głównie gleby III i IV klasy bonitacyjnej. W przypadku lasów – IV i V klasy bonitacyjnej.

2.7 KLIMAT⁴

Klimat powiatu charakteryzuje się stosunkowo chłodnymi latami i niezbyt ostrymi zimami oraz częstymi zmianami pogody, związanymi z przemieszczaniem się frontów atmosferycznych. Średnioroczna temperatura w Olsztynie wynosiła w 2015 r. 9,0°C. Najniższe średnie temperatury notowane są w styczniu, a najwyższe we wrześniu.

Liczba dni z przymrozkami wynosi około 140, natomiast pokrywa śnieżna zalega średnio przez 83 dni. Średnia liczba dni gorących (powyżej 25°C) wynosi 26, a średnia liczba dni mroźnych (poniżej 0°C) – około 50. Okres wegetacyjny obejmuje około 200 dni.

Roczne sumy opadów kształtują się na poziomie 567 mm z maksimum w październiku (118 mm), a minimum w lutym (9 mm). Przeciętnie w ciągu roku opady występują przez około 160 dni.

W ciągu całego roku dominują wiatry południowo-zachodnie i zachodnie. Jesienią i zimą wzrasta udział wiatrów południowych, zaś wiosną i latem północno-zachodnich. Wiatry nie są silne, ich średnia prędkość wynosi około 3 m/s. Do najpochmurniejszych okresów zalicza się miesiące od listopada do stycznia, głównie grudzień.

Na klimat lokalny ma wpływ rzeźba i pokrycie terenu, zwłaszcza w obrębie większych kompleksów leśnych i przy dużych jeziorach. Obniżenia terenowe przyczyniają się do zalegania chłodnego, wilgotnego powietrza, dużych wahań dobowych temperatury, mniejszych prędkości wiatrów i występowania przymrozków wczesną jesienią.

³ Program Ochrony Środowiska Powiatu Olsztyńskiego do 2020 roku.

⁴ Program Ochrony Środowiska Powiatu Olsztyńskiego do 2020 roku.

2.8 WODY

2.8.1 WODY POWIERZCHNIOWE⁵

Zdecydowana większość terenu powiatu olsztyńskiego leży w regionie wodnym Łyny i Węgorapy, w dorzeczu Pregoty. Część zachodnia oraz południowo-wschodnie fragmenty powiatu leżą w dorzeczu Wisły. Sieć hydrograficzna powiatu jest bardzo bogata, tworzą ją liczne ciek i zbiorniki wodne.

Największą rzeką powiatu jest płynąca z południa na północ Łyna. Cała rzeka ma długość 289 km (w tym w Polsce 190 km, a w powiecie olsztyńskim – 175 km), która poza granicami Polski wpada do Pregoty.

W granicach powiatu olsztyńskiego Łyna przepływa przez gminy: Olsztynek, Stawiguda, Dywity i Dobre Miasto. Jej dorzecze ma powierzchnię 7 126 km², z czego około 5 298 km² na terytorium Polski. Dorzecze Łyny jest asymetryczne, ponieważ zachodnia część Pojezierza Olsztyńskiego jest odwadniana przez Pasłękę. Łyna przepływa przez wiele jezior, z których największe to J. Łańskie (powierzchnia: 10,7 km², głębokość: 53 m) i J. Pluszne (powierzchnia: 9 km², głębokość: 52 m). Największymi dopływami Łyny są: Marózka, Kortówka, Elma, Wadąg, Symsarna, Pisa i Guber.

Na terenie powiatu olsztyńskiego znajduje się 155 jezior powyżej 1 ha, zajmujących powierzchnię ponad 11 730 ha. Zasoby wód stojących uzupełniają stawy rybne i bardzo liczne drobne zbiorniki wodne – stałe i okresowe.

Jeziora reprezentują pełną gamę typów limnologicznych, różniąc się wielkością, głębokością, żyznością, koncentracją substancji humusowych, charakterem osadów dennych, termiką, dynamiką mas wodnych i innymi właściwościami, mającymi wpływ na rozwój biocenozy wodnych. Są rozmieszczone nierównomiernie. Najwięcej zbiorników jest w gminie Olsztynek (39 szt.), najmniej w gminie Kolno (3 szt.). Największą powierzchnię zajmują jeziora znajdujące się w gminie Stawiguda (3 058,96 ha).

2.8.2 WODY PODZIEMNE⁶

Na terenie województwa warmińsko-mazurskiego występują trzy piętra wodonośne: czwartorzędowe, paleogeńsko-neogeńskie oraz kredowe. Na terenie powiatu olsztyńskiego wody podziemne znajdują się w piętrze czwartorzędowym oraz paleogeńsko-neogeńskim. Z występujących poziomów wodonośnych największe znaczenie gospodarcze mają utwory czwartorzędowe.

Ze względu na ochronę największych zasobów wód podziemnych wyznaczone zostały Główne Zbiorniki Wód Podziemnych (GZWP) gromadzące strategiczne zasoby kraju. Na terenie objętym granicami powiatu znajduje się, w całości lub częściowo, 5 Głównych Zbiorników Wód Podziemnych. Zbiornik Działdowo oraz Subniecka Warszawska swoim zasięgiem zahaczają o południowy fragment powiatu (gminę Olsztynek).

Podstawowe dane charakteryzujące Główne Zbiorniki Wód Podziemnych na terenie powiatu olsztyńskiego przedstawia poniższa tabela.

Tabela 1. Główne Zbiorniki Wód Podziemnych na terenie powiatu olsztyńskiego

GZWP	NAZWA ZBIORNIKA	WIEK UTWORÓW	TYP ZBIORNIKA	ŚREDNIA GŁĘBOKOŚĆ
				[m]
205	Subzbiornik Warmia	paleogeńsko-neogeńsko-czwartorzędowy	porowy	170
208	Zbiornik międzymorenowy Biskupiec	czwartorzęd	porowy	41

⁵ Program Ochrony Środowiska Powiatu Olsztyńskiego do 2020 roku.

⁶ Informator PSH: Główne Zbiorniki Wód Podziemnych w Polsce, PIG PIB, Warszawa, 2017.

GZWP	NAZWA ZBIORNIKA	WIEK UTWORÓW	TYP ZBIORNIKA	ŚREDNIA GŁĘBOKOŚĆ
				[m]
213	Olsztyn (zbiornik międzymorenowy Olsztyn)	czwartorzęd	porowy	-
214	Zbiornik Działdowo	czwartorzęd	porowy	60
215	Subniecka Warszawska*	paleogeńsko-neogeńskim	porowy	160

Objaśnienia:

*zbiornik nieudokumentowany

źródło: Program Ochrony Środowiska Powiatu Olsztyńskiego do 2020 roku

Dodatkowo, na terenie powiatu olsztyńskiego znajduje się jeden zbiornik wód podziemnych o znaczeniu lokalnym (LZWP). Lokalny Zbiornik Wód Podziemnych Olsztynek znajduje się w całości na obszarze powiatu, na terenie gmin Olsztynek oraz Stawiguda. Jest to zbiornik czwartorzędowy o powierzchni 56,5 km².

2.9 ZASOBY PRZYRODNICZE

Na obszarze powiatu olsztyńskiego dominuje krajobraz rolniczy – według stanu na dzień 31 grudnia 2018 r. w strukturze użytkowania gruntów powiatu przeważały grunty rolne, zajmując 144 265 ha (50,83%). Grunty rolne dzielą się na nieużytki oraz użytki rolne, w skład których wchodzi m.in. sady, łąki, pastwiska oraz grunty zadrzewione i zakrzewione na użytkach rolnych. Te tereny stanowią miejsce bytowania zwierząt, przede wszystkim małych ssaków oraz ptaków. Ww. tereny są również miejscem występowania owadów, a w tym owadów zapylających, bardzo ważnych dla prawidłowego funkcjonowania ekosystemów.

Grunty zadrzewione i zakrzewione na użytkach rolnych to przede wszystkim miedze i zadrzewienia śródpolne, które pełnią bardzo ważną funkcję korytarzy ekologicznych, tj. szlaków migracji zwierząt w cyklu sezonowym, jak również dobowym.

40,29% powierzchni powiatu stanowią grunty leśne (114 358 ha), na które składają się lasy (114 100 ha) oraz grunty zadrzewione i zakrzewione (258 ha). Lasy stanowią ostoję niezliczonej ilości gatunków zwierząt.

Przez powiat olsztyński przebiegają cztery korytarze ekologiczne. Jeden z nich, leżący w układzie równoleżnikowym, biegnie przez południową część obszaru, rozgałęziając się w układzie północ-południe na trzy kolejne korytarze. Korytarze ekologiczne są niezmiernie ważne z uwagi na możliwość migracji zwierząt i wymianę puli genetycznej, co przekłada się na różnorodność biologiczną oraz stabilność populacji.

2.9.1 FORMY OCHRONY PRZYRODY

2.9.1.1 OBSZAROWE FORMY OCHRONY PRZYRODY⁷

W latach 2017-2018 liczba obszarowych form ochrony przyrody, znajdujących się w granicach powiatu olsztyńskiego, nie uległa zmianie. Analizując stan na dzień 31.12.2018 r., na terenie powiatu występowały następujące obszarowe formy ochrony przyrody:

- 11 rezerwatów przyrody,
- 11 obszarów chronionego krajobrazu,
- 10 obszarów Natura 2000,
- 20 użytków ekologicznych,
- 6 zespołów przyrodniczo-krajobrazowych.

⁷ Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska, <http://crfop.gdos.gov.pl/CRFOP/>

Brak jest pozostałych form ochrony przyrody, tj. parków narodowych, parków krajobrazowych i stanowisk dokumentacyjnych.

2.9.1.2 POMNIKI PRZYRODY⁸

Art. 40 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. *o ochronie przyrody* (Dz. U. z 2018 r. poz. 1614 z późn. zm.) definiuje pomniki przyrody jako pojedyncze twory przyrody żywej i nieożywionej lub ich skupiska o szczególnej wartości przyrodniczej, naukowej, kulturowej, historycznej lub krajobrazowej oraz odznaczające się indywidualnymi cechami, wyróżniającymi je wśród innych tworów, okazałych rozmiarów drzewa, krzewy gatunków rodzimych lub obcych, źródła, wodospady, wywierzyska, skałki, jary, głązy narzutowe oraz jaskinie.

Na terenie powiatu olsztyńskiego, zarówno w 2017, jak i 2018 r. znajdowały się 104 pomniki przyrody. Pomniki przyrody zlokalizowane na terenie powiatu to w większości pojedyncze drzewa (68 szt.), ale spotkać można również m.in. pomniki w postaci grupy drzew, krzewów, alei oraz głązów narzutowych.

2.9.2 LASY⁹

Istotną funkcję w ochronie bioróżnorodności pełnią lasy, będące siedliskiem życia największej liczby gatunków roślin i zwierząt.

Lasy z terenu powiatu olsztyńskiego, będące własnością Skarbu Państwa, znajdują się pod nadzorem Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Olsztynie, w zarządzie 13 nadleśnictw. Natomiast nadzór nad lasami niestanowiącymi własności Skarbu Państwa prowadzony jest przez starostę zgodnie z ustawą z dnia 28 września 1991 r. *o lasach* (Dz. U. z 2018 r. poz. 2129 z późn. zm.). Nadzór ten na podstawie zawartych porozumień został przekazany 13 nadleśniczym, jednak koszty jego prowadzenia pokrywa Starostwo Powiatowe w Olsztynie.

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego, powierzchnia lasów w powiecie olsztyńskim wynosiła 109 774,61 ha (stan na 2017 r.). Lesistość kształtowała się na poziomie 38,7%.

2.9.3 TERENY ZIELENI

Zgodnie z art. 5 pkt 21 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. *o ochronie przyrody* (Dz. U. z 2018 r. poz. 1614 z późn. zm.) tereny zieleni to tereny urządzone wraz z infrastrukturą techniczną i budynkami funkcjonalnie z nimi związanymi, pokryte roślinnością, pełniące funkcje publiczne, a w szczególności: parki, zieleńce, promenady, bulwary, ogrody botaniczne, zoologiczne, jordanowskie i zabytkowe, cmentarze, zieleń towarzysząca drogom na terenie zabudowy, placom, zabytkowym fortyfikacjom, budynkom, składowiskom, lotniskom, dworcom kolejowym oraz obiektom przemysłowym.

W 2017 r. ogólna powierzchnia terenów zieleni w powiecie (z wyłączeniem lasów gminnych) zajmowała 116,98 ha, co stanowi 0,04% ogólnej powierzchni powiatu.

⁸ Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska, <http://crfop.gdos.gov.pl/CRFOP/>

⁹ Program Ochrony Środowiska Powiatu Olsztyńskiego do 2020 roku.

3 OCENA REALIZACJI ZADAŃ OKREŚLONYCH W PROGRAMIE OCHRONY ŚRODOWISKA POWIATU OLSZTYŃSKIEGO DO 2020 ROKU

3.1 FINANSOWANIE OCHRONY ŚRODOWISKA Z BUDŻETU POWIATU OLSZTYŃSKIEGO

Możliwość finansowania ochrony środowiska w dużej mierze zależy od wysokości wpływów do budżetu Powiatu Olsztyńskiego z tytułu opłat i kar środowiskowych. W latach 2017-2018 wysokość środków finansowych z tytułu opłat i kar za korzystanie ze środowiska wyniosła 396 500,00 zł (zgodnie z poniższą tabelą):

Tabela 2. Wysokość dochodów budżetu powiatu olsztyńskiego z tytułu opłat i kar środowiskowych w latach 2017-2018

ROK	WYSOKOŚĆ WPŁYWÓW Z OPŁAT I KAR ŚRODOWISKOWYCH [zł]
2017	197 765,00
2018	198 735,00
RAZEM	396 500,00

źródło: Starostwo Powiatowe w Olsztynie

Wysokość dochodów uzależniona była przede wszystkim od ilości przedsiębiorstw znajdujących się na terenie powiatu zobowiązanych do ponoszenia opłat środowiskowych oraz ilości podmiotów ukaranych za niezgodne z prawem korzystanie ze środowiska. Otrzymane środki przekazywane były przez Urząd Marszałkowski Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie (z tytułu opłat środowiskowych) oraz Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Olsztynie (z tytułu kar).

Wysokość wpływów w latach 2017 i 2018 była niewielka w stosunku do potrzeb inwestycyjnych. Zatem na realizację zadań inwestycyjnych pozyskiwano środki finansowe głównie z innych źródeł, np. funduszy celowych, środków unijnych, dotacji lub pożyczek z Narodowego czy Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej itp. Wielkość finansowania działań z zakresu ochrony środowiska uzależniona była od takich czynników jak np. plany inwestycyjne na dany rok czy możliwości dofinansowania projektów ze środków unijnych.

Wpływy z tytułu opłat i kar środowiskowych przeznaczane były na zadania związane z ochroną środowiska. Dofinansowane zadania koncentrowały się na wyposażeniu jednostek ochrony przeciwpożarowej w sprzęt służący do zapobiegania lub likwidacji powstałych awarii i zagrożeń dla środowiska i mieszkańców powiatu. Łączna wysokość udzielonych dotacji wyniosła 239 500 zł, tj. 119 500 zł w 2017 r. oraz 120 000 zł w roku 2018.

W poniższej tabeli znajduje się wykaz udzielonych dotacji celowych z budżetu powiatu na zadania z zakresu ochrony środowiska i gospodarki wodnej w latach 2017-2018.

Tabela 3. Wykaz udzielonych dotacji celowych z budżetu Powiatu Olsztyńskiego na zadania z zakresu ochrony środowiska i gospodarki wodnej w latach 2017-2018

WNIOSKODAWCA	NAZWA ZADANIA	SZCZEGÓŁOWY OPIS ZDARZENIA	KWOTA DOTACJI [zł]	CAŁKOWITY KOSZT REALIZACJI ZADANIA [zł]
2017				
Ochotnicza Straż Pożarna w Bartołtach Wielkich	Zakup zestawu do opryskiwania do gaszenia traw	Zestaw - opryskiwacz spalinowy -1 szt.	5 000,00	5 000,00
Ochotnicza Straż Pożarna w Droszewie	Zakup średniego zestawu ratownictwa technicznego dla OSP Droszewo	Średni zestaw ratownictwa technicznego - 1 szt.	5 000,00	12 400,00

WNIOSKODAWCA	NAZWA ZADANIA	SZCZEGÓŁOWY OPIS ZDARZENIA	KWOTA DOTACJI [zł]	CAŁKOWITY KOSZT REALIZACJI ZADANIA [zł]
Ochotnicza Straż Pożarna w Orzechowie	Doposażenie jednostki OSP w Orzechowie w agregat prądowłórczy z osprzętem	Agregat prądowłórczy z osprzętem – 1 szt.	5 000,00	5 000,00
Gmina Dywity	Finansowanie zakupów dla Ochotniczej Straży Pożarnej w Brąswałdzie – zwiększanie ochrony i poprawy stanu środowiska w powiecie olsztyńskim w 2017r.	Najświetnica akumulatorowa – 1 szt.	4 500,00	4 500,00
Ochotnicza Straż Pożarna w Nagładach	Zwiększenie bezpieczeństwa przeciwpożarowego przez doposażenie jednostki OSP Nagłady w specjalistyczny sprzęt ratowniczo-gaśniczy	Aparat powietrzny - 1 szt.	5 000,00	5 200,00
Ochotnicza Straż Pożarna w Radostowie	Zakup pilarki łańcuchowej dla Ochotniczej Straży Pożarnej w Radostowie	Pilarka łańcuchowa STIHL MS 880 – 1 szt.	5 000,00	6 399,00
Ochotnicza Straż Pożarna w Jonkowie	Podniesienie potencjału ratowniczego OSP Jonkowo poprzez doposażenie w pompę pływającą wraz z osprzętem	Pompa pływająca – 1 szt., wąż tłoczny W-52 – 10 szt., wąż tłoczny W-75 – 10 szt.	5 000,00	8 350,00
Ochotnicza Straż Pożarna w Lutrach	Zakup zintegrowanego systemu alarmowania i ochrony ludności DSP-50	Zintegrowany system alarmowania i ochrony ludności DSP-50	5 000,00	6 000,00
Ochotnicza Straż Pożarna w Purdzie	Zakup specjalistycznej piły ratowniczej do ratownictwa w pożarach dla Ochotniczej Straży Pożarnej w Purdzie	Piła ratownicza – 1 szt.	5 000,00	5 000,00
Ochotnicza Straż Pożarna w Gryżlinach	Doposażenie OSP w Gryżlinach poprzez zakup pompy elektrycznej niezbędnej do usuwania wody z zalanych pomieszczeń	Pompa do wody – 1 szt.	5 000,00	5 000,00
Ochotnicza Straż Pożarna w Świątkach	Zwiększenie bezpieczeństwa przeciwpożarowego przez doposażenie jednostki OSP Świątki w specjalistyczny sprzęt ratowniczo-gaśniczy	Najświetnica akumulatorowa – 1 szt.	5 000,00	5 159,85
Ochotnicza Straż Pożarna w Bredynkach	Doposażenie jednostki OSP Bredynki w specjalistyczny sprzęt do prowadzenia działań ratowniczych	Pneumatyczny skokochron ratowniczy - 1 szt.	20 000,00	20 000,00
Ochotnicza Straż Pożarna w Dobrym Mieście	Doposażenie jednostki OSP Dobry Mieście w specjalistyczny sprzęt do prowadzenia działań ratowniczych	Pneumatyczny skokochron ratowniczy - 1 szt.	20 000,00	20 000,00
Ochotnicza Straż Pożarna w Waplewie	Doposażenie jednostki OSP w Waplewie	Wentylator oddymiający - 1 szt.	5 000,00	5 030,00
Ochotnicza Straż Pożarna w Olsztyńku	Doposażenie jednostki OSP Olsztynek w specjalistyczny sprzęt do prowadzenia działań ratowniczych	Skokochron pneumatyczny – 1 szt.	20 000,00	20 000,00
Łączna kwota wnioskowanych i udzielonych dotacji w 2017 r. – 119 500,00				
2018				
Ochotnicza Straż Pożarna w Barczewie	Zakup sprzętu dla OSP Barczewo	Agregat do suszenia ubrań i węży pożarniczych KASJOPEJA – 1 szt.	10 000,00	27 675,00
Ochotnicza Straż Pożarna w Kobołtach	Zakup namiotu dla MDP OSP Kobołty	Namiot – 1 szt.	10 000,00	10 001,00

WNIOSKODAWCA	NAZWA ZADANIA	SZCZEGÓŁOWY OPIS ZDARZENIA	KWOTA DOTACJI [zł]	CAŁKOWITY KOSZT REALIZACJI ZADANIA [zł]
Ochotnicza Straż Pożarna w Podleśnej	Doposażenie w specjalistyczny sprzęt przeznaczony do prowadzenia działań związanych z usuwaniem skutków lokalnych podtopień dla jednostki OSP w Podleśnej poprzez zakup nowoczesnej motopompy wraz z osprzętem	Motopompa szlamowa do wody brudnej z osprzętem – 1 szt.	10 000,00	10 050,00
Gmina Dywity	Dofinansowanie zakupów dla Ochotniczej Straży Pożarnej w Spręcowie – zwiększanie ochrony i poprawy stanu środowiska w powiecie olsztyńskim w 2018r.	Kamera termowizyjna – 1 szt.	10 000,00	10 100,00
Ochotnicza Straż Pożarna w Biesalu	Zwiększenie bezpieczeństwa przeciwpożarowego w OSP Biesal	Drzwi garażowe – 1 szt.	10 000,00	10 020,00
Ochotnicza Straż Pożarna w Radostowie	Zakup bramy garażowej	Brama garażowa – 1 szt.	10 000,00	11 000,00
Ochotnicza Straż Pożarna w Jonkowie	Doposażenie jednostki OSP Jonkowo w sprzęt do działań przeciwpowodziowych	Zestaw pompowy (pompa elektryczna z osprzętem) – 1 szt.	10 000,00	10 100,00
Ochotnicza Straż Pożarna w Kolnie	Zakup motopompy szlamowej	Motopompa szlamowa – 1 szt.	10 000,00	10 100,00
Ochotnicza Straż Pożarna w Waplewie	Doposażenie jednostki OSP w Waplewie	Przenośny sprzęt oświetleniowy – 1 szt.	10 000,00	10 100,00
Ochotnicza Straż Pożarna „Pomoc Maltańska” w Klebark Wielkim	Poprawa potencjału ratowniczego Ochotniczej Straży Pożarnej „Pomoc Maltańska” w Klebark Wielkim poprzez zakup sprzętu i wyposażenia w celu ochrony środowiska na terenie powiatu olsztyńskiego	Motopompa szlamowa – 1 szt.	10 000,00	12 000,00
Ochotnicza Straż Pożarna w Stawigudzie	Zakup łodzi Whaly z osprzętem i montażem	Łódź Whaly 500 z osprzętem – 1 szt.	10 000,00	54 525,25
Ochotnicza Straż Pożarna w Świątkach	Zwiększenie bezpieczeństwa przeciwpożarowego przez doposażenie jednostki OSP Świątki w specjalistyczny sprzęt ratowniczo-gaśniczy	Motopompa szlamowa WT040X – 1 szt.	10 000,00	10 147,50
Łączna kwota wnioskowanych i udzielonych dotacji w 2018 r. – 120 000,00 zł				

źródło: oprac. Starostwo Powiatowe w Olsztynie

3.2 OBSZARY INTERWENCJI

Program Ochrony Środowiska Powiatu Olsztyńskiego do 2020 roku wyznacza 10 głównych obszarów interwencji mających na celu poprawę stanu środowiska i ograniczenie negatywnego oddziaływania działalności człowieka. Są to:

- ochrona klimatu i jakości powietrza,
- zagrożenie hałasem,
- pola elektromagnetyczne,
- gospodarowanie wodami,
- gospodarka wodno-ściekowa,

- zasoby geologiczne,
- gleby,
- gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów,
- zasoby przyrodnicze,
- zagrożenie poważnymi awariami.

Ponadto, wyznaczone zostały 2 obszary horyzontalne, tj.:

- edukacja,
- monitoring.

Powyższym obszarom przypisane zostały cele i kierunki interwencji, którym natomiast przypisano przykładowe zadania i inwestycje do realizacji. Niniejszy raport w sposób syntetyczny przedstawia informacje na temat realizacji zadań związanych z ochroną środowiska w poszczególnych obszarach interwencji. Uwzględnione zostały zadania określone w harmonogramach rzeczowo-finansowych jako zadania własne, zadania realizowane przez jednostki nadzorowane oraz zadania realizowane przez inne podmioty lub organy ochrony środowiska. W raporcie znalazły się także inne zadania i inwestycje, które zostały zrealizowane chociaż nie były wymienione w harmonogramach rzeczowo-finansowych *Programu*.

3.2.1 OBSZARY INTERWENCJI: OCHRONA KLIMATU I JAKOŚCI POWIETRZA¹⁰

Stan czystości powietrza w powiecie olsztyńskim uzależniony jest od wielu czynników, m.in. od warunków klimatycznych, wielkości emisji zanieczyszczeń przemysłowych, energetycznych, komunikacyjnych itp. zarówno w powiecie, jak i w całym regionie.

Na terenie województwa warmińsko-mazurskiego jakość powietrza atmosferycznego w 2017 r. mierzona była w dziewięciu stacjach pomiarowych, z których 8 administrowanych było przez WIOŚ w Olsztynie. Jedna stacja w Puszczy Boreckiej zarządzana jest przez Instytut Ochrony Środowiska. Wyniki pomiarów służą do oceny jakości powietrza w 3 strefach w województwie:

- Strefie PL2801 Miasto Olsztyn,
- Strefie PL2802 Miasto Elbląg,
- Strefie PL2803 warmińsko-mazurskiej.

Powiat olsztyński znajduje się w Strefie PL2803 warmińsko-mazurskiej, która obejmuje swym zasięgiem całe województwo bez pozostałych dwóch stref.

Na mocy ustawy *Prawo ochrony środowiska* wojewódzki inspektor ochrony środowiska co roku dokonuje oceny poziomów substancji w powietrzu w poszczególnych strefach. Ocena i wynikające z niej działania odnoszone są do niżej wymienionych stref:

- aglomeracji o liczbie mieszkańców powyżej 250 tysięcy,
- miast o liczbie mieszkańców powyżej 100 tysięcy,
- pozostałego obszaru województwa.

Oceny dokonuje się z uwzględnieniem dwóch grup kryteriów: ustanowionych ze względu na ochronę zdrowia ludzi oraz ustanowionych ze względu na ochronę roślin.

Dla wszystkich substancji podlegających ocenie, strefy zaliczono do jednej z poniższych klas:

- klasa A – jeżeli stężenia zanieczyszczenia na jej terenie nie przekraczały odpowiednio poziomów dopuszczalnych, poziomów docelowych, poziomów celów długoterminowych,
- klasa C – jeżeli stężenia zanieczyszczenia na jej terenie przekraczały poziomy dopuszczalne lub docelowe,

¹⁰ Raport o stanie środowiska województwa warmińsko-mazurskiego w 2017 roku, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Olsztynie.

- klasa C1 – jeżeli stężenia pyłu zawieszonego PM_{2,5} na jej terenie przekraczały poziom dopuszczalny 20 µg/m³ do osiągnięcia do dnia 1 stycznia 2020 r. (faza II),
- klasa D1 – jeżeli stężenia ozonu w powietrzu na jej terenie nie przekraczały poziomu celu długoterminowego,
- klasa D2 – jeżeli stężenia ozonu na jej terenie przekraczały poziom celu długoterminowego.

Poniżej przedstawiono poziomy dopuszczalne, docelowe i długoterminowe do klasyfikacji stref z zakresu ochrony zdrowia i ochrony roślin dla substancji, których poziomy są najczęściej przekraczane.

Tabela 4. Poziomy dopuszczalne, docelowe i długoterminowe dla wybranych zanieczyszczeń

NAZWA SUBSTANCJI	CZAS UŚREDNIANIA STĘŻEŃ	OKREŚLONE POZIOMY DLA ZANIECZYSZCZEŃ			DOPUSZCZALNA CZĘSTOŚĆ PRZEKRACZANIA DOPUSZCZALNEGO POZIOMU W ROKU KALENDARZOWYM
		DOPUSZCZALNY	DOCELOWY	DŁUGOTERMINOWY	
Benzo(a)piren	rok	-	1 ng/m ³	-	-
Pył zawieszony PM ₁₀	24 h	50 µg/m ³	-	-	35 razy
	rok	40 µg/m ³	-	-	-
Pył zawieszony PM _{2,5}	rok	25 µg/m ³ dla fazy I	-	-	-
		20 µg/m ³ dla fazy II			
Ozon	max dobowe ze stężeń 8 h kroczących	-	120 µg/m ³	-	25 razy
		-	-	120 µg/m ³	-
	wartość AOT40 obliczana ze stężeń 1 h w okresie maj-lipiec	-	18 000 µg/m ³ xh	6 000 µg/m ³ xh	-

źródło: Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Olsztynie

W wyniku rocznej oceny jakości powietrza, w 2017 r., strefę warmińsko-mazurską dla dwutlenku siarki (SO₂), dwutlenku azotu (NO₂), pyłu zawieszonego PM_{2,5} i PM₁₀, kadmu (Cd), arsenu (As), niklu (Ni), ołowiu (Pb), benzenu (C₆H₆) i tlenku węgla (CO) zaliczono do klasy A.

Do klasy C zaliczono tę strefę ze względu na przekroczenia dopuszczalnego poziomu benzo(a)pirenu (B(a)P). Z tego powodu konieczne było przeprowadzenie działań naprawczych w obszarach przekroczeń, obejmujących swym zasięgiem także powiat olsztyński. Wyniki dla strefy przedstawia poniższa tabela.

Tabela 5. Wyniki klasyfikacji Strefy PL2803 warmińsko-mazurskiej pod kątem ochrony zdrowia w 2017 r.

ROK	KLASY DLA POSZCZEGÓLNYCH ZANIECZYSZCZEŃ W OBSZARZE STREFY											
	SO ₂	NO ₂	PM ₁₀	PM _{2,5}	C ₆ H ₆	CO	Pb	As	Cd	Ni	B(a)P	O ₃
2017	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	C	A
												D2

źródło: Ocena roczna jakości powietrza w województwie warmińsko-mazurskim za rok 2017, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Olsztynie

Strefa warmińsko-mazurska w ocenie za rok 2017 otrzymała klasę D2 ze względu na przekroczenia poziomu celu długoterminowego przez stężenia ozonu (O₃). Dla stref w klasie D2 nie jest wymagane opracowanie programu ochrony powietrza. Działania wymagane w tym przypadku to ograniczenie emisji lotnych związków organicznych oraz tlenków azotu (NO_x), jako głównych prekursorów ozonu, które to powinny być ujęte w wojewódzkich programach ochrony środowiska.

W oparciu o kryteria określone dla ochrony roślin przeprowadzono również ocenę stanu powietrza dla ozonu (O₃), dwutlenku siarki (SO₂) i tlenków azotu (NO_x). Dla dwutlenku siarki i tlenków azotu strefa otrzymała klasę A, co oznacza, że nie zanotowano przekroczeń poziomu dopuszczalnego. Przekroczenia norm zanotowano natomiast dla poziomu celu długoterminowego dla ozonu wyrażonego jako AOT40. Wyniki przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 6. Wyniki klasyfikacji Strefy PL2803 warmińsko-mazurskiej pod kątem ochrony roślin w 2017 r.

ROK	SYMBOL KLASY WYNIKOWEJ DLA POSZCZEGÓLNYCH ZANIECZYSZCZEŃ W STREFIE			
	SO ₂	NO _x	O ₃ (AOT40)	
			POZIOM DOCELOWY	POZIOM DŁUGOTERMINOWY
2017	A	A	A	D1

źródło: Ocena roczna jakości powietrza w województwie warmińsko-mazurskim za rok 2017, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Olsztynie

Główną przyczyną wystąpienia przekroczeń benzo(a)pirenu w okresie zimowym jest emisja z indywidualnego ogrzewania budynków, a w okresie letnim bliskość głównych dróg z intensywnym ruchem, emisja wtórna zanieczyszczeń pyłowych z powierzchni odkrytych, np. dróg, chodników, boisk oraz niekorzystne warunki meteorologiczne, występujące podczas powolnego rozprzestrzeniania się emitowanych lokalnie zanieczyszczeń w związku z małą prędkością wiatru (poniżej 1,5 m/s). Przyczyną wystąpienia przekroczeń ozonu jest oddziaływanie naturalnych źródeł emisji lub zjawisk naturalnych niezwiązanych z działalnością człowieka. Z badań przeprowadzonych na terenie Polski w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska wynika, że ozon jest zanieczyszczeniem w strefie przyziemnej wykazującym tendencje do przekraczania poziomów dopuszczalnych na wielu obszarach kraju i Europy. Wysokie stężenia tej substancji pojawiają się w sprzyjających warunkach atmosferycznych, tj. wysokiej temperatury i promieniowania słonecznego.

Zaklasyfikowanie Strefy PL2803 warmińsko-mazurskiej do klasy C skutkuje koniecznością sporządzenia programów ochrony powietrza, jeśli wcześniej nie powstały. W przypadku, gdy takie programy już uchwalono, a standardy jakości powietrza nadal są niezadowalające, konieczna jest aktualizacja programów ochrony powietrza przez zarząd województwa w terminie 3 lat od dnia wejścia w życie uchwały sejmiku województwa w sprawie programu ochrony powietrza. Obecnie dla powiatu olsztyńskiego obowiązują następujące programy ochrony powietrza:

- Program ochrony powietrza dla strefy warmińsko-mazurskiej ze względu na przekroczenie poziomu dopuszczalnego pyłu PM₁₀ i poziomu docelowego benzo(a)pirenu zawartego w pyłe PM₁₀ wraz z Planem działań krótkoterminowych ze względu na ryzyko wystąpienia przekroczenia poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM₁₀, przyjęty Uchwałą Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego Nr IV/96/15 z dnia 16 lutego 2015 r.,
- Plan działań krótkoterminowych dla strefy warmińsko-mazurskiej ze względu na ryzyko wystąpienia przekroczenia poziomu docelowego benzo(a)pirenu zawartego w pyłe zawieszonym PM₁₀, przyjęty Uchwałą Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego Nr IV/97/15 z dnia 16 lutego 2015 r.

Dla ochrony klimatu i jakości powietrza podejmuje się szereg działań, które mają na celu zmniejszenie emisji zanieczyszczeń, takie jak m. in. termomodernizacja budynków, budowa i modernizacja dróg, instalacja OZE na budynkach użyteczności publicznej i mieszkalnych, jak również uwzględnienie w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego (mpzp) zapisów dotyczących korzystania z odnawialnych źródeł energii.

Poniżej zestawiono zrealizowane przedsięwzięcia związane bezpośrednio lub pośrednio z ochroną klimatu i jakości powietrza w latach 2017-2018 na obszarze powiatu olsztyńskiego.

Tabela 7. Przedsięwzięcia z zakresu ochrony klimatu i jakości powietrza na terenie powiatu olsztyńskiego w latach 2017-2018

KIERUNKI INTERWENCJI	TYPY ZADAŃ PROPONOWANYCH DO REALIZACJI W RAMACH POSZCZEGÓLNYCH KIERUNKÓW INTERWENCJI	JEDNOSTKA REALIZUJĄCA ZADANIE	OPIS PRZEDSIĘWZIĘCIA	KOSZTY REALIZACJI [zł]		
				2017	2018	
Ochrona klimatu i jakości powietrza						
Zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych i innych zanieczyszczeń emitowanych do powietrza m.in. poprzez przejście na gospodarkę niskoemisyjną we wszystkich sektorach	Modernizacja energetyczna, w tym termomodernizacja budynków w celu poprawy efektywności energetycznej, stosowanie energooszczędnych materiałów i technologii przy budowie nowych obiektów, budownictwo pasywne	Starostwo Powiatowe w Olsztynie	Modernizacja energetyczna budynku administracyjnego Powiatu Olsztyńskiego przy Placu Bema 5 w Olsztynie: docieplenie ścian zewnętrznych, docieplenie stropu nad piwnicą, ocieplenie stropodachu wentylowanego, ocieplenie stropodachu pełnego, wymiana stolarki okiennej, wymiana drzwi zewnętrznych, montaż mikroinstalacji fotowoltaicznej 40 kW, montaż dodatkowych grzejników w pomieszczeniach biurowych	-	1 167 724,35	
		Gmina Purda	Termomodernizacja gminnego budynku mieszkalno-usługowego w Butrynach	-	548 449,35	
		Gmina Barczewo	Termomodernizacja budynku Ratusza	30 000,00 ś.w., ś.z. (PROW)	926,50 ś.w., ś.z. (PROW)	
	Poprawa efektywności energetycznej procesów technologicznych poprzez wytworzenie i dystrybucję energii elektrycznej z odnawialnych źródeł energii	powiat / podmioty gospodarcze	Brak danych o realizacji zadania			
	Modernizacja energochłonnej infrastruktury wodno-ściekowej	przedsiębiorstwa zajmujące się gospodarką wodno-ściekową	Brak danych o realizacji zadania			
	Budowa i modernizacja dróg	Powiatowa Służba Drogową w Olsztynie	Przebudowa drogi powiatowej Nr 1449N na odcinku Gradki-Tuławki	372 529,35 ś.w., ś.z. (wkład Gminy Dywity)	-	
		Powiatowa Służba Drogową w Olsztynie	Przebudowa drogi powiatowej Nr 1483N od miejscowości Bartoły Wielkie w kierunku drogi krajowej	449625,75 ś.w	-	
		Powiatowa Służba Drogową w Olsztynie	Przebudowa drogi powiatowej Nr 1436N do miejscowości Kruzy, gm. Kolno	-	1 491 933,52 ś.w., ś.z. (fundusze unijne, wkład Gminy Kolno)	

KIERUNKI INTERWENCJI	TYPY ZADAŃ PROPONOWANYCH DO REALIZACJI W RAMACH POSZCZEGÓLNYCH KIERUNKÓW INTERWENCJI	JEDNOSTKA REALIZUJĄCA ZADANIE	OPIS PRZEDSIĘWZIĘCIA	KOSZTY REALIZACJI [zł]	
				2017	2018
Zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych i innych zanieczyszczeń emitowanych do powietrza m.in. poprzez przejście na gospodarkę niskoemisyjną we wszystkich sektorach	Budowa i modernizacja dróg	Powiatowa Służba Drogowa w Olsztynie	Przebudowa drogi powiatowej Nr 1503N do miejscowości Dworzec, gm. Biskupiec	-	1 057 559,90 ś.w., ś.z. (fundusze unijne, wkład Gminy Biskupiec)
		Powiatowa Służba Drogowa w Olsztynie	Przebudowa drogi powiatowej Nr 1503N na odcinku Zabrodzie-Botowo	899 177,09 PRGiPID 2016-2019 ś.w., ś.z. (wkład Gminy Biskupiec)	-
		Powiatowa Służba Drogowa w Olsztynie	Przebudowa drogi powiatowej nr 1407N na odcinku Świątki-Zardeniki	1 199 242,13 PRGiPID 2016-2019 ś.w., ś.z. (wkład Gminy Świątki)	-
		Powiatowa Służba Drogowa w Olsztynie	Przebudowa drogi powiatowej Nr 1435N w miejscowości Jemiołowo	1 914 756,61 PRGiPID 2016-2019 ś.w., ś.z. (wkład Gminy Olsztynek)	-
		Powiatowa Służba Drogowa w Olsztynie	Przebudowa drogi powiatowej Nr 1415N w miejscowości Piotraszewo	2 192 460,85 PRGiPID 2016-2019 ś.w., ś.z. (wkład Gminy Dobre Miasto)	-
		Powiatowa Służba Drogowa w Olsztynie	Przebudowa drogi gminnej Nr 163352N (od dnia 1 stycznia 2017 r. droga powiatowa Nr 1477N) na odcinku Radostowo-Derc do skrzyżowania z drogą powiatową 1477N	1 799 580,59 PRGiPID 2016-2019 ś.w., ś.z. (wkład Gminy Jeziorany)	-
		Powiatowa Służba Drogowa w Olsztynie	Przebudowa drogi powiatowej od DK 57 do miejscowości Najdymowo wieś	889 948,03 PRGiPID 2016-2019 ś.w., ś.z. (wkład Gminy Biskupiec)	-

KIERUNKI INTERWENCJI	TYPY ZADAŃ PROPONOWANYCH DO REALIZACJI W RAMACH POSZCZEGÓLNYCH KIERUNKÓW INTERWENCJI	JEDNOSTKA REALIZUJĄCA ZADANIE	OPIS PRZEDSIĘWZIĘCIA	KOSZTY REALIZACJI [zł]	
				2017	2018
Zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych i innych zanieczyszczeń emitowanych do powietrza m.in. poprzez przejście na gospodarkę niskoemisyjną we wszystkich sektorach	Budowa i modernizacja dróg	Powiatowa Służba Drogowa w Olsztynie	Przebudowa odcinka drogi powiatowej Nr 1447N w obrębie skrzyżowania z drogą gminną 160008N Barcikowo-Knopin	7 599,62 zadanie realizowane w ramach Porozumienia z dnia 30 marca 2016 r. z Gminą Dobre Miasto	-
		Powiatowa Służba Drogowa w Olsztynie	Przebudowa drogi powiatowej Nr 1420N w Polkajmach-granica powiatu, kierunek Prosimy	10 900,00 b.d.	-
		Powiatowa Służba Drogowa w Olsztynie	Przebudowa odcinka drogi powiatowej nr 1203N Stare Kawkowo – Pupki, etap II	424 260,62 ś.w.	-
		Powiatowa Służba Drogowa w Olsztynie	Przebudowa drogi powiatowej nr 1467N na odcinku Barczewo – Silice etap II	299 167,41 ś.w.	-
		Powiatowa Służba Drogowa w Olsztynie	Przebudowa drogi powiatowej 1372N na odcinku Ruś – Bartąg	117 478,28 ś.w.	-
		Powiatowa Służba Drogowa w Olsztynie	Poprawa bezpieczeństwa na terenie Gminy Purda poprzez budowę odcinka drogi 1468N relacji DK53- Marcinkowo oraz 1468N w miejscowości Prejłowo	449 457,49 ś.w., ś.z. (wkład Gminy Purda)	-
		Powiatowa Służba Drogowa w Olsztynie	Przebudowa drogi powiatowej 1428N od DK51 do miejscowości Kłódka poprzez utwardzenie pobocza - etap I	99 955,34 ś.w.	-
		Powiatowa Służba Drogowa w Olsztynie	Przebudowa drogi powiatowej 1203N w miejscowości Nowe Kawkowo - etap I	319 832,60 ś.w.	-
		Powiatowa Służba Drogowa w Olsztynie	Przebudowa drogi powiatowej 1422N w miejscowości Franknowo	336 673,56 ś.w.	-

KIERUNKI INTERWENCJI	TYPY ZADAŃ PROPONOWANYCH DO REALIZACJI W RAMACH POSZCZEGÓLNYCH KIERUNKÓW INTERWENCJI	JEDNOSTKA REALIZUJĄCA ZADANIE	OPIS PRZEDSIĘWZIĘCIA	KOSZTY REALIZACJI [zł]	
				2017	2018
Zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych i innych zanieczyszczeń emitowanych do powietrza m.in. poprzez przejście na gospodarkę niskoemisyjną we wszystkich sektorach	Budowa i modernizacja dróg	Powiatowa Służba Drogowa w Olsztynie	Przebudowa drogi powiatowej Nr 1422N Jeziorany - Franknowo - granica powiatu, na odcinku części działki 266 obręb Franknowo	11 279,10 b.d.	-
		Powiatowa Służba Drogowa w Olsztynie	Przebudowa drogi powiatowej 1454N od DW 596 do miejscowości Stryjowo	974 952,86 ś.w., ś.z. (wkład Gminy Biskupiec)	-
		Powiatowa Służba Drogowa w Olsztynie	Przebudowa drogi powiatowej nr 1415N na odcinku od miejscowości Piotraszewo do granicy powiatu	2 009 170,00 PRGiPID 2016-2019 ś.w., ś.z. (wkład Gminy Dobre Miasto)	-
		Powiatowa Służba Drogowa w Olsztynie	Przebudowa drogi powiatowej nr 1454N w miejscowości Węgój	1 708 390,00 ś.w., ś.z. (wkład Gminy Biskupiec)	-
		Powiatowa Służba Drogowa w Olsztynie	Przebudowa drogi powiatowej nr 1372N w miejscowości Gąglawki	488 685,85 ś.w.	-
		Gmina Stawiguda	Przebudowa ulic Żurawiej i Myśliwskiej w Tomaszkanie - wykonanie nawierzchni z betonu asfaltowego	-	1 496 746,22
		Gmina Olsztynek	Modernizacja drogi od drogi krajowej nr 58 w kierunku Marózka - wykonanie nakładki asfaltowej na odcinku około 1100 mb.	252 100,00	-
		Gmina Olsztynek	Wykonanie i uzyskanie niezbędnych dokumentów do realizacji zamierzenia o nazwie „Budowa dróg wewnętrznych na terenie miejscowości Nadrowo” w trybie „zaprojektuj i wybuduj”	454 840,00	-
		Gmina Olsztynek	Przebudowa drogi gminnej w miejscowości Samagowo na długości ok. 120 m	-	113 912,76
		Gmina Olsztynek	Modernizacja drogi z Waplewa w kierunku Jadamowa	346 092,48	-
		Gmina Olsztynek	Modernizacja drogi asfaltowej w miejscowości Łutynówko	184 633,76	-
		Gmina Olsztynek	Modernizacja drogi głównej prowadzącej od Świerkocina do drogi nr 58	-	382 384,56
		Gmina Olsztynek	Modernizacja drogi z Maniek w kierunku Zezut	181 556,63	
		Gmina Dobre Miasto	Przebudowa drogi gminnej Barcikowo-Knopin	3 075 771,21	

KIERUNKI INTERWENCJI	TYPY ZADAŃ PROPONOWANYCH DO REALIZACJI W RAMACH POSZCZEGÓLNYCH KIERUNKÓW INTERWENCJI	JEDNOSTKA REALIZUJĄCA ZADANIE	OPIS PRZEDSIĘWZIĘCIA	KOSZTY REALIZACJI [zł]	
				2017	2018
Zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych i innych zanieczyszczeń emitowanych do powietrza m.in. poprzez przejście na gospodarkę niskoemisyjną we wszystkich sektorach	Budowa i modernizacja dróg	Gmina Dobre Miasto	Przebudowa drogi gminnej Nowa Wieś Mała-Praslity	226 000,00	
		Gmina Dobre Miasto	Przebudowa odcinka drogi w miejscowości Barcikowo	79 999,99	
		Gmina Dobre Miasto	Przebudowa ul. Artylerzystów i Armii Krajowej w Dobrym Mieście	449 568,94	
		Gmina Purda	Polbruk: Nowa Wieś, Marcinkowo, Giławy, Klebark Wielki, Trękus, Trękusek	b.d.	
		Gmina Purda	Przebudowa drogi we wsi Trękus	-	496 000,00
		Gmina Barczewo	Budowa drogi gminnej od drogi powiatowej 1448N przez Nikielkowo i Wójtowo do DK 16	6 849 361,62 ś.w., ś.z. (fundusze unijne, budżet państwa)	5 165 588,95 ś.w., ś.z. (fundusze unijne, budżet państwa)
		Gmina Barczewo	Przebudowa ul. Orzeszkowej w Barczewie	205 060,00 ś.w.	-
		Gmina Barczewo	Przebudowa ul. Norwida i ul. Szczepańskiego w Barczewie (2018-2019)	-	118 875,00 ś.w.
		Gmina Barczewo	Utwardzenie placu wraz z drogą dojazdową do ul. Wojska Polskiego w Barczewie nr 46	-	69 987,00 ś.w.
		Gmina Barczewo	Utwardzenie placu wraz z drogą dojazdową do ul. Wojska Polskiego w Barczewie przy blokach na os. Słonecznym 418	140 000,00 ś.w.	-
		Gmina Barczewo	Przebudowa ul. Traugutta w Barczewie – chodniki i dokumentacja	17 835,00 ś.w.	408 857,24 ś.w.
		Gmina Barczewo	Przebudowa drogi gminnej - Lamkowo (2018-2019)	-	50 000,00 ś.w.

KIERUNKI INTERWENCJI	TYPY ZADAŃ PROPONOWANYCH DO REALIZACJI W RAMACH POSZCZEGÓLNYCH KIERUNKÓW INTERWENCJI	JEDNOSTKA REALIZUJĄCA ZADANIE	OPIS PRZEDSIĘWZIĘCIA	KOSZTY REALIZACJI [zł]	
				2017	2018
Zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych i innych zanieczyszczeń emitowanych do powietrza m.in. poprzez przejście na gospodarkę niskoemisyjną we wszystkich sektorach	Budowa i modernizacja dróg	Gmina Barczewo	Przebudowa ścieżki pieszo-rowerowej Barczewo-Zalesie (2018-2020)	-	74 940,00 ś.w., ś.z. (PROWM)
		Gmina Barczewo	Budowa drogi w Barczewie – ul. Kościuszki (Sójcze Wzgórze) i ul. Grotta	222 450,12 ś.w.	123 468,00 ś.w.
		Gmina Barczewo	Budowa drogi w miejscowości Kaplityny	45 000,00 ś.w.	561 966,90 ś.w.
		Gmina Świątki	Budowa odcinka drogi wewnętrznej	b.d.	b.d.
		Gmina Świątki	Wykonanie dokumentacji projektowo-kosztorysowej dla inwestycji polegającej na przebudowie dróg wewnętrznych z inwentaryzacją kanalizacji deszczowej i ewentualną przebudową	-	12 700,00 środki Gminy Świątki
		Gmina Świątki	Modernizacja drogi dojazdowej do gruntów rolnych w Różynce	b.d.	b.d.
		Gmina Świątki	Utwardzenie poboczy wzdłuż dróg powiatowych na terenie gminy Świątki (miejscowości Brzydowo, Różynka, Garzewo)	201 888,74 środki Zarządu Powiatu w Olsztynie, środki Gminy Świątki	
		Gmina Świątki	Utwardzenie poboczy wzdłuż dróg powiatowych na terenie gminy Świątki (miejscowości: Gołogóra, Garzewo, Brzydowo)	-	225 265,32 środki Zarządu Powiatu w Olsztynie
		Gmina Świątki	Wykonanie dokumentacji projektowo-kosztorysowej dla inwestycji polegającej na przebudowie dróg gminnych (działki nr 270, 271, 281 obręb Świątki), łączących drogę wojewódzką z drogą powiatową nr 1407 N	-	24 600,00 środki Gminy Świątki
GDDKiA Olsztyn	Budowa drogi S-7 Elbląg (S-22) – Olsztynek (S-51), odc. Miłomłyn (S7) Olsztynek (S51). Pododcinek C2 Rychnowo (z węzłem) – Olsztynek (częściowo w powiecie olsztyńskim – ok. 4,8 km)	424 000 000,00 budżet Państwa, Krajowy Fundusz Drogowy, Fundusz Spójności, Pożyczka Europejskiego Banku Inwestycyjnego			

KIERUNKI INTERWENCJI	TYPY ZADAŃ PROPONOWANYCH DO REALIZACJI W RAMACH POSZCZEGÓLNYCH KIERUNKÓW INTERWENCJI	JEDNOSTKA REALIZUJĄCA ZADANIE	OPIS PRZEDSIĘWZIĘCIA	KOSZTY REALIZACJI [zł]	
				2017	2018
Zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych i innych zanieczyszczeń emitowanych do powietrza m.in. poprzez przejście na gospodarkę niskoemisyjną we wszystkich sektorach	Budowa i modernizacja dróg	GDDKiA Olsztyn	Budowa drogi S-51 Olsztyn – Olsztynek (S-7) odc. Olsztyn Południe - Olsztynek	-	436 000 000,00 budżet Państwa, Krajowy Fundusz Drogowy, Fundusz Spójności, Pożyczka Europejskiego Banku Inwestycyjnego
	Monitoring zużycia energii w budynkach użyteczności publicznej i mieszkalnych	powiat / gminy powiatu spółdzielnie i wspólnoty mieszkaniowe	Brak danych o realizacji zadania		
	Wprowadzenie rozwiązań typu e-urząd	Gmina Barczewo	Zapewnienie mieszkańcom Gminy Barczewo dostępu do wysokiej jakości usług publicznych świadczonych drogą elektroniczną (2017-2019)	789 660,00	
		Gmina Olsztynek	Wdrożenie e-usług w gminie Olsztynek	592 916,01	
		Gmina Świątki	Informatyzacja usług publicznych w gminie Świątki	b.d. (2017-2019)	
Osiągnięcie poziomów dopuszczalnych zanieczyszczeń powietrza: pyłu PM10; osiągnięcie poziomu docelowego benzo(a)pirenu	Programy ochrony powietrza (POP) i ich aktualizacje	samorząd województwa	Brak danych o realizacji zadania		
	Instalacja OZE na budynkach użyteczności publicznej i mieszkalnych	Gmina Dobrze Miasto	Inwestycja w OZE w Zakładzie Usług Wodnych sp. z o.o. w Dobrym Mieście	-	231 274,81
		Gmina Purda	Fotowoltaika: Gimnazjum Purda, Oczyszczalnia Purda, Oczyszczalnia Trękusek, Sala sportowa Marcinkowo	498 888,00	-
		Gmina Barczewo	Zakup i montaż lamp solarnych na terenie Gminy Barczewo	64 070,00 ś.w.	
		Gmina Barczewo	Budowa fotowoltaiki w Zespole Szkół w Barczewie	-	217 434,00 ś.w., ś.z., RPOWiM
		Gmina Barczewo	Budowa fotowoltaiki w budynku Przedszkola	-	217 434,00 ś.w., ś.z., RPOWiM

KIERUNKI INTERWENCJI	TYPY ZADAŃ PROPONOWANYCH DO REALIZACJI W RAMACH POSZCZEGÓLNYCH KIERUNKÓW INTERWENCJI	JEDNOSTKA REALIZUJĄCA ZADANIE	OPIS PRZEDSIĘWZIĘCIA	KOSZTY REALIZACJI [zł]		
				2017	2018	
Rozwój rozproszonych odnawialnych źródeł energii	Instalacja OZE na budynkach użyteczności publicznej i mieszkalnych	Gmina Świątki	Budowa instalacji fotowoltaicznych obsługujących budynek administracyjny Urzędu Gminy Świątki i budynki Publicznego Gimnazjum oraz Zespołu Szkolno-Przedszkolnego	496 360,47 współfinansowano z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (2016-2019)		
		Gmina Dobre Miasto	Opracowanie mpzp fragmentu miasta Dobre Miasto w rejonie ulicy Łużyckiej i linii kolejowej relacji Braniewo-Gutkowo	-	10 000,00	
	Gmina Olsztynek	Uwzględnienie w mpzp zapisów dotyczących korzystania z odnawialnych źródeł energii	Mpzp dla fragmentu terenu położonego w obrębie geodezyjnym Maróz „Obszar A” w gminie Olsztynek		w.b.	
			Mpzp w obrębie geodezyjnym Świerkocin		w.b.	
			Mpzp terenu węzła Olsztynek Wschód		w.b.	
			Mpzp terenu węzła Olsztynek Wschód (zmiana)		w.b.	
			Mpzp w obrębie geodezyjnym Maróz		w.b.	
			Mpzp terenu położonego w obrębie Zabie gm. Olsztynek		w.b.	
			Mpzp w obrębach geodezyjnych Zawady, Elgnówko, Gaj, Czerwona Woda i Tolejny		w.b.	
			Mpzp wsi Samagowo - część I		w.b.	
			Mpzp wsi Pawłowo – część II		w.b.	
			Mpzp dla terenu położonego w obrębie geodezyjnym Platyny oraz Warlity Małe		w.b.	
			Mpzp wsi Lipowo Kurkowskie - część II		w.b.	
			Mpzp wsi Świerkocin		w.b.	
			Mpzp terenów w obrębie geodezyjnym Świerkocin		w.b.	
Promocja OZE	Gmina Barczewo	Utworzenie Centrum Wielu Kultur	-	92 250,00 ś.w., ś.z. (Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego)		
	Gmina Barczewo	Utworzenie Centrum Aktywizacji	-	9 963,00 ś.w., ś.z. (PROW)		

KIERUNKI INTERWENCJI	TYPY ZADAŃ PROPONOWANYCH DO REALIZACJI W RAMACH POSZCZEGÓLNYCH KIERUNKÓW INTERWENCJI	JEDNOSTKA REALIZUJĄCA ZADANIE	OPIS PRZEDSIĘWZIĘCIA	KOSZTY REALIZACJI [zł]	
				2017	2018
Rozwój i modernizacja zbiorowych systemów ciepłowniczych	Promocja OZE	Gmina Stawiguda	Informacje na stronie Gminy Stawiguda o rozpoczęciu realizacji przez WFOŚiGW w Olsztynie Programu EWA (energia, woda, atmosfera) skierowanego do osób fizycznych oraz o naborze wniosków w rządowym programie „Czyste Powietrze”, którego celem jest zmniejszenie lub uniknięcie emisji pyłów i innych zanieczyszczeń wprowadzanych do atmosfery przez domy jednorodzinne	w.b.	w.b.
	Zmiana sposobu ogrzewania z pieców indywidualnych na centralne Ogrzewanie z kotłowni lokalnych	Urząd Pracy Powiatu Olsztyńskiego	Przyłączenie siedziby Urzędu Pracy Powiatu Olsztyńskiego oraz Miejskiego Urzędu Pracy w Olsztynie do miejskiej sieci ciepłowniczej	-	9 027,27 ś.w., całkowity koszty inwestycji: 25 851,81
		Wspólnota Mieszkaniowa w Gminie Barczewo	Wymiana ogrzewania węglowego na ogrzewanie gazowe ul. Mickiewicza 68A,B w Barczewie	-	65 000,00 ś.w.
	Rozbudowa sieci ciepłowniczych	Gmina Dobre Miasto	Budowa ciepłociągu pomiędzy budynkami Łużycka – Grudziądzka	43 500,00	-
		Gmina Dobre Miasto	Budowa ciepłociągu pomiędzy budynkami Malczewskiego 10 i Orła Białego 9	16 164,79	-
		Gmina Dobre Miasto	Budowa ciepłociągu pomiędzy kotłownią Górna 1a i budynkiem Górna 4	-	67 091,90 środku ZEC Sp. z o.o. w Dobrym Mieście
Termomodernizacja	Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej oraz mieszkalnych	powiat / gminy powiatu, spółdzielnie i wspólnoty mieszkaniowe / właściciele budynków	Zadania wymienione w pkt. „Modernizacja energetyczna, w tym termomodernizacja budynków w celu poprawy efektywności energetycznej, stosowanie energooszczędnych materiałów i technologii przy budowie nowych obiektów, budownictwo pasywne”		
Rozwój i modernizacja transportu zbiorowego w kierunku transportu przyjaznego dla środowiska i wspieranie ekologicznych form transportu	Budowa dróg/ścieżek rowerowych	Gmina Dobre Miasto	Przebudowa ul. Krasickiego	603 289,14	-
		Gmina Stawiguda	Budowa traktu pieszo-rowerowego z miejscowości Bartągek do Bartąga, wykonanie nawierzchni z kostki betonowej wraz z oświetleniem	1 551 919,75	
	Budowa / rozbudowa infrastruktury transportu publicznego	gminy powiatu	Brak danych o realizacji zadania		
	Rozbudowa taboru transportu publicznego (niskoemisyjnego)	gminy powiatu	Brak danych o realizacji zadania		
	Promocja transportu zbiorowego i transportu przyjaznego środowisku	powiat / gminy powiatu	Brak danych o realizacji zadania		

KIERUNKI INTERWENCJI	TYPY ZADAŃ PROPONOWANYCH DO REALIZACJI W RAMACH POSZCZEGÓLNYCH KIERUNKÓW INTERWENCJI	JEDNOSTKA REALIZUJĄCA ZADANIE	OPIS PRZEDSIĘWZIĘCIA	KOSZTY REALIZACJI [zł]		
				2017	2018	
- budowa ścieżek rowerowych	Aktualizacja planu zrównoważonego rozwoju publicznego transportu zbiorowego	gminy powiatu	Brak danych o realizacji zadania			
Ograniczenie emisji niskiej Modernizacja/wymiana indywidualnych źródeł ciepła	Modernizacje kotłowni, modernizacja kogeneratorów; Wymiana kotłów opalanych węglem na wykorzystujące bardziej ekologiczne nośniki energii (olej, gaz, biomasa)	Gmina Dobre Miasto	Modernizacja kotłowni przy ul. Malczewskiego 8 na potrzeby dostarczania CWU	30 898,13 środki ZEC Sp. z o.o. w Dobrym Mieście	-	
		Gmina Stawiguda	Dofinansowanie z budżetu gminy inwestycji służących ochronie powietrza, polegających na wymianie źródeł ciepła w budynkach lub lokalach mieszkalnych na terenie Gminy Stawiguda	26 521,50		
		Gmina Purda	Kotłownia: Butryny szkoła, Szczepne szkoła	b.d.		
		Starostwo Powiatowe w Olsztynie	Pomoc finansowa udzielona Gminie Jeziorany na realizację zadania pn. „Modernizacja instalacji grzewczej w budynku strażnicy Ochotniczej Straży Pożarnej w Jezioranach”	15 000,00, całkowity koszt zadania: 24 199,99	-	
	Starostwo Powiatowe w Olsztynie	Dofinansowanie wymiany pieca centralnego ogrzewania w remizie OSP w Jonkowie		15 000,00, całkowity koszt zadania: 19 000,00		
	Rozwój sieci gazowej, gazyfikacja	gminy powiatu	Brak danych o realizacji zadania			
Rozbudowa energooszczędnych systemów oświetlenia budynków i dróg publicznych	Modernizacja oświetlenia budynków - wymiana na systemy energooszczędne	Gmina Purda	Modernizacja oświetlenia budynków wykonana przy termomodernizacji: Butryny, Klebark Wielki	b.d.		
	Montaż efektywnego energetycznie oświetlenia ulicznego/drogowego	Gmina Dobre Miasto	Budowa oświetlenia chodnika w pasie drogowym drogi wojewódzkiej nr 507	171 050,87		
		Gmina Olsztynek	Rozwiązywanie problemów oświetlenia w Gminie Olsztynek, w tym z wykorzystywaniem odnawialnych źródeł energii 2018-2019. Budowa w trybie zaprojektuj i wybuduj ekologicznego ledowego oświetlenia ulicznego w ciągu ulic Wilczej i Jemiołowskiej w Olsztyнку	-	371 665,99	
	Montaż efektywnego energetycznie oświetlenia ulicznego/drogowego	Gmina Barczewo	Budowa oświetlenia ulicznego w Łęgajnach	-	128 380,34 ś.w.	
		Gmina Barczewo	Budowa oświetlenia ulicznego w Tumianach	-	161 796,06 ś.w.	
		Gmina Barczewo	Rozbudowa oświetlenia ulicznego w miejscowości Maruny	5 000,00 ś.w.	22 818,09 ś.w.	
		Gmina Barczewo	Opracowanie projektu oświetlenia ulicznego w Wipsowie	5 600,00 ś.w.		
		Gmina Barczewo	Budowa oświetlenia ulicznego w Ramsowie (2018/2019)	-	23 700,00 ś.w.	
Gmina Barczewo	Budowa oświetlenia w miejscowości Kierzbuń	5 964,96 ś.w.	11 626,00 ś.w.			

KIERUNKI INTERWENCJI	TYPY ZADAŃ PROPONOWANYCH DO REALIZACJI W RAMACH POSZCZEGÓLNYCH KIERUNKÓW INTERWENCJI	JEDNOSTKA REALIZUJĄCA ZADANIE	OPIS PRZEDSIĘWZIĘCIA	KOSZTY REALIZACJI [zł]	
				2017	2018
Rozbudowa energooszczędnych systemów oświetlenia budynków i dróg publicznych	Montaż efektywnego energetycznie oświetlenia ulicznego/drogowego	Gmina Barczewo	Wykonanie oświetlenia ulicznego ul. Klonowej w Wójtowie (2018/2019)	-	44 950,35 ś.w.
		Gmina Barczewo	Wykonanie części oświetlenia ulicznego ul. Agrestowej	22 119,56 ś.w.	-
		Gmina Barczewo	Budowa oświetlenia ulicznego w miejscowości Wójtowo	368,00 ś.w.	48 283,20 ś.w.
	Zastosowanie inteligentnego systemu sterowania oświetleniem ulicznym; Rozwój wykorzystania ogniw fotowoltaicznych w systemach hybrydowych do zasilania urządzeń i instalacji infrastruktury drogowej (znaków, świateł ostrzegawczych)	Gmina Purda	Pilotażowy program budowy oświetlenia ulicznego z systemem sterowania w miejscowości Trękusek	b.d.	
		Gmina Świątki	Zakup lamp solarnych	3 400,00	
Rozwój systemów ostrzegania i reagowania w sytuacji zjawisk ekstremalnych	Budowa systemów ostrzegania i reagowania w sytuacji zjawisk ekstremalnych	powiat / gminy powiatu	Brak danych o realizacji zadania		
	Doposażenie wyspecjalizowanych jednostek w specjalistyczny sprzęt do wykrywania i likwidacji powstałych zagrożeń	Gmina Dobrze Miasto	Zakup dwóch detektorów prądu	4 550,00 środki Funduszu Sprawiedliwości	
		Gmina Stawiguda	Dostawa samochodu ratowniczo-gaśniczego z wyposażeniem w ramach zadania: Poprawa bezpieczeństwa ekologicznego Warmii i Mazur poprzez doposażenie służb ratowniczych w specjalistyczny sprzęt, dostawa samochodu ratowniczo-gaśniczego z wyposażeniem	1 184 150,00	
		Starostwo Powiatowe w Olsztynie	Zadania wymienione w Tabeli 3. i Tabeli 29.		

Objaśnienia:

w.b. - w budżecie; zadania wpisane do budżetu jednostki

b.d. - brak danych

ś.w. - środki własne

ś.z. - środki zewnętrzne

źródło: oprac. własne na podstawie danych udostępnionych przez jednostki zlokalizowane na terenie powiatu olsztyńskiego

3.2.2 OBSZAR INTERWENCJI: OCHRONA PRZED HAŁASEM

Największe zagrożenie ze względu na rozległy obszar poddany oddziaływaniu, a także liczbę osób narażonych, stanowi obecnie hałas komunikacyjny, w szczególności hałas drogowy.

Pod pojęciem hałasu drogowego rozumie się hałas pochodzący od środków transportu poruszających się po wszelkiego rodzaju drogach niebędących drogami kolejowymi, w tym po torach tramwajowych. Jest to hałas typu liniowego. Stały wzrost ilości pojazdów oraz natężenia ruchu komunikacyjnego spowodował, że zagrożenie hałasem komunikacyjnym jest dużo większe niż hałasem przemysłowym.

Sieć komunikacyjną powiatu olsztyńskiego tworzą dwa odcinki dróg ekspresowych (S7, S51), sześć dróg krajowych, dziewięć dróg wojewódzkich, 101 dróg powiatowych oraz bardzo liczne drogi gminne. Drogi są systematycznie modernizowane oraz rozbudowywane, co umożliwia rozwój gospodarczy gmin powiatu.

Tabela 8. Wykaz wybranych odcinków dróg krajowych na terenie powiatu olsztyńskiego oraz informacje na temat ich stanu

NR DROGI	DŁUGOŚĆ [km]	OGÓLNA OCENA STANU – DŁUGOŚĆ DROGI W DANYM SATNIE [km]		
		POŻĄDANY	OSTRZEGAWCZY	KRYTYCZNY
S7g	6,491	6,491	0,000	0,000
S7	16,349	16,439	0,000	0,000
16	18,011	9,219	8,792	0,000
16i	8,842	8,842	0,000	0,000
16c	38,832	30,832	8,000	0,000
51	16,581	4,581	7,000	5,000
51a	8,900	5,000	3,900	0,000
51	6,257	1,073	5,184	0,000
51	3,330	2,258	1,072	0,000
S51c	14,572	14,572	0,000	0,000
S51b	5,700	5,700	0,000	0,000
53	15,606	0,000	12,426	3,180
57	36,000	10,900	13,000	12,100
58c	2,371	0,000	2,371	0,000
58	27,525	23,525	1,000	3,000
SUMA	225,367			

źródło: Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad, Oddział w Olsztynie, stan na 13.06.2019 r.

Powyższa tabela obrazuje, że stan części dróg krajowych na terenie powiatu olsztyńskiego wymaga działań naprawczych. Działania te są cyklicznie podejmowane przez zarządcę tych dróg, tj. GDDKiA.

Dla ochrony przed hałasem na terenie powiatu olsztyńskiego zainstalowano ekrany akustyczne na 78 odcinkach dróg, które różnią się wysokością i materiałem wykonania, zależnie od lokalnych uwarunkowań.

Monitoring hałasu ma na celu dostarczenie informacji niezbędnych dla potrzeb ochrony przed hałasem. Zadanie to realizowane jest poprzez instrumenty planowania przestrzennego oraz ochrony środowiska, takie jak mapy akustyczne i programy ochrony przed hałasem, a także rozwiązania techniczne ukierunkowane na źródła lub minimalizujące ich oddziaływanie, np. ekrany akustyczne.

Oceny stanu akustycznego środowiska dokonują obowiązkowo:

- starostowie – dla aglomeracji o liczbie mieszkańców większej niż 100 tysięcy,
- zarządcy dróg, linii kolejowych, lotnisk, jeśli eksploatacja drogi, linii kolejowej lub lotniska może powodować negatywne oddziaływanie akustyczne na znacznych obszarach.

Metodyka i częstotliwość wykonywania pomiarów określone są w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 20 grudnia 2011 r. *zmieniającym rozporządzenie w sprawie wymagań w zakresie prowadzenia pomiarów poziomów substancji lub energii w środowisku przez zarządzającego drogą, linią kolejową, linią tramwajową, lotniskiem lub portem* (Dz. U. z 2011 r. Nr 288 poz. 1697). Parametrem wykorzystywanym do oceny warunków korzystania ze środowiska jest poziom równoważny. W polityce długofalowej oraz w programach ochrony środowiska przed

hałasem parametrem wykorzystywanym jest wskaźnik długookresowy L_{DWN} . Wskaźnik ten wyraża średni poziom dźwięku w decybelach, wyznaczony w ciągu wszystkich dób roku, z uwzględnieniem pory dnia (rozumianej jako przedział czasu od g. 6.00 do g. 18.00), pory wieczoru (od 18.00 do 22.00) oraz pory nocy (od 22.00 do 6.00).

W przypadku hałasów pochodzących od dróg i linii kolejowych dopuszczalny poziom hałasu dla wskaźnika długookresowego L_{DWN} wynosi – w zależności od przeznaczenia terenu – od 50 dB do 70 dB, natomiast dla wskaźnika L_N (długookresowy poziom hałasu w porze nocy) od 45 dB do 65 dB. W odniesieniu do pojedynczej doby ustalono wartość dopuszczalną równoważnego poziomu hałasu ($L_{Aeq D}$) w porze dnia równą od 50 dB do 68 dB, natomiast wartość równoważnego poziomu hałasu w porze nocy ($L_{Aeq N}$) ustalono od 45 dB do 60 dB.

W 2018 r. Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad wykonała mapy akustyczne dla dróg krajowych o ruchu powyżej 3 mln pojazdów rocznie, które składają się z części opisowej oraz graficznej. W powiecie olsztyńskim przeanalizowano odcinki dróg 7,7j, S7j, 16c, 16, 51, 51a i 51b, dla których obliczono m.in. liczbę lokali mieszkalnych, liczbę mieszkańców i powierzchnię terenów eksponowanych na hałas, widoczne w poniższej tabeli.

Tabela 9. Ekspozycja na hałas na terenie powiatu olsztyńskiego przedstawiona za pomocą wskaźnika L_{DWN} w 2018 r.

PARAMETR	WSKAŹNIK L_{DWN} [dB]				
	55-60	60-65	65-70	70-75	>75
Liczba lokali mieszkalnych [szt.] eksponowanych na hałas	1042	642	377	69	6
Liczba mieszkańców [os.] eksponowanych na hałas	2017	1495	910	136	9
Powierzchnia terenów [km ²] eksponowanych na hałas	28,532	14,861	7,277	3,594	2,409

źródło: oprac. własne na podstawie części opisowej opracowania pt. *Mapy akustyczne dla dróg krajowych w województwie warmińsko-mazurskim o łącznej długości 362,805 km* (Część Nr 12)

W 2018 r. po wykonaniu przez Zarząd Dróg Wojewódzkich w Olsztynie map akustycznych dla odcinków dróg wojewódzkich o łącznej długości ok. 25 km Sejmik Województwa-Warmińsko-Mazurskiego uchwałą Nr XXXVIII/822/18 z dnia 26 czerwca 2018 r. zaktualizował w zakresie dróg wojewódzkich „Program ochrony środowiska przed hałasem dla terenów poza aglomeracjami, położonych wzdłuż dróg krajowych oraz wojewódzkich na terenie województwa warmińsko-mazurskiego o obciążeniu ponad 3 mln pojazdów rocznie, których eksploatacja spowodowała negatywne oddziaływanie akustyczne w wyniku przekroczenia dopuszczalnych poziomów hałasu określonych wskaźnikami L_{DWN} i L_N ” przyjęty uchwałą Nr III/42/14 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 30 grudnia 2014 r. Żadna z dróg wojewódzkich objętych aktualizacją nie leży na terenie powiatu olsztyńskiego.

Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska dokonuje oceny stanu akustycznego środowiska na obszarach nieobjętych obowiązkiem opracowania map akustycznych, tj. na terenie miast o liczbie mieszkańców poniżej 100 tysięcy oraz na terenach położonych przy drogach o natężeniu ruchu poniżej 8 200 pojazdów na dobę.

W 2017 r. Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Olsztynie nie przeprowadzał pomiarów natężenia hałasu drogowego ani kolejowego na terenie powiatu olsztyńskiego. Nie stworzono też map akustycznych dla powiatu olsztyńskiego.

Dla ochrony przed hałasem podejmuje się działania, które mają na celu zmniejszenie emisji hałasu, takie jak m. in. uchwalanie programów ochrony środowiska przed hałasem, budowa obwodnic miast, nasadzenia zieleni osłonowej oraz stosowanie cichych nawierzchni podczas remontów i przebudów istniejącej sieci drogowej.

W tabeli poniżej zestawiono zrealizowane przedsięwzięcia związane bezpośrednio lub pośrednio z ochroną przed hałasem w latach 2017-2018 na obszarze powiatu olsztyńskiego. Należy wziąć także pod uwagę zadania przedstawione w tabeli 7. w części dotyczącej budowy i modernizacji dróg oraz budowy dróg/ścieżek rowerowych, które również znacząco przyczyniają się do poprawy klimatu akustycznego na terenie powiatu.

Tabela 10. Przedsięwzięcia z zakresu zmniejszenia zagrożenia hałasem na terenie powiatu olsztyńskiego w latach 2017-2018

KIERUNKI INTERWENCJI	TYPY ZADAŃ PROPONOWANYCH DO REALIZACJI W RAMACH POSZCZEGÓLNYCH KIERUNKÓW INTERWENCJI	JEDNOSTKA REALIZUJĄCA ZADANIE	OPIS PRZEDSIĘWZIĘCIA	KOSZTY REALIZACJI [zł]		
				2017	2018	
Zagrożenia hałasem						
Ochrona przed hałasem	Programy ochrony środowiska przed hałasem (poh) i ich aktualizacje	Samorząd Województwa / gminy powiatu	Drogi wojewódzkie położone na terenie powiatu olsztyńskiego nie są objęte uchwałą Sejmiku Województwa-Warmińsko-Mazurskiego Nr XXXVIII/822/18 z dnia 26 czerwca 2018 r. w sprawie określenia Aktualizacji „Programu ochrony środowiska przed hałasem dla terenów poza aglomeracjami, położonych wzdłuż dróg krajowych oraz wojewódzkich na terenie województwa warmińsko-mazurskiego o obciążeniu ponad 3 mln pojazdów rocznie, których eksploatacja spowodowała negatywne oddziaływanie akustyczne w wyniku przekroczenia dopuszczalnych poziomów hałasu określonych wskaźnikami LDWN i LN” określonego uchwałą Nr III/42/14 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 30 grudnia 2014 r. – w zakresie dróg wojewódzkich.	b.d.	b.d.	
	Wyprowadzenie ruchu ciężkiego poza teren zabudowany; Budowa obwodnic miast	GDDKiA Olsztyn	Budowa obwodnicy Olsztyna w ciągu drogi krajowej nr 16	-	401 000 000,00 budżet Państwa, Krajowy Fundusz Drogowy, Fundusz Spójności, Pożyczka Europejskiego Banku Inwestycyjnego	
	Budowa ekranów akustycznych	GDDKiA Olsztyn/ZDW Olsztyn	Brak danych o realizacji zadania			
	Zieleń osłonowa, izolacyjna	Gmina Dobrze Miasto	Zieleń izolacyjna przy Stodole Kultury	2 545,00	-	
	Przebudowa ulic i pomiary hałasu	Gmina Jeziorany	Przebudowa ul. Parchimowicza, przebudowa mostu nad Symsarną w ciągu ul. Konopnickiej	-	2 722 331,01	
Przebudowa ul. Łąkowej w Jezioranach			53 092,75	-		

KIERUNKI INTERWENCJI	TYPY ZADAŃ PROPONOWANYCH DO REALIZACJI W RAMACH POSZCZEGÓLNYCH KIERUNKÓW INTERWENCJI	JEDNOSTKA REALIZUJĄCA ZADANIE	OPIS PRZEDSIĘWZIĘCIA	KOSZTY REALIZACJI [zł]	
				2017	2018
Ochrona przed hałasem	Zabezpieczanie akwenów wodnych przed hałasem (aktualizacja uchwały Rady Powiatu w razie potrzeby oraz kontrole)	Starostwo Powiatowe w Olsztynie	Uchwała nr XXXVII/359/2018 Rady Powiatu w Olsztynie z dnia 26 października 2018 r. w sprawie wprowadzenia zakazu używania jednostek pływających z silnikami spalinowymi na niektórych akwenach wodnych powiatu olsztyńskiego – do dotychczasowego wykazu akwenów wodnych objętych uchwałą z 2013r. Nr XXIV/307/2013 dopisano jezioro Purda na terenie gminy Purda	-	w.b.
Zmniejszanie hałasu	Stosowanie tzw. cichych nawierzchni podczas remontów i przebudów istniejącej sieci drogowej	GDDKiA Olsztyn/ZDW Olsztyn	Brak danych o realizacji zadania		
	Modernizacja nawierzchni dróg	Gmina Jeziorany	Przebudowa drogi gminnej wewnętrznej we Franknowie na działce nr 205	346 633,78	-
		Gmina Jeziorany	Budowa i przebudowa drogi publicznej Nr 163001N Franknowo – Polkajmy	1 064 654,98	-
		Gmina Jeziorany	Budowa i przebudowa drogi publicznej Nr 163001N Franknowo – Kramarzewo	965 133,32	-
		Dom Pomocy Społecznej w Jonkowie	Wymiana nawierzchni dróg pożarowych oraz placu manewrowego	ś.w., ś.z. (dotacje Urzędu Wojewódzkiego)	-
		Gmina Barczewo	Utwardzenie drogi w Radostach	10 900,00 KOWR	59 500,00 KOWR
		Gmina Barczewo	Modernizacja dróg w miejscowości Niedźwiedź	-	437 600,00 ś.w.
Kontrole prędkości	odpowiednie służby	Brak danych o realizacji zadania			

Objaśnienia:

w.b. – w budżecie; zadania wpisane do budżetu jednostki

b.d. - brak danych

ś.w. – środki własne

ś.z. – środki zewnętrzne

źródło: oprac. własne na podstawie danych udostępnionych przez jednostki zlokalizowane na terenie powiatu olsztyńskiego

3.2.3 OBSZAR INTERWENCJI: OCHRONA PRZED PROMIENIOWANIEM ELEKTROMAGNETYCZNYM¹¹

Na pojęcie pola elektromagnetycznego, zgodnie z ustawą *Prawo ochrony środowiska*, składają się pola elektryczne, magnetyczne oraz elektromagnetyczne o częstotliwościach od 0 Hz do 300 GHz, które tworzą zakres promieniowania elektromagnetycznego niejonizującego.

Źródłami sztucznego promieniowania elektromagnetycznego w środowisku są przede wszystkim stacje bazowe GSM/UMTS/CDMA/LTE, nadajniki RTV, linie i stacje elektroenergetyczne. Źródłami promieniowania elektromagnetycznego są również urządzenia codziennego użytku, tj. telewizory, monitory, mikrofalówki, telefony komórkowe i inne. Często urządzenia te znacznie bardziej oddziałują na zdrowie ludzi niż np. nadajniki GSM czy linie wysokiego napięcia. Oprócz sztucznych źródeł promieniowania występują również źródła naturalne, takie jak promieniowanie słoneczne i promieniowanie ziemskie.

Oceny poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku i obserwacji zmian dokonuje Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska. Monitoring pól elektromagnetycznych realizowany jest w oparciu o rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 12 listopada 2007 r. w sprawie zakresu i sposobu prowadzenia okresowych badań poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku (Dz. U. z 2007 r. Nr 221, poz. 1645).

Monitoring pól elektromagnetycznych polega na wykonywaniu w cyklu trzyletnim pomiarów natężenia składowej elektrycznej pola w przedziale częstotliwości co najmniej od 3 MHz do 3000 MHz, w 135 (po 45 na rok) punktach pomiarowych rozmieszczonych równomiernie na obszarze województwa, w miejscach dostępnych dla ludności usytuowanych:

- w centralnych dzielnicach lub osiedlach miast o liczbie mieszkańców przekraczającej 50 tysięcy,
- w pozostałych miastach,
- na terenach wiejskich.

Dla każdej z powyższych grup terenów wybiera się po 15 punktów, dla każdego roku kalendarzowego. Pomiary wykonuje się w odległości nie mniejszej niż 100 metrów od źródeł emitujących pola elektromagnetyczne.

W 2017 r. przeprowadzono pomiary PEM dla powiatu olsztyńskiego w dziewięciu punktach. W żadnym z punktów nie zaobserwowano przekroczeń.

Tabela 11. Pomiary natężenia pól elektromagnetycznych na terenie powiatu olsztyńskiego w 2017 r.

LP.	LOKALIZACJA PUNKTU	NATĘŻENIE SKŁADOWEJ ELEKTRYCZNEJ POLA W [V/m]
1.	Dobre Miasto, ul. Orła Białego	0,19
2.	Jonkowo	0,27
3.	Dywity, ul. Olsztyńska	0,13
4.	Naglady	0,23
5.	Gietrzwałd	<0,1
6.	Trękuszek	0,23
7.	Stawiguda, ul. Warszawska/Olsztyńska	0,21
8.	Mierki	0,15
9.	Waplewo	0,15

źródło: Raport o stanie środowiska województwa warmińsko-mazurskiego w 2017 r.,
Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Olsztynie

W celu ochrony ludności przed promieniowaniem elektromagnetycznym należy przede wszystkim ograniczać ilość sąsiadujących ze sobą emitatorów, co może być regulowane zapisami miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

¹¹ Raport o stanie środowiska województwa warmińsko-mazurskiego w 2017 r., Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Olsztynie.

Tabela 12. Przedsięwzięcia z zakresu ochrony przed promieniowaniem elektromagnetycznym na terenie powiatu olsztyńskiego w latach 2017-2018

KIERUNKI INTERWENCJI	TYPY ZADAŃ PROPONOWANYCH DO REALIZACJI W RAMACH POSZCZEGÓLNYCH KIERUNKÓW INTERWENCJI	JEDNOSTKA REALIZUJĄCA ZADANIE	OPIS PRZEDSIĘWZIĘCIA	KOSZTY REALIZACJI [zł]	
				2017	2018
Ochrona przed ponadnormatywnym promieniowaniem elektromagnetycznym	Wprowadzenie do mpzp zapisów uwzględniających ochronę przed oddziaływaniem pól elektromagnetycznych		Opracowywanie przez gminy mpzp uwzględniających ochronę przed oddziaływaniem pól elektromagnetycznych (wymienione w Tabeli 7.)		
	Ograniczanie koncentracji źródeł promieniowania elektromagnetycznego na etapie planowania i wydawania decyzji lokalizacyjnych i środowiskowych	gminy powiatu	Brak danych o realizacji zadania		

Objaśnienia:

w.b. – w budżecie; zadania wpisane do budżetu jednostki

b.d. - brak danych

źródło: oprac. własne na podstawie danych udostępnionych przez jednostki zlokalizowane na terenie powiatu olsztyńskiego

3.2.4 OBSZAR INTERWENCJI: GOSPODARKA WODNO-ŚCIEKOWA

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego, w 2017 r. 99,1% ludności powiatu korzystało z sieci wodociągowej, natomiast z sieci kanalizacyjnej jedynie 65,6%.

Tabela 13. Ludność korzystająca z sieci wodociągowej i kanalizacyjnej na terenie powiatu olsztyńskiego w 2017 r.

JEDNOSTKA ADMINISTRACYJNA	% LUDNOŚCI OGÓŁEM KORZYSTAJĄCYCH Z SIECI	
	WODOCIĄGOWEJ	KANALIZACYJNEJ
POWIAT OLSZTYŃSKI	99,1	65,6

źródło: Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego, www.stat.gov.pl/bdl

W stosunku do roku bazowego (2015), obserwuje się rosnącą liczbę ludności korzystającej z systemu sieci wodociągowej oraz z systemu sieci kanalizacyjnej. Zarówno długość sieci wodociągowej, jak i sieci kanalizacyjnej zwiększyła się, co obrazuje pozytywny wynik podejmowanych zadań inwestycyjnych.

Według Głównego Urzędu Statystycznego, w 2017 r. średnie zużycie wody na 1 korzystającego z sieci wodociągowej wynosiło 30,1 m³, podczas gdy w całym województwie warmińsko-mazurskim średnie zużycie wody na 1 mieszkańca osiągało wartość 31,0 m³.

Tabela 14. Charakterystyka sieci wodociągowo-kanalizacyjnej w 2017 r.

SIEĆ WODOCIĄGOWA	
DŁUGOŚĆ SIECI WODOCIĄGOWEJ [km]	1 910,0
LICZBA PRZYŁĄCZY [szt.]	22 023
LUDNOŚĆ KORZYSTAJĄCA Z SIECI [os.]	114 346
ZUŻYCIE WODY W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH OGÓŁEM NA 1 MIESZKAŃCA [m ³]	30,1
SIEĆ KANALIZACYJNA	
DŁUGOŚĆ SIECI KANALIZACYJNEJ [km]	1 027,5
LICZBA PRZYŁĄCZY [szt.]	14 227
LUDNOŚĆ KORZYSTAJĄCA Z SIECI [os.]	82 155
ŚCIEKI KOMUNALNE ODPROWADZONE SIECIĄ [dam ³ /rok]	3 185,7

źródło: Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego, www.stat.gov.pl/bdl

W 2018 r. na terenie powiatu funkcjonowały 32 oczyszczalnie ścieków, z których 7 stosowało technologie pozwalające na podwyższone usuwanie biogenów. Wielkość oczyszczalni komunalnych w równoważnej liczbie mieszkańców (RLM¹²) w 2017 r. wynosiła 123 761 osób, natomiast w 2018 r. wzrosła do 124 583 osób.

¹² Równoważna liczba mieszkańców (RLM) - liczba wyrażająca wielokrotność ładunku zanieczyszczeń w ściekach w stosunku do jednostkowego ładunku zanieczyszczeń w ściekach odprowadzanych od jednego mieszkańca w ciągu doby (określany jako BZT₅), równego 60 g O₂/dobę, Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 2 marca 1999 r. w sprawie Polskiej Klasyfikacji Statystycznej Dotyczącej Działalności i Urządzeń Związanych z Ochroną Środowiska (Dz. U. Nr 25, poz. 218).

Tabela 15. Oczyszczalnie ścieków funkcjonujące w powiecie olsztyńskim w latach 2017-2018

JEDNOSTAKA ADMINISTRACYJNA	OCZYSZCZALNIE MECHANICZNE		OCZYSZCZALNIE BIOLOGICZNE		OCZYSZCZALNIE Z PODWYŻSZONYM USUWANIEM BIOGENÓW	
	2017	2018	2017	2018	2017	2018
POWIAT OLSZTYŃSKI	0	0	24	25	7	7

źródło: Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego, www.stat.gov.pl/bdl

Na terenach pozbawionych dostępu do sieci kanalizacyjnej lub gdzie budowa sieci kanalizacyjnej jest niekorzystna ekonomicznie, wykorzystywane są zbiorniki bezodpływowe oraz przydomowe oczyszczalnie ścieków. W 2017 r. całkowita liczba zbiorników bezodpływowych (szamb) była równa 6 559, natomiast liczba oczyszczalni przydomowych wynosiła 888 szt. Na terenie powiatu działało także 15 stacji zlewnych, które służą do przyjmowania ścieków dowożonych samochodami asenizacyjnymi.

Tabela 16. Gromadzenie i wywóz nieczystości ciekłych w powiecie olsztyńskim w 2017 r.

JEDNOSTAKA ADMINISTRACYJNA	ZBIORNIKI BEZODPŁYWOWE	OCZYSZCZALNIE PRZYDOMOWE	STACJE ZLEWNE
POWIAT OLSZTYŃSKI	6 559	888	15

źródło: Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego, www.stat.gov.pl/bdl

W obszarze interwencji, jakim jest gospodarka wodno-ściekowa, wykonuje się głównie rozbudowę sieci wodociągowej i kanalizacyjnej. Ważną grupą przedsięwzięć jest również planowanie i budowa kanalizacji deszczowej, podczyszczalni wód opadowych oraz systemów, które pozwalają wykorzystać wodę pochodzącą z opadów do celów ogrodniczych (podlewania roślin).

W poniższej tabeli przedstawiono zrealizowane przedsięwzięcia z zakresu gospodarki wodno-ściekowej w latach 2017-2018 na obszarze powiatu olsztyńskiego.

Tabela 17. Przedsięwzięcia z zakresu gospodarki wodno-ściekowej na terenie powiatu olsztyńskiego w latach 2017-2018

KIERUNKI INTERWENCJI	TYPY ZADAŃ PROPONOWANYCH DO REALIZACJI W RAMACH POSZCZEGÓLNYCH KIERUNKÓW INTERWENCJI	JEDNOSTKA REALIZUJĄCA ZADANIE	OPIS PRZEDSIĘWZIĘCIA	KOSZTY REALIZACJI [zł]	
				2017	2018
Gospodarka wodno-ściekowa					
Zapewnienie dostępu do czystej wody dla społeczeństwa i gospodarki	Budowa/ rozbudowa sieci wodociągowych	Gmina Dobre Miasto	Budowa sieci wodociągowej Praslitry-Smolajny, Nowa Wieś Mała-Głotowo	b.d.	b.d.
		Gmina Dobre Miasto	Budowa sieci wodociągowej Praslitry-Smolajny (w realizacji)	b.d.	b.d.
		Gmina Stawiguda	Część I – Rozwiązanie gospodarki wodno - ściekowej na terenie gminy Stawiguda poprzez budowę sieci wodociągowej i kanalizacyjnej w miejscowości Kręsk, część II – Rozwiązanie gospodarki wodno - ściekowej na terenie gminy Stawiguda poprzez budowę sieci wodociągowej i kanalizacyjnej w miejscowości Gągławki, rozbudowa sieci wod-kan,	503 125,26	
		Gmina Olsztynek	Budowa wodociągu dla kolonii Królikowo, zakończona w 2018 r.	301 470,05	
		Gmina Purda	Szczęsne, Silice, Patryki, Prejłowo-Podlasy, Klewki, Trękusek	b.d.	
		Zakład Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Barczewie	Rozbudowa sieci wodociągowej, kanalizacji sanitarnej na osiedlu domów jednorodzinnych w Barczewie (2018-2020)	3 500 637,64 ś.w., ś.z. (POLiŚ. NFOŚiGW)	
		Zakład Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Barczewie	Budowa sieci wodociągowej wraz z przyłączami Lamkowo-Kronowo kolonia	1 434 705,98 wkład pieniężny z budżetu gminy do ZWiK	
		Zakład Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Barczewie	Budowa sieci wodociągowej wraz z przyłączami Kronowo kolonia	1 742 305,20 wkład pieniężny z budżetu gminy do ZWiK	
		Zakład Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Barczewie	Budowa sieci wodociągowej wraz z zestawem hydroforowym i przyłączami w miejscowości Ramsówko kolonia	1 614 570,50 wkład pieniężny z budżetu gminy do ZWiK	
		Zakład Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Barczewie	Budowa sieci wodociągowej wraz z przyłączami Jedzbark kolonia	633 577,41 wkład pieniężny z budżetu gminy do ZWiK	
		Gmina Barczewo	Budowa odcinka sieci wodociągowej Wójtowo-Nikielkowo	-	76 642,67 ś.w.

KIERUNKI INTERWENCJI	TYPY ZADAŃ PROPONOWANYCH DO REALIZACJI W RAMACH POSZCZEGÓLNYCH KIERUNKÓW INTERWENCJI	JEDNOSTKA REALIZUJĄCA ZADANIE	OPIS PRZEDSIĘWZIĘCIA	KOSZTY REALIZACJI [zł]	
				2017	2018
Zapewnienie dostępu do czystej wody dla społeczeństwa i gospodarki	Budowa/ rozbudowa sieci wodociągowych	Gmina Barczewo	Budowa sieci kanalizacyjnej i wodociągowej w Kaplitynach	81 180,00 ś.w.	59 911,25 ś.w.
		Gmina Świątki	Rozbudowa sieci wodociągowej w Kalistach	b.d.	b.d.
	Budowa / modernizacja ujęć wód i stacji uzdatniania wód	gminy powiatu / przedsiębiorstwa zajmujące się gospodarką wodno-ściekową	Brak danych o realizacji zadania		
	Inteligentne systemy zarządzania siecią wodociągową	gminy powiatu / przedsiębiorstwa zajmujące się gospodarką wodno-ściekową	Brak danych o realizacji zadania		
	Rozbudowa infrastruktury oczyszczania ścieków, w tym realizacja programów sanitacji w zabudowie rozproszonej	Budowa/modernizacja kanalizacji sanitarnej	Gmina Jeziorany	Modernizacja istniejącej przepompowni ścieków w miejscowości Wójtówko gm. Jeziorany	-
Gmina Olsztynek			Porządkowanie gospodarki wodno-ściekowej poprzez budowę przydomowych oczyszczalni	w.b.	
Gmina Dobre Miasto			Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowości Smolajny (w realizacji)	b.d.	
Gmina Purda			Silice, Trękusek, Szczęsne	b.d.	
Zakład Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Barczewie			Budowa kanalizacji sanitarnej grawitacyjnej i tłocznej w miejscowości Nikielkowo w gminie Barczewo - etap I i II (2018-2020)	-	3 674 543,00 ś.w., ś.z. (POIŚ. NFOŚiGW)
Gmina Barczewo			Budowa kanalizacji sanitarnej w drodze gminnej Wójtowo-Nikielkowo	46 758,00 ś.w.	-
Budowa/modernizacja kanalizacji deszczowej		Gmina Purda	Szczęsne	b.d.	
Budowa i rozbudowa oczyszczalni ścieków		Zakład Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Barczewie	Budowa oczyszczalni ścieków w Barczewie (2018-2020)	-	15 000 000,00 ś.w., ś.z. (POIŚ. NFOŚiGW)
		Gmina Barczewo	Projekt kolektora sanitarnego Barczewo-Krupoliny	89 667,00 ś.w.	-
		Gmina Świątki	Przygotowanie dokumentacji projektowo-kosztorysowej niezbędnej do przeprowadzenia modernizacji oczyszczalni ścieków w Świątkach	-	b.d.

KIERUNKI INTERWENCJI	TYPY ZADAŃ PROPONOWANYCH DO REALIZACJI W RAMACH POSZCZEGÓLNYCH KIERUNKÓW INTERWENCJI	JEDNOSTKA REALIZUJĄCA ZADANIE	OPIS PRZEDSIĘWZIĘCIA	KOSZTY REALIZACJI [zł]	
				2017	2018
Rozbudowa infrastruktury oczyszczania ścieków, w tym realizacja programów sanitacji w zabudowie rozproszonej	Podczyszczanie wód opadowych	gminy powiatu / przedsiębiorstwa zajmujące się gospodarką wodno-ściekową	Brak danych o realizacji zadania		
	Inteligentne systemy zarządzania siecią kanalizacyjną	gminy powiatu / przedsiębiorstwa zajmujące się gospodarką wodno-ściekową	Brak danych o realizacji zadania		

Objaśnienia:

w.b. - w budżecie; zadania wpisane do budżetu jednostki

b.d. - brak danych

ś.w. - środki własne

ś.z. - środki zewnętrzne

źródło: oprac. własne na podstawie danych udostępnionych przez jednostki zlokalizowane na terenie powiatu olsztyńskiego

3.2.5 OBSZAR INTERWENCJI: GOSPODAROWANIE WODAMI

3.2.5.1 JAKOŚĆ WÓD POWIERZCHNIOWYCH

18 października 2016 r. Rada Ministrów przyjęła zaktualizowany *Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły* (Dz. U. z 2016 r. poz. 1911 z późn. zm.) oraz *Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry* (Dz. U. z 2016 r. poz. 1967). Plan jest dokumentem strategicznym, który m.in. opisuje stan wód powierzchniowych i podziemnych, określa cele środowiskowe dla JCW i obszarów chronionych oraz wskazuje zadania prowadzące do osiągnięcia dobrego stanu wód. Plan zawiera również listę inwestycji mogących pogorszyć stan wód, których realizacja jest niezbędna dla rozwoju gospodarki przy zastosowaniu kompensacji wpływu środowiskowego oraz derogacji dla części wód.

Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Olsztynie wykonywał badania stanu wód w oparciu o Program Państwowego Monitoringu Środowiska województwa warmińsko-mazurskiego. Przedmiotem badań monitoringowych jakości wód powierzchniowych są jednolite części wód powierzchniowych (JCWP). Pojęcie to, wprowadzone przez Ramową Dyrektywę Wodną, oznacza oddzielny i znaczący element wód powierzchniowych, taki jak jezioro, zbiornik, strumień, rzeka lub kanał, część strumienia, rzeki lub kanału, wody przejściowe lub pas wód przybrzeżnych. Zgodnie z zapisami Ramowej Dyrektywy Wodnej do roku 2015 należało osiągnąć dobry stan wszystkich wód.

Ocenę stanu wód powierzchniowych wykonuje się w odniesieniu do jednolitych części wód powierzchniowych na podstawie wyników klasyfikacji stanu lub potencjału ekologicznego oraz stanu chemicznego, uzyskanych w reprezentatywnym punkcie pomiarowo-kontrolnym. Zarówno stan ekologiczny naturalnych jednolitych części wód oraz potencjał ekologiczny silnie zmienionych i sztucznych jednolitych części wód określa się na podstawie wyników badań elementów biologicznych oraz na podstawie wyników badań elementów wspierających, czyli elementów hydromorfologicznych i elementów fizykochemicznych. Stan ekologiczny jednolitych części wód klasyfikuje się nadając im jedną z pięciu klas jakości. Stan chemiczny natomiast określany jest na podstawie wyników badań substancji priorytetowych i innych zanieczyszczeń chemicznych, prowadzonych w reprezentatywnych punktach pomiarowo-kontrolnych w odniesieniu do środowiskowych norm jakości, określonych w aktualnym rozporządzeniu Ministra Środowiska.

W przypadku, gdy JCWP znajduje się w obszarze chronionym, ocenę stanu wód wykonuje się dodatkowo w punkcie monitoringu obszarów chronionych, uwzględniając jednocześnie ocenę spełniania wymagań dodatkowych określonych dla obszaru chronionego. Ocena ostateczna JCW położonej w obszarze chronionym polega na porównaniu wyników oceny uzyskanej w punkcie reprezentatywnym oraz oceny wykonanej w punkcie (punktach) monitoringu obszarów chronionych. Ostateczna ocena stanu jednolitej części wód determinowana jest zawsze przez gorszy z uzyskanych stanów. Przedmiotową ocenę wykonuje się także, gdy brak jest klasyfikacji jednego z elementów składowych oceny stanu wód, a stan/potencjał ekologiczny lub stan chemiczny osiągnął stan niższy niż dobry lub nie zostały spełnione wymagania dodatkowe określone dla obszarów chronionych. Stan wód oceniany jest wówczas jako zły.

Obszar powiatu olsztyńskiego mieści się w granicach 60 jednolitych części wód powierzchniowych. W 2017 r. zbadano stan 8 JCWP znajdujących się w obrębie powiatu olsztyńskiego za pomocą punktów pomiarowych, które były zlokalizowane zarówno w powiecie, jak i poza nim. Wszystkie badane jednolite części wód powierzchniowych oceniono jako posiadające zły stan wód.

Tabela 18. Ocena stanu JCWP z terenu powiatu olsztyńskiego w 2017 r.

LP.	KOD JCWP	NAZWA	KLASYFIKACJA STANU/POTENCJAŁU EKOLOGICZNEGO	KLASYFIKACJA STANU CHEMICZNEGO	OCENA STANU JCWP
1.	RW700020584511	Łyna od dopł. z jez. Jełguń (Jełguńskiego) do Kanału Dywity	słaby stan ekologiczny	stan chemiczny poniżej dobrego	zły stan wód
2.	RW7000205844899	Kiermas od wypływu z jez. Košno do ujścia z jez. Umląg i Kiermas	umiarkowany stan ekologiczny	nie badano	zły stan wód

LP.	KOD JCWP	NAZWA	KLASYFIKACJA STANU/POTENCJAŁU EKOLOGICZNEGO	KLASYFIKACJA STANU CHEMICZNEGO	OCENA STANU JCWP
3.	RW70001858448899	Kanał Klebarski z jez. Klebarskim (EW. i Silickim/Kukłag)	zły stan ekologiczny	nie badano	zły stan wód
4.	RW700020584579	Łyna od Kanału Dywity do Kirsny z jez. Mosąg	umiarkowany stan ekologiczny	nie badano	zły stan wód
5.	RW700020584599	Łyna od Kirsny do Symsarny	umiarkowany stan ekologiczny	nie badano	zły stan wód
6.	RW20001856139	Pasłęka do wypływu z jeziora Sarąg	umiarkowany potencjał ekologiczny	nie badano	zły stan wód
7.	RW20001856299	Giłwa z jez. Świętajno, jez. Wulpińskiego, jez. Giłwa	nie badano	stan chemiczny poniżej dobrego	zły stan wód
8.	RW7000255844579	Wadąg do wypływu z jez. Pisz	umiarkowany stan ekologiczny	nie badano	zły stan wód

źródło: oprac. własne na podstawie <http://www.wios.olsztyn.pl/gios-rwms-w-olsztynie/monitoring/monitoring-rzek/>

3.2.5.2 JAKOŚĆ WÓD PODZIEMNYCH

Obecnie przedmiotem badań monitoringowych jakości wód podziemnych są jednolite części wód podziemnych (JCWPd). Pojęcie to, wprowadzone przez Ramową Dyrektywę Wodną, oznacza określoną objętość wód podziemnych w obrębie warstwy wodonośnej lub zespołu warstw wodonośnych.

W latach 2009-2015 obowiązywał podział wód podziemnych na 161 JCWPd, natomiast od roku 2016 zweryfikowano przebieg JCWPd - nowa wersja podziału dzieli wody podziemne na terenie kraju na 171 części. Zgodnie z obowiązującym podziałem (na 171 JCWPd) teren powiatu olsztyńskiego położony jest w granicach pięciu jednolitych części wód podziemnych:

- PLGW700020;
- PLGW200050;
- PLGW200039;
- PLGW200031;
- PLGW200019.

Dominującą JCWPd na terenie powiatu jest JCWPd o kodzie PLGW700020.

Stan chemiczny i stan ilościowy wszystkich ww. JCWPd jest dobry, wobec tego cel środowiskowy (dobry stan chemiczny i dobry stan ilościowy) został osiągnięty. Powyższe JCWPd nie zostały zakwalifikowane jako zagrożone w aktualnie obowiązujących planach zagospodarowania wodami.

Ocenę jakości wód podziemnych w punktach pomiarowych przeprowadzono w odniesieniu do 322 punktów wykorzystanych do oceny stanu JCWPd wg danych z 2017 r., z czego 295 punktów zostało opróbowanych w ramach monitoringu operacyjnego (w tym 286 posiada 2 analizy, z wiosny i jesieni), a 27 w ramach innych zadań państwowej służby hydrogeologicznej. Żaden z punktów nie został zlokalizowany w granicach powiatu olsztyńskiego. Ocena stanu chemicznego nie była prowadzona w granicach JCWPd, w których znajduje się powiat. Opróbowana została jedynie JCWPd o kodzie PLGW200031, dla której określono klasę jakości wód jako II (wody dobrej jakości).¹³

Mówiąc o ochronie przed powodzią, Zarząd Zlewni w Olsztynie posiada na terenie powiatu olsztyńskiego około 12 km wałów przeciwpowodziowych IV klasy, w dobrym stanie technicznym oraz jeden zbiornik retencyjny o powierzchni 1,8 ha, znajdujący się w granicach miejscowości Biskupiec.

Gospodarowanie wodami odbywa się poprzez realizację przedsięwzięć, takich jak konserwacja rzek, kanałów, rowów, budowa i utrzymanie zbiorników retencyjnych, opracowanie planów operacyjnych ochrony przed powodzią oraz planów zarządzania kryzysowego (Tab. 19.).

¹³ Raport o stanie środowiska województwa warmińsko-mazurskiego w 2017 r., Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Olsztynie.

Tabela 19. Przedsięwzięcia z zakresu gospodarowania wodami na terenie powiatu olsztyńskiego w latach 2017-2018

KIERUNKI INTERWENCJI	TYPY ZADAŃ PROPONOWANYCH DO REALIZACJI W RAMACH POSZCZEGÓLNYCH KIERUNKÓW INTERWENCJI	JEDNOSTKA REALIZUJĄCA ZADNIE	OPIS PRZEDSIĘWZIĘCIA	KOSZTY REALIZACJI [zł]	
				2017	2018
Gospodarowanie wodami					
Gospodarowanie wodami dla ochrony przed powodzią, suszą i deficytem wody	Wstępna ocena ryzyka powodziowego; Mapy zagrożenia powodziowego i mapy ryzyka powodziowego; Plan zarządzania ryzykiem powodziowym dla regionów wodnych; Plan przeciwdziałania skutkom suszy w regionach wodnych	RZGW Warszawa / RZGW Gdańsk	Brak danych o realizacji zadania		
	Plany utrzymania wód w regionach wodnych	PGW Wody Polskie Zarząd Zlewni w Olsztynie	Utrzymanie wód i urządzeń wodnych na terenie działania Zarządu Zlewni w Olsztynie	-	519 291,31 dotacja z Budżetu Państwa
	Inwestycje dot. urządzeń ochrony przed powodzią i retencji wodnej	PGW Wody Polskie Zarząd Zlewni w Olsztynie	Utrzymanie stacji pomp	-	49 199,42 dotacja z Budżetu Państwa
	Budowa i utrzymanie zbiorników retencyjnych/ przeciwpowodziowych	gminy powiatu	Brak danych o realizacji zadania		
Zwiększenie retencji wodnej	Konserwacja rzek, kanałów, rowów	Gmina Barczewo	Zagospodarowanie brzegów rzeki Pisy	-	62 176,50 ś.w. RPOWiM
		Starostwo Powiatowe w Olsztynie	Wykonanie udrożnienia rowu melioracyjnego położonego na działce 490/5 obręb Kwiecewo, gmina Świątki poprzez odmulenie dna rowu na głębokość ok. 0,50 m na działce nr 490/1 od przepustu na działce nr 488 do działki nr 490/5, usunięcie wywrotów na działce nr 490/5 wraz z odmuleniem górnej części dna rowu na głębokość ok. 0,20 m z usunięciem roślinności i rozplantowaniem urobku wydobytego z dna	5 503,20	11 696,80
		Starostwo Powiatowe w Olsztynie	Wykonanie zabezpieczenia zbocza rowu melioracyjnego zlokalizowanego na działce stanowiącej własność Skarbu Państwa oznaczonej w ewidencji gruntów obręb Mokiny, gmina Barczewo numerem 226, na długości działki nr 222/7	11 500,00	-
		Starostwo Powiatowe w Olsztynie	Odmulenie rowu melioracyjnego zlokalizowanego na działce stanowiącej własność Skarbu Państwa oznaczonej w ewidencji gruntów obręb Labuszewo, gmina Biskupiec numerem 182 na długości ok. 200 metrów od przepustu kolejowego wraz z wycięciem krzaków oraz wyhakowaniem roślinności	5 977,80	-

KIERUNKI INTERWENCJI	TYPY ZADAŃ PROPONOWANYCH DO REALIZACJI W RAMACH POSZCZEGÓLNYCH KIERUNKÓW INTERWENCJI	JEDNOSTKA REALIZUJĄCA ZADNIE	OPIS PRZEDSIĘWZIĘCIA	KOSZTY REALIZACJI [zł]	
				2017	2018
Zwiększenie retencji wodnej	Konserwacja rzek, kanałów, rowów	Starostwo Powiatowe w Olsztynie	Udrożnienie rowu melioracyjnego zlokalizowanego na działce stanowiącej własność Skarbu Państwa oznaczonej w ewidencji gruntów obrębu Labuszewo, gmina Biskupiec numerem 182	700,00	
Zwiększanie bezpieczeństwa powodziowego; Minimalizacja ryzyka powodziowego	Weryfikacja: map zagrożenia powodziowego (MZP), map ryzyka Powodziowego (MRP), przegląd i aktualizacja planów zarządzania ryzykiem powodziowym (PZRP)	RZGW Warszawa / RZGW Gdańsk	Brak danych o realizacji zadania		
	Inwestycje dot. urządzeń ochrony przed powodzią	Gmina Barczewo	Odwodnienie ul. Akacyjnej w Łęgajnach	-	6 100,00 ś.w.
		Gmina Barczewo	Opracowanie projektu budowy odwodnienia terenu zielonego w Łęgajnach	3 936,00 ś.w.	-
		Gmina Barczewo	Opracowanie projektu budowy odwodnienia ul. Słowackiego w Barczewie	-	19 188,00 ś.w.
		Gmina Barczewo	Opracowanie projektu budowy odwodnienia ul. Cedrowej w Wójtowie	-	1 094,70 ś.w.
		Gmina Barczewo	Budowa odwodnienia ul. Lipowej w Łęgajnach	170 806,00 ś.w.	214 078,67 ś.w.
		Gmina Barczewo	Budowa odcinka odwodnienia ul. Modrzewiowej w Wójtowie	-	93 111,00 ś.w.
	Utrzymanie wałów przeciwpowodziowych	Zarząd Zlewni w Olsztynie	Utrzymanie wałów przeciwpowodziowych na terenie działania Zarządu Zlewni w Olsztynie	-	58 422,00 dotacja z Budżetu Państwa
	Plany operacyjne ochrony przed powodzią oraz plany zarządzania kryzysowego	Starostwo Powiatowe w Olsztynie	Wojewoda Warmińsko-Mazurski zatwierdził zaktualizowany Powiatowy Plan Zarządzania Kryzysowego	-	w.b.
		Starostwo Powiatowe w Olsztynie	Zaktualizowanie Plan Operacyjny Ochrony Przed Powodzią Powiatu Olsztyńskiego	w.b.	-
Uwzględnianie w mpzp obszarów zagrożenia powodziowego	Gmina Olsztynek	Mppz w obrębach geodezyjnych Platyny, Warlity Małe, Wigwałd, Gaj i Drwęck – uchwała XLI/368/2017 Rady Miejskiej w Olsztynku z dnia 29 grudnia 2017 r.	w.b.	-	
Ochrona i zrównoważone gospodarowanie zasobami wodnymi	Monitoring wód	WIOŚ Olsztyn	Monitoring w punktach pomiarowo-kontrolnych zgodnie z zapisami <i>Programu Państwowego Monitoringu Środowiska województwa warmińsko-mazurskiego na lata 2016-2020</i> wraz z aneksami	budżet państwa oraz WFOŚiGW w Olsztynie	

KIERUNKI INTERWENCJI	TYPY ZADAŃ PROPONOWANYCH DO REALIZACJI W RAMACH POSZCZEGÓLNYCH KIERUNKÓW INTERWENCJI	JEDNOSTKA REALIZUJĄCA ZADNIE	OPIS PRZEDSIĘWZIĘCIA	KOSZTY REALIZACJI [zł]	
				2017	2018
Ochrona i zrównoważone gospodarowanie zasobami wodnymi	Monitoring wód	PSS-E w Olsztynie	Realizacja zadań związanych z nadzorem nad bezpieczeństwem zdrowotnym wody pitnej w 86 wodociągach zbiorowego zaopatrzenia oraz w 28 wodociągach indywidualnych	w.b.	w.b.
		PSS-E w Olsztynie	Nadzór oraz raportowanie jakości wody w 5 kąpieliskach oraz miejscach okazjonalnie wykorzystywanych do kąpeli (na podstawie dostarczonych wyników kontroli wewnętrznej wykonanych przez organizatora) zgodnie z obowiązującym prawem wodnym	w.b.	w.b.
Optymalizacja zużycia wody	Programy obniżania strat wody	gminy powiatu / podmioty gospodarcze	Brak danych o realizacji zadania		
	Działania edukacyjne oraz akcje promujące oszczędzanie wody	powiat / gminy powiatu / placówki oświatowe / NGO	Zadania wymienione w Tabeli 30.		
Dążenie do osiągnięcia dobrego stanu wód	Weryfikacja wykazów wód dla regionu wodnego	RZGW Warszawa / RZGW Gdańsk	Brak danych o realizacji zadania		
	Identyfikacja znaczących oddziaływań antropogenicznych i ocena ich wpływu na stan wód powierzchniowych i podziemnych w regionie wodnym	RZGW Warszawa / RZGW Gdańsk	Brak danych o realizacji zadania		
	Opracowanie projektu warunków korzystania z wód dla wybranych zlewni	RZGW Warszawa / RZGW Gdańsk	Brak danych o realizacji zadania		
	Zadania wskazane do realizacji w aktualizacji programu wodno-środowiskowego kraju	RZGW Warszawa / RZGW Gdańsk	Brak danych o realizacji zadania		

Objaśnienia:

w.b. - w budżecie; zadania wpisane do budżetu jednostki

b.d. - brak danych

ś.w. - środki własne

ś.z. - środki zewnętrzne

źródło: oprac. własne na podstawie danych udostępnionych przez jednostki zlokalizowane na terenie powiatu olsztyńskiego

3.2.6 OBSZAR INTERWENCJI: OCHRONA ZASOBÓW PRZYRODNICZYCH

Na obszarze powiatu olsztyńskiego występują różne typy ekosystemów zróżnicowanych pod względem przyrodniczym i krajobrazowym, jednak dominuje krajobraz rolniczy. Tereny prawnie chronione zajmują powierzchnię 149 851,23 ha, co stanowi 52,8% powierzchni całkowitej powiatu. Na tereny prawnie chronione składa się:

- 11 rezerwatów przyrody,
- 11 obszarów chronionego krajobrazu,
- 10 obszarów Natura 2000,
- 20 użytków ekologicznych,
- 6 zespołów przyrodniczo-krajobrazowych.

Na terenie powiatu olsztyńskiego, zarówno w 2017, jak i 2018 r. znajdowały się 104 pomniki przyrody.

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego, powierzchnia lasów w powiecie olsztyńskim wynosiła 109 774,61 ha (stan na 2017 r.). Lesistość kształtowała się na poziomie 38,7%, przewyższając tym samym wartość dla województwa warmińsko-mazurskiego (31,4%) oraz dla Polski (29,6%). Większe kompleksy leśne w powiecie olsztyńskim zlokalizowane są w jego południowej części (gminy: Gietrzwałd, Olsztynek, Purda oraz Stawiguda). Najbardziej zalesioną gminą w powiecie jest gmina Stawiguda, a jej lesistość wynosi 55,1% powierzchni.

Tabela 20. Powierzchnia lasów na terenie powiatu olsztyńskiego według form własności w 2017 r.

JEDNOSTKA ADMINISTRACYJNE	LASY OGÓŁEM	LASY PUBLICZNE			LASY PRYWATNE
		OGÓŁEM	SKARBU PAŃSTWA	GMINNE	
	[ha]				
POWIAT OLSZTYŃSKI	109 774,61	102 570,87	102 403,83	82,19	7 203,74

źródło: Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego, www.stat.gov.pl/bdl

Na terenie powiatu olsztyńskiego, według danych Głównego Urzędu Statystycznego, w 2017 r. było 5 parków spacerowo-wypoczynkowych o łącznej powierzchni 11,90 ha oraz 44 zieleńce, które w sumie zajmowały 17,46 ha. Zieleń uliczna pokrywała 17,46 ha, natomiast tereny zieleni osiedlowej – 77,39 ha. W powiecie znajduje się 105 cmentarzy, których granice obejmują 69,93 ha.

Tabela 21. Tereny zieleni powiatu olsztyńskiego w 2017 r.

JEDNOSTKA ADMINISTRACYJNA	PARKI SPACEROWO-WYPOCZYNKOWE		ZIELEŃCE		ZIELEŃ ULICZNA	TERENY ZIELENI OSIEDLOWEJ	CMEN TARZE		LASY GMINNE
	[szt.]	[ha]	[szt.]	[ha]	[ha]	[ha]	[szt.]	[ha]	[ha]
POWIAT OLSZTYŃSKI	5	11,90	44	17,46	17,43	77,39	105	69,93	82,19

źródło: Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego, www.stat.gov.pl/bdl

W ramach ochrony przyrody wykonuje się działania mające na celu przywrócenie lub utrzymanie właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych i gatunków fauny i flory w ramach sieci Natura 2000, tworzy się nowe formy ochrony przyrody, chroni się gatunki, krajobraz, jak również tworzy zieloną infrastrukturę.

W omawianym okresie sprawozdawczym, na obszarze powiatu, realizowano wskazane w tabeli poniżej przedsięwzięcia związane z utrzymaniem lasów, zieleni oraz pośrednio z ochroną przyrody.

Tabela 22. Przedsięwzięcia z zakresu ochrony zasobów przyrodniczych na terenie powiatu olsztyńskiego w latach 2017-2018

KIERUNKI INTERWENCJI	TYPY ZADAŃ PROPONOWANYCH DO REALIZACJI W RAMACH POSZCZEGÓLNYCH KIERUNKÓW INTERWENCJI	JEDNOSTKA REALIZUJĄCA ZADANIE	OPIS PRZEDSIĘWZIĘCIA	KOSZTY REALIZACJI [zł]	
				2017	2018
Zasoby przyrodnicze					
Przywrócenie/utrzymanie właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych i gatunków fauny i flory w ramach sieci Natura 2000	Ustanawianie planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000	RDOŚ Olsztyn	Brak danych o realizacji zadania		
	Realizacja działań ochronnych wynikających z ustanowionych planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000	RDOŚ Olsztyn	Brak danych o realizacji zadania		
	Współpraca z instytucjami zarządzającymi obszarami Natura 2000	powiat / gminy powiatu	Brak danych o realizacji zadania		
Ochrona form ochrony przyrody i innych obszarów cennych przyrodniczo, tworzenie nowych form ochrony przyrody	Realizacja działań ochronnych wynikających z ustanowionych planów ochrony i zadań ochronnych dla rezerwatów przyrody	RDOŚ Olsztyn	Brak danych o realizacji zadania		
	Ochrona istniejących form ochrony przyrody oraz prace pielęgnacyjne i ochronne z tym związane (w tym inwentaryzacja)	RDOŚ Olsztyn	Oznakowanie rezerwatów przyrody, w tym położonych na terenie powiatu olsztyńskiego	-	b.d.
	Tworzenie nowych form ochrony przyrody	Gmina Dobre Miasto	Ustanowienie pomników przyrody – 3 sz. drzew, w drodze uchwały nr XLVIII/300/2017 Rady Miejskiej w Dobrym Mieście z dnia 25 X 2017 r. opublikowanej w Dzienniku Urzędowym Woj. Warm.-Maz. z dnia 9.11.2017 r. poz. 4388	b.d.	b.d.
		Gmina Barczewo	Uchwała Nr XLII/300/17 Rady Miejskiej w Barczewie w spr. utworzenia użytku ekologicznego „Bogdany” na terenie gminy Barczewo z dnia 25 lipca 2017 r.	w.b.	-
Ochrona gatunkowa	Doraźna realizacja działań ochrony czynnej	RDOŚ Olsztyn	Dofinansowanie ośrodka rehabilitacji zwierząt w Bukwałdzie	b.d.	b.d.
	Program ochrony kasztanowców	gminy powiatu	Brak danych o realizacji zadania		
	Usuwanie barszczu Sosnowskiego	Gmina Dobre Miasto	Usuwanie barszczu Sosnowskiego	1 230,00	-
		Gmina Jeziorany	Poprawa walorów przyrodniczych i gospodarczych Gminy Jeziorany poprzez zwalczanie barszczu Sosnowskiego	41 005,67	29 665,05
		Gmina Purda	Usuwanie barszczu Sosnowskiego	2 000,00	2 000,00
Program ochrony starych drzew na terenach zurbanizowanych	Gmina Dobre Miasto	Działania doraźne polegające na pielęgnacji 20 szt. drzew	4 000,00		

KIERUNKI INTERWENCJI	TYPY ZADAŃ PROPONOWANYCH DO REALIZACJI W RAMACH POSZCZEGÓLNYCH KIERUNKÓW INTERWENCJI	JEDNOSTKA REALIZUJĄCA ZADANIE	OPIS PRZEDSIĘWZIĘCIA	KOSZTY REALIZACJI [zł]	
				2017	2018
Ochrona gatunkowa	Ograniczanie kłusownictwa na akwenach wodnych	związki wędkarskie / straż rybacka / odpowiednie służby	Brak danych o realizacji zadania		
	Racjonalne gospodarowanie na obwodach łowieckich	związki i koła łowieckie	Brak danych o realizacji zadania		
Trwale zrównoważona gospodarka leśna	Realizacja planu urządzenia lasu dla nadleśnictw w zakresie trwale zrównoważonej gospodarki leśnej	nadleśnictwa	Brak danych o realizacji zadania		
	Utrzymanie i zwiększenie obecnego stanu zalesienia	powiat / gminy powiatu / nadleśnictwa / ARiMR	Brak danych o realizacji zadania		
	Sporządzanie i aktualizacja uproszczonych planów urządzenia lasów niestanowiących własności Skarbu Państwa	Starostwo Powiatowe w Olsztynie	Wykonanie upul dla gmin Barczewo, Biskupiec, Dywity, Kolno i część obrębu Stawiguda w gminie Stawiguda-powierzchnia wykonania 2459,2802 ha	74 204,55	-
	Nadzór nad lasami niestanowiącymi własności Skarbu Państwa	Starostwo Powiatowe w Olsztynie	Nadzór nad lasami niestanowiącymi własności Skarbu Państwa	126 708,88	132 538,38
Stworzenie warunków ochrony korytarzy ekologicznych i przeciwdziałanie fragmentacji przestrzeni przyrodniczej, utrzymanie i odtwarzanie ekosystemów i ich funkcji	Zalesianie luk, nieużytków oraz niewielkich fragmentów terenów rolniczych, powodujących defragmentację obszarów leśnych	nadleśnictwa	Brak danych o realizacji zadania		
	Ochrona, pielęgnacja i odtwarzanie poprzez nasadzenie zadrzewień i zakrzewień śródpolnych tworzących korytarze ekologiczne	właściciele gruntów / gminy powiatu / powiat	Brak danych o realizacji zadania		
	Ochrona zadrzewień, zakrzaceń oraz terenów zieleni naturalnej zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa	Starostwo Powiatowe w Olsztynie	W ramach prowadzonych postępowań o wydanie zezwolenia na usunięcie drzew i krzewów rosnących na gruntach gminnych, sprawdzano i analizowano czy wycinka nie spowoduje zniszczenia lub całkowitej likwidacji zadrzewień przydrożnych i śródpolnych	w.b.	w.b.
		Gmina Dobre Miasto	Usuwanie jedynie drzew i zakrzaceń zagrażających bezpieczeństwu powszechnemu	1 814,00	
Ochrona krajobrazu	Konserwacja/rewitalizacja i prace pielęgnacyjne parków, terenów rekreacyjnych, zieleni miejskiej	Starostwo Powiatowe w Olsztynie	W ramach prowadzonych postępowań o wydanie zezwolenia na usunięcie drzew i krzewów rosnących na gruntach gminnych, w ramach kompensacji przyrodniczej wskazywano warunek wykonania nasadzeń zastępczych (w zależności od dostępności miejsc do nasadzeń i walorów przyrodniczo-krajobrazowych danego miejsca)	w.b.	w.b.
		Gmina Stawiguda	Gmina Stawiguda wykonała nasadzenia drzew i krzewów na terenach stanowiących własność gminy	20 000,00	
		Gmina Olsztynek	Co roku wykonywane są prace pielęgnacyjne na terenach zielonych miasta Olsztynek	w.b.	
		Gmina Dobre Miasto	Pielęgnacja trawników	b.d.	-

KIERUNKI INTERWENCJI	TYPY ZADAŃ PROPONOWANYCH DO REALIZACJI W RAMACH POSZCZEGÓLNYCH KIERUNKÓW INTERWENCJI	JEDNOSTKA REALIZUJĄCA ZADANIE	OPIS PRZEDSIĘWZIĘCIA	KOSZTY REALIZACJI [zł]	
				2017	2018
Ochrona krajobrazu	Konserwacja/rewitalizacja i prace pielęgnacyjne parków, terenów rekreacyjnych, zieleni miejskiej	Gmina Dobrze Miasto	Rewitalizacja plaży miejskiej	-	80 000,00
		Gmina Dobrze Miasto	Utworzenie terenu zielonego w ramach inwestycji budowy parku nad Łyną	-	80 000,00
		Gmina Dobrze Miasto	Nasadzenia kompensacyjne na terenach gminnych	-	1 000,00
		Gmina Purda	Rewaloryzacja parku w Patrykach (2018/2019)	-	713 311,00
		Starostwo Powiatowe w Olsztynie	Wykonanie wycinki martwej lipy o obwodzie pnia 320 cm położonej na działce nr 176 obręb Wygoda, gm. Purda, zgodnie z decyzją Wójta Gminy Purda z dnia 12 grudnia 2017 r.	-	3 150,00
		Starostwo Powiatowe w Olsztynie	Wykonanie wycinki 4 lip drobnolistnych zgodnie z decyzjami Wójta Gminy Świątki i Wójta Gminy Gietrzwałd	-	4 320,00
		Starostwo Powiatowe w Olsztynie	Wykonanie wycinki 5 drzew (olsza czarna) rosnących na działce nr 30/3 w obr. Łęguty, gmina Gietrzwałd pochylonych na budynek Małej Elektrowni Wodnej w Łęguckim Młynie oraz na drogę publiczną	1 080,00	-
		Starostwo Powiatowe w Olsztynie	Wykonanie wycinki drzewa rosnącego na terenie Ośrodka w Łęguckim Młynie, tj. na działce nr 30/3, obr. Łęguty, gmina Gietrzwałd, pochylonego na drogę wojewódzką	864,00	-
Tworzenie zielonej infrastruktury	Zieleń drogowa, osłonowa, izolacyjna	Gmina Olsztynek	Prace pielęgnacyjne parków; terenów rekreacyjnych; zieleni miejskiej	b.d.	b.d.
		Gmina Dobrze Miasto	Wykonanie alei przydrożnych przy ul. Zwycięstwa	2 000,00	-

Objaśnienia:

w.b. – w budżecie; zadania wpisane do budżetu jednostki

b.d. - brak danych

ś.w. – środki własne

ś.z. – środki zewnętrzne

źródło: oprac. własne na podstawie danych udostępnionych przez jednostki zlokalizowane na terenie powiatu olsztyńskiego

3.2.7 OBSZARY INTERWENCJI: OCHRONA GLEB I ZASOBÓW GEOLOGICZNYCH

Program *Monitoring chemizmu gleb ornych Polski* stanowi element Państwowego Monitoringu Środowiska (PMŚ) w zakresie jakości gleb i ziemi. Celem programu jest ocena stanu zanieczyszczenia i zmian właściwości gleb w wymiarze czasowym i przestrzennym. Monitorowanie chemizmu gleb ornych prowadzone jest przez Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa (IUNG) – Państwowy Instytut Badawczy, na zlecenie Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska. Badania te wykonywane są cyklicznie, w okresach pięcioletnich. Ostatnie badania gleb były prowadzone w roku 2015.

W ramach krajowej sieci, na którą składało się 216 punktów pomiarowo-kontrolnych zlokalizowanych na glebach użytkowanych rolniczo na terenie kraju, w powiecie olsztyńskim wytypowano do badań tylko jeden punkt badawczy, w Gminie Purda, w miejscowości Klebark Mały. Ustalono, że w miejscu badania występuje kompleks 3 (pszenny wadliwy) o typie B (gleby brunatne właściwe) i klasie bonitacyjnej IVa.

Wyniki badań poszczególnych parametrów obrazuje poniższa tabela.

Tabela 23. Wyniki badań chemizmu gleb ornych w punkcie badawczym w miejscowości Klebark Mały, w 2010 i 2015 r.

PARAMETR	JEDNOSTKA	ROK	
		2010	2015
ODCZYN			
Odczyn "pH" w zawiesinie H ₂ O	pH	7,8	7,4
Odczyn "pH" w zawiesinie KCl	pH	7,0	6,8
SUBSTANCJA ORGANICZNA			
Próchnica	%	2,86	2,67
Węgiel organiczny	%	1,66	1,55
Azot ogólny	%	0,155	0,18
Stosunek C/N	-	10,7	8,6

źródło: Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa (IUNG) – Państwowy Instytut Badawczy,
http://www.gios.gov.pl/chemizm_gleb/index.php?mod=pomiary&p=79

Regionalne dyrekcje ochrony środowiska są zobowiązane do prowadzenia rejestru historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi, o których mowa w art. 101c ustawy *Prawo ochrony środowiska* (Dz. U. z 2018 r. poz. 799 z późn. zm.) oraz rejestru bezpośrednich zagrożeń szkodą w środowisku i szkód w środowisku, o których traktuje art. 26a ustawy *o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie* (Dz. U. z 2018 r. poz. 954 z późn. zm.). Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Olsztynie nie stwierdziła przekroczenia standardów jakości gleby lub ziemi na terenie powiatu olsztyńskiego w latach 2017-2018.

Złoża kopalin występujące w granicach powiatu olsztyńskiego zostały scharakteryzowane w podrozdziale 2.5.

W latach 2017 i 2018 Starostwo Powiatowe w Olsztynie prowadziło monitoring ponad 60 osuwisk znajdujących się na terenie powiatu olsztyńskiego.

W analizowanym okresie sprawozdawczym realizowano wymienione w poniższej tabeli przedsięwzięcia z zakresu ochrony gleb i zasobów geologicznych.

Tabela 24. Przedsięwzięcia z zakresu ochrony zasobów geologicznych i gleb na terenie powiatu olsztyńskiego w latach 2017-2018

KIERUNKI INTERWENCJI	TYPY ZADAŃ PROPONOWANYCH DO REALIZACJI W RAMACH POSZCZEGÓLNYCH KIERUNKÓW INTERWENCJI	JEDNOSTKA REALIZUJĄCA ZADANIE	OPIS PRZEDSIĘWZIĘCIA	KOSZTY REALIZACJI [zł]	
				2017	2018
Zasoby geologiczne					
Racjonalne i efektywne gospodarowanie zasobami kopalni ze złóż	Wprowadzanie odpowiednich zapisów w mpzp	Starostwo Powiatowe w Olsztynie	Analizowanie otrzymanych do zaopiniowania projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w zakresie kopalni, osuwisk i wód podziemnych	w.b.	w.b.
		Gmina Barczewo	Uchwała nr XXXVIII/261/17 Rady Miejskiej w Barczewie z dnia 28 marca 2017 r.	w.b.	-
Zabezpieczanie cennych gospodarczo złóż surowców mineralnych	Ochrona złóż przed zabudową poprzez uwzględnienie złóż w mpzp	gminy powiatu	Opracowane przez gminy miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego uwzględniające ochronę złóż wymienione w Tabeli 7.		
Ochrona terenów zagrożonych ruchami masowymi i osuwiskami	Uwzględnianie w mpzp terenów zagrożonych ruchami masowymi i terenów osuwisk	Starostwo Powiatowe w Olsztynie	Prowadzenie postępowań w sprawach rekultywacji gruntów (na wniosek lub w terminach wynikających z decyzji o terminie i kierunku rekultywacji; decyzji o osobie zobowiązanej do rekultywacji, decyzji o zakończeniu rekultywacji lub decyzji o utracie lub ograniczeniu wartości użytkowej gruntu)	w.b.	w.b.
		Starostwo Powiatowe w Olsztynie	Bieżące prowadzenie monitoringu osuwisk (wykaz zamieszczony na stronie BIP)	12 300,00	6 500,00
Gleby					
Ochrona i zapewnienie właściwego sposobu użytkowania powierzchni ziemi	Wykonywanie badań glebowych	właściciele gruntów / powiat / gminy powiatu	Brak danych o realizacji zadania		
Rekultywacja i dekontaminacja terenów przemysłowych	Remediacja zanieczyszczonego terenu w ramach budowy drogi	GDDKiA Olsztyn	Brak danych o realizacji zadania		
	Rekultywacja terenów zdegradowanych, przemysłowych, poeksploatacyjnych	powiat / gminy powiatu / podmioty gospodarcze / właściciele gruntów	Brak danych o realizacji zadania		

Objaśnienia:

w.b. - w budżecie; zadania wpisane do budżetu jednostki

b.d. - brak danych

ś.w. - środki własne

ś.z. - środki zewnętrzne

źródło: oprac. własne na podstawie danych udostępnionych przez jednostki zlokalizowane na terenie powiatu olsztyńskiego

3.2.8 OBSZAR INTERWENCJI: GOSPODARKA ODPADAMI I ZAPOBIEGANIE POWSTAWANIU ODPADÓW

Powiat olsztyński wchodzi w skład centralnego (gminy: Barczewo, Biskupiec, Dobre Miasto, Dywity, Gietrzwałd, Jeziorany, Kolno, Purda i Stawiguda) i zachodniego (gminy: Jonkowo, Olsztynek i Świątki) regionu gospodarki odpadami komunalnymi w województwie warmińsko-mazurskim. Regiony zostały wydzielone w *Planie gospodarki odpadami dla województwa warmińsko-mazurskiego na lata 2016-2022*. Województwo warmińsko-mazurskie podzielono na 5 regionów, w których wyznaczono regionalne i zastępcze instalacje do przetwarzania odpadów komunalnych.

W 2017 r. z gmin powiatu olsztyńskiego odebrano ponad 8 632,875 Mg odpadów komunalnych, natomiast w 2018 r. – ponad 10 182,19 Mg. Udział osób objętych systemem zbiórki odpadów komunalnych w ogólnej liczbie mieszkańców gminy, zależnie od gminy, jest stały, malejący lub rosnący – brak danych nie pozwala wyliczyć średniej wartości dla powiatu. Udział osób, które zadeklarowały selektywną zbiórkę odpadów w ogólnej liczbie osób objętych systemem przyjmuje tendencję wzrostową.

Zgodnie z ustawą *o utrzymaniu czystości i porządku w gminach* (Dz. U. z 2018 r. poz. 1454 z późn. zm.) oraz stosownych aktów wykonawczych, gminy powinny osiągnąć następujące poziomy:

- poziom ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazanych do składowania:
 - poziom ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania w roku 2017 to nie więcej niż 45%,
 - poziom ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania w roku 2018 to nie więcej niż 40%,
- poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia następujących frakcji odpadów komunalnych: papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła:
 - poziom recyklingu wymagany w roku 2017 r. to minimum 20%,
 - poziom recyklingu wymagany w roku 2018 r. to minimum 30%,
- poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych:
 - poziom recyklingu wymagany w roku 2017 r. to minimum 45%,
 - poziom recyklingu wymagany w roku 2018 r. to minimum 50%.

Analizując utrzymanie poziomów recyklingu stwierdza się, że poziom ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania został dotrzymany we wszystkich gminach, dla których posiadano dane, zarówno w 2017, jak i 2018 r. Poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła został dotrzymany dla wszystkich gmin w latach 2017-2018, za wyjątkiem gminy Jeziorany, której w 2017 r. nie udało się dotrzymać wymaganego poziomu. Spośród gmin, dla których posiadano niezbędne dane, tylko gmina Stawiguda w 2017 r. nie dotrzymała poziomu recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych.

Najważniejszym działaniem w zakresie zapobiegania powstawaniu odpadów są działania edukacyjne, które mają na celu podniesienie świadomości ekologicznej społeczeństwa. Posiadanie wiedzy stanowi bardzo ważny argument w podejmowaniu proekologicznych wyborów, takich jak segregacja odpadów czy używanie rzeczy wielorazowego użytku. Gminy umożliwiają mieszkańcom dbanie o środowisko poprzez uczestnictwo w systemie selektywnej zbiórki odpadów komunalnych, m.in. prowadząc odpowiednią politykę gospodarki odpadami i inwestując w kontenery do segregacji odpadów, jak również prowadząc Punkty Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (PSZOK).

Tabela 25. Analiza gospodarki odpadami komunalnymi gmin powiatu olsztyńskiego w latach 2017-2018

LP.	JEDNOSTKA ADMINISTRACYJNA	MASA ODEBRANYCH ODPADÓW KOMUNALNYCH [Mg]		UDZIAŁ OSÓB OBJĘTYCH SYSTEMEM ZBIÓRKI ODPADÓW KOMUNALNYCH W OGÓLNEJ LICZBIE MIESZKAŃCÓW GMINY		UDZIAŁ OSÓB, KTÓRE ZADEKLAROWAŁY SELEKTYWNA ZBIÓRKĘ ODPADÓW W OGÓLNEJ LICZBIE OSÓB OBJĘTYCH SYSTEMEM		CZY SPEŁNIONO WYMAGANE POZIOMY RECYKLINGU?					
								POZIOM OGRANICZENIA MASY ODPADÓW KOMUNALNYCH ULEGAJĄCYCH BIODEGRADACJI PRZEKAZANYCH DO SKŁADOWANIA		POZIOM RECYKLINGU, PRZYGOTOWANIA DO PONOWNEGO UŻYCIA NASTĘPUJĄCYCH FRAKCJI ODPADÓW KOMUNALNYCH: PAPIERU, METALI, TWORZYW SZTUCZNYCH I SZKŁA		POZIOM RECYKLINGU, PRZYGOTOWANIA DO PONOWNEGO UŻYCIA I ODZYSKU INNYMI METODAMI NIŻ NIEBEZPIECZNE ODPADÓW BUDOWLANYCH I ROZBIÓRKOWYCH	
								2017	2018	2017	2018	2017	2018
1.	Biskupiec	2 317,198	2 313,744	27%	76%	36%	b.d.	tak	tak	tak	tak	tak	tak
2.	Barczewo	3 727,500	3 666,030	85%	87%	55%	73%	tak	tak	tak	tak	tak	tak
3.	Dobre Miasto	4 783,480	5 470,809	78%	78%	77%	78%	tak	tak	tak	tak	tak	tak
4.	Dywity	2 929,693	3 123,091	96%	90%	52%	58%	tak	tak	tak	tak	tak	tak
5.	Gietrzwałd	1 286,940	1 358,840	84%	85%	85%	83%	tak	tak	tak	tak	tak	nie
6.	Świątki	b.d.	b.d.	90%	b.d.	b.d.	b.d.	tak	b.d.	tak	b.d.	tak	b.d.
7.	Jeźiorany	1 810,858	1 657,27	70%	70%	37%	46%	tak	tak	nie	tak	tak	nie dotyczy
8.	Jonkowo	1377,45	1 407,80	81%	82%	34%	34%	tak	tak	tak	tak	tak	tak
9.	Kolno	1 233,423	1 390,580	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	tak	tak	tak	tak	b.d.	b.d.
10.	Olsztynek	3527,925	3 711,23	76%	76%	33%	31%	tak	tak	tak	tak	tak	tak

11.	Purda	1 584,280	1 757,379	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	tak	b.d.	b.d.	b.d.
12.	Stawiguda	2 832,690	3 004,890	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	tak	tak	tak	tak	tak	nie
-	POWIAT OLSZTYŃSKI	>8 632,875	>10 182,19										

Objaśnienia:

b.d. – brak danych

źródło: oprac. własne na podstawie Analizy stanu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie Gminy Biskupiec za 2017 rok,
Analizy stanu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie Gminy Biskupiec za 2018 rok,
Analizy stanu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie Gminy Barczewo za 2017 rok,
Analizy stanu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie Gminy Barczewo za 2018 rok,
Analizy stanu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie Gminy Dobre Miasto za 2017 rok,
Analizy stanu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie Gminy Dobre Miasto za 2018 rok,
Analizy stanu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie Gminy Dywity za 2017 rok,
Analizy stanu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie Gminy Dywity za 2018 rok,
Analizy stanu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie Gminy Gietrzwałd za 2017 rok,
Analizy stanu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie Gminy Gietrzwałd za 2018 rok,
Analizy stanu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie Gminy Świątki za 2017 rok,
Analizy stanu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie Gminy Świątki za 2018 rok,
Analizy stanu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie Gminy Jeziorany za 2017 rok,
Analizy stanu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie Gminy Jeziorany za 2018 rok,
Analizy stanu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie Gminy Kolno za 2017 rok,
Analizy stanu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie Gminy Kolno za 2018 rok,
Analizy stanu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie Gminy Purda za 2017 rok,
Analizy stanu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie Gminy Purda za 2018 rok,
Analizy stanu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie Gminy Stawiguda za 2017 rok,
Analizy stanu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie Gminy Stawiguda za 2018 rok,
danych Związku Gmin Regionu Ostródzko-Iławskiego "Czyste Środowisko"

Na terenie powiatu olsztyńskiego znajduje się osiem nieeksploatowanych i zamkniętych składowisk odpadów, które zostały zrehabilitowane. Są to:

- składowisko odpadów w miejscowości Podleśna w gminie Dobre Miasto (rehabilitacja zakończona w 2007 r.),
- składowisko odpadów w miejscowości Wilkowo w gminie Olsztynek (rehabilitacja zakończona w 2012 r.),
- składowisko odpadów w miejscowości Dywity w gminie Dywity (rehabilitacja zakończona w 2013 r.),
- składowisko odpadów w miejscowości Górowo w gminie Kolno (rehabilitacja zakończona w 2013 r.),
- składowisko odpadów w miejscowości Adamowo w gminie Biskupiec (rehabilitacja zakończona w 2013 r.),
- składowisko odpadów w miejscowości Łęgajny w gminie Barczewo (rehabilitacja zakończona w 2014 r.),
- składowisko odpadów w miejscowości Biesal w gminie Gietrzwałd (rehabilitacja zakończona w 2014 r.),
- składowisko odpadów w miejscowości Unieszewo w gminie Gietrzwałd (rehabilitacja zakończona w 2014 r.).¹⁴

Gminy prowadzą monitoring zamkniętych składowisk odpadów.

Azbest znajduje się w wykazie substancji niebezpiecznych sporządzonym przez Ministra Zdrowia jako substancja o udokumentowanym działaniu rakotwórczym stanowiącym poważne zagrożenie zdrowia przy długotrwałym oddziaływaniu na drogi oddechowe. Od 28 września 1998 r. w Polsce obowiązuje całkowity zakaz produkowania wyrobów zawierających azbest. Wykorzystywanie wyrobów zawierających azbest dopuszcza się w użytkowanych urządzeniach nie dłużej niż do dnia 31 grudnia 2032 r.

Usuwanie wyrobów zawierających azbest wymaga zachowania szczególnych procedur postępowania i przestrzegania przepisów, aby nie następowała emisja włókien azbestowych do środowiska i nie powodowała narażenia zdrowia ludzkiego.

Biorąc pod uwagę upływ czasu i naturalne procesy zużycia, stan tych elementów będzie się w miarę upływu lat pogarszał, a problem zgodnego z prawem zagospodarowania odpadów azbestowych będzie z roku na rok narastał. Prognozę ilości usuwanych wyrobów zawierających azbest oparto o założenia *Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest stosowanych na terytorium Polski*. Ustalono, że zewidencjonowana ilość wyrobów zawierających azbest zostanie usunięta do 2032 r. w sposób systematyczny.

Na obszarze powiatu olsztyńskiego wyroby zawierające azbest występują przede wszystkim w obiektach budowlanych mieszkalnych i gospodarczych, głównie w postaci różnego rodzaju płyt azbestowo-cementowych wykorzystywanych w latach ubiegłych do wykonania pokryć dachowych oraz elewacji budynków: W01 – płyty azbestowo-cementowe płaskie stosowane w budownictwie i W02 – płyty azbestowo-cementowe faliste dla budownictwa.

Masa wyrobów zawierających azbest wg posiadaczy na terenie powiatu olsztyńskiego została przedstawiona w poniższej tabeli.

Tabela 26. Masa wyrobów zawierających azbest wg posiadaczy na terenie powiatu olsztyńskiego

JEDNOSTKA ADMINISTRACYJNA	ZINWENTARYZOWANE [kg]			UNIESZKODLIWIONE [kg]			POZOSTAŁE DO UNIESZKODLIWIENIA [kg]		
	OGÓŁEM	OSOBY FIZYCZNE	OSOBY PRAWNE	OGÓŁEM	OSOBY FIZYCZNE	OSOBY PRAWNE	OGÓŁEM	OSOBY FIZYCZNE	OSOBY PRAWNE
POWIAT OLSZTYŃSKI	12 333 065	9 437 871	2 895 194	2 371 903	1 788 288	583 615	9 961 163	7 649 583	2 311 579

źródło: Baza Azbestowa, www.bazaazbestowa.gov.pl, stan na dn. 24.06.2019 r.

¹⁴ Plan gospodarki odpadami dla województwa warmińsko-mazurskiego na lata 2016-2022.

Masa wyrobów azbestowych zinwentaryzowanych na terenie powiatu stanowi 7,10% wszystkich wyrobów zawierających azbest z terenu województwa warmińsko-mazurskiego. Według danych zawartych w Bazie Azbestowej do dnia 24.06.2019 r. z terenu analizowanej jednostki administracyjnej unieszkodliwiono zaledwie 0,19% wyrobów azbestowych.

W latach 2017-2018 realizowano na terenie powiatu następujące zadania związane z gospodarką odpadami, które zostały przedstawione poniżej.

Tabela 27. Przedsięwzięcia z zakresu gospodarki odpadami i zapobiegania powstawaniu odpadów na terenie powiatu olsztyńskiego w latach 2017-2018

KIERUNKI INTERWENCJI	TYPY ZADAŃ PROPONOWANYCH DO REALIZACJI W RAMACH POSZCZEGÓLNYCH KIERUNKÓW INTERWENCJI	JEDNOSTKA REALIZUJĄCA ZADANIE	OPIS PRZEDSIĘWZIĘCIA	KOSZTY REALIZACJI [zł]	
				2017	2018
Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów					
Racjonalne gospodarowanie odpadami zgodnie z hierarchią postępowania z odpadami, w tym wykorzystanie ich na cele energetyczne	Odbieranie i zagospodarowanie odpadów komunalnych	Gmina Dobre Miasto	Odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych	2 022 166,45	2 193 541,08
		Gmina Jeziorany	Odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych	807 827,63	990 971,81
		Gmina Olsztynek	Gmina Olsztynek należy do Związku Gmina Regionu Ostródzko-Hawskiego „Czyste Środowisko”, który przejął od gminy zadanie związane z gospodarką odpadami komunalnymi	-	-
		Gmina Purda	Usługa odbioru i zagospodarowania odpadów od mieszkańców, dzierżawa kontenerów i pojemników, utrzymanie Punktów Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych, opłata do ZGOK oraz worki na śmieci dla Sołectw	1 167 583,82	
		Gmina Barczewo	Odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych	1 838 121,64 ś.w.	1 928 422,53 ś.w.
		Gmina Świątki	Odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych	b.d.	b.d.
	Zakup pojemników i kontenerów na odpady	Gmina Dobre Miasto	Zakup pojemników i kontenerów na odpady	20 000,00	20 000,00
		Gmina Jeziorany	Zakup pojemników na odpady	14 524,25	634,68
Budowa infrastruktury do selektywnego zbierania odpadów komunalnych	Zakup kontenerów / pojemników do selektywnej zbiórki odpadów komunalnych	Gmina Dobre Miasto	Zakup pojemników i kontenerów na odpady zebrane selektywnie	15 000,00	15 000,00
		Gmina Jeziorany	Zakup pojemników do selektywnej zbiórki odpadów	58 347,10	-
	Budowa/modernizacja PSZOK	Gmina Jeziorany	Dokumentacja projektowa na budowę PSZOK	32 284,04	1 803,81
Minimalizacja ilości składowanych odpadów	Działania edukacyjne dla mieszkańców	powiat / gminy powiatu / placówki oświatowe / NGO	Tabela 30.		
Gospodarowanie odpadami innymi niż komunalne	Demontaż i utylizacja azbestu	Gmina Olsztynek	Związek Gmin Regionu Ostródzko-Hawskiego „Czyste Środowisko”	-	-
		Gmina Dobre Miasto	Unieszkodliwienie 432,19 Mg odpadów zawierających azbest	174 492,47 ś.w., ś.z., (dofinansowanie z WFOŚiGW w wysokości 85%)	-
		Gmina Jeziorany	Usuwanie wyrobów zawierających azbest z terenu gminy Jeziorany	-	24 342,39

KIERUNKI INTERWENCJI	TYPY ZADAŃ PROPONOWANYCH DO REALIZACJI W RAMACH POSZCZEGÓLNYCH KIERUNKÓW INTERWENCJI	JEDNOSTKA REALIZUJĄCA ZADANIE	OPIS PRZEDSIĘWZIĘCIA	KOSZTY REALIZACJI [zł]	
				2017	2018
Gospodarowanie odpadami innymi niż komunalne	Demontaż i utylizacja azbestu	Gmina Stawiguda	Gmina Stawiguda przy współudziale WFOŚiGW w Olsztynie zrealizowała projekt pn.: Usuwanie wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Stawiguda	89 126,78	-
		Gmina Olsztynek	Realizacja zadania „Usuwanie wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Olsztynek” – rok 2017. W ramach zadania łącznie odebrano i zutylizowano 70,012 Mg wyrobów azbestowych	27 547,45 WFOŚiGW w Olsztynie, środki właścicieli nieruchomości	-
		Gmina Olsztynek	Realizacja zadania „Usuwanie wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Olsztynek” – rok 2018. W ramach zadania łącznie odebrano i zutylizowano 63,002 Mg wyrobów azbestowych	-	25 799,26 WFOŚiGW w Olsztynie, budżet Gminy, środki właścicieli nieruchomości
		Gmina Świątki	Usuwanie wyrobów zawierających azbest	b.d.	-
		Gmina Barczewo	Demontaż i unieszkodliwianie odpadów azbestowych	30 000,00 ś.w., ś.z. (WFOŚiGW)	30 000,00 ś.w., ś.z. (WFOŚiGW)
	Zagospodarowanie odpadów powstających z produktów (tzw. użytkowych), odpadów niebezpiecznych oraz pozostałych odpadów zgodnie z zapisami Planu gospodarki odpadami dla województwa warmińsko-mazurskiego na lata 2016-2022	powiat / gminy powiatu	Brak danych o realizacji zadania		
	Zagospodarowanie osadów ściekowych	Gmina Purda	Rolnicze wykorzystanie osadów ściekowych	1 000,00	1 000,00
Zapewnienie wiarygodnych informacji o stanie środowiska	Monitoring zamkniętych składowisk odpadów	Gmina Dobrze Miasto	Prowadzenie monitoringu zamkniętych składowisk odpadów	w.b.	w.b.
		Gmina Olsztynek	Monitoring zrekultywowanego wysypiska śmieci w Wilkowie	5 410,78	5 410,78

Objaśnienia:

w.b. – w budżecie; zadania wpisane do budżetu jednostki

b.d. - brak danych

ś.w. – środki własne

ś.z. – środki zewnętrzne

źródło: oprac. własne na podstawie danych udostępnionych przez jednostki zlokalizowane na terenie powiatu olsztyńskiego

3.2.9 OBSZAR INTERWENCJI: ZAGROŻENIA POWAŻNYMI AWARIAMI

Szczególnym rodzajem zagrożeń występujących w środowisku są tzw. „nadzwyczajne zagrożenia” charakteryzujące się nagłym przebiegiem. Do zagrożeń takich zaliczyć należy albo klęski o charakterze naturalnym, jak powódzie, huragany, trzęsienia ziemi, albo katastrofy i wypadki związane z technologiami i wytworami ludzkimi, jak uwalnianie się niebezpiecznych substancji chemicznych, wybuchy, katastrofy komunikacyjne itp. zwane poważnymi awariami. Najważniejsza w przeciwdziałaniu powstania zagrożeń jest prewencja, czyli ograniczenie do minimum prawdopodobieństwa wystąpienia katastrofy lub awarii.

W latach 2017-2018 Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Olsztynie przeprowadził łącznie 556 kontroli zakładów korzystających ze środowiska, gdzie wykazał 73 nieprawidłowości. Charakter i liczba działań pokontrolnych zostały przedstawione w tabeli poniżej.

Tabela 28. Wyniki kontroli WIOŚ w Olsztynie zakładów korzystających ze środowiska na terenie powiatu olsztyńskiego w latach 2017-2018

Kontrole w terenie zakładów korzystających ze środowiska w latach 2017-2018 na terenie powiatu olsztyńskiego								
Liczba kontroli zakładów w terenie	Liczba kontroli ze stwierdzonymi naruszeniami	Liczba działań pokontrolnych						
		Grzywna w drodze mandatu karnego	Pouczenie	Wystąpienie pokontrolne	Decyzja ostateczna pieniężna	Decyzja ostateczna niepieniężna	Zalecenie pokontrolne	Zarządzenie pokontrolne
556	73	21	72	24	40	0	0	58

źródło: Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Olsztynie

Na terenie powiatu olsztyńskiego nie występują zakłady dużego ryzyka, znajdują się wyłącznie zakłady zwiększonego ryzyka, takie jak:

- BARTER S.A., Regionalne Centrum Dystrybucji Gazu LPG w Barczewie, ul. Zatorze 1, 11-010 Barczewo,
- Indykpol S.A., ul. Jesienna 3, 10-370 Olsztyn, Ferma Drobiu w Trękusku, Trękusek 11, 11-030 Purda.

Na terenie powiatu w latach 2017-2018 nie było zdarzeń mających znamiona poważnych awarii lub które zostały zakwalifikowane jako poważne awarie.

Dla zapobiegania powstawania poważnych awarii stosuje się szereg działań prewencyjnych, takich jak wprowadzenie systemu ostrzegania dla mieszkańców o nadzwyczajnych zagrożeniach, modernizacja punktów alarmowych oraz doposażenie wyspecjalizowanych jednostek w specjalistyczny sprzęt do wykrywania i likwidacji awarii i zagrożeń.

W poniższej tabeli przedstawiono zadania realizowane na terenie powiatu olsztyńskiego w latach 2017-2018 w przedmiotowym obszarze interwencji.

Tabela 29. Przedsięwzięcia z zakresu ochrony przed poważnymi awariami zrealizowane na terenie powiatu olsztyńskiego w latach 2017-2018

KIERUNKI INTERWENCJI	TYPY ZADAŃ PROPONOWANYCH DO REALIZACJI W RAMACH POSZCZEGÓLNYCH KIERUNKÓW INTERWENCJI	JEDNOSTKA REALIZUJĄCA ZADANIE	OPIS PRZEDSIĘWZIĘCIA	KOSZTY REALIZACJI [zł]	
				2017	2018
Zagrożenia poważnymi awariami					
Minimalizacja potencjalnych negatywnych skutków awarii i zagrożeń środowiska dla ludzi, środowiska, dziedzictwa kulturowego, działalności gospodarczej	Wprowadzenie systemu alarmowania / ostrzegania dla mieszkańców o nadzwyczajnych zagrożeniach	Starostwo Powiatowe w Olsztynie	System wykrywania i alarmowania oraz wczesnego ostrzegania mieszkańców powiatu olsztyńskiego wprowadzony został w 2014 r. Zarządzeniem Nr 94 Starosty Olsztyńskiego – Szefa Obrony Cywilnej Powiatu z dnia 28.08.2014 r. w sprawie przygotowania i zapewnienia działania systemu wykrywania i alarmowania (SWA) oraz systemu wczesnego ostrzegania (SWO) na terenie powiatu olsztyńskiego oraz tworzenia i funkcjonowania formacji obrony cywilnej przewidzianych do wykonywania pozostałych zadań: przeprowadzono 3 treningi rocznie uruchamiania systemu i prognozowania skażeń	b.d.	b.d.
	Modernizacja punktów alarmowych	gminy	Brak danych o realizacji zadania		
	Doposażenie wyspecjalizowanych jednostek w specjalistyczny sprzęt do wykrywania i likwidacji awarii i zagrożeń	Starostwo Powiatowe w Olsztynie	Dofinansowanie zakupu sprzętów służących do likwidacji awarii i zagrożeń dla środowiska przez jednostki ochrony przeciwpożarowej (zadania wymienione w Tabeli 3.).	119 500,00	120 000,00
		Starostwo Powiatowe w Olsztynie	Dofinansowanie zadania pod nazwą <i>Poprawa bezpieczeństwa Warmii i Mazur poprzez zakup specjalistycznego samochodu ratowniczo-gaśniczego dla OSP w Sząbruku oraz doposażenie OSP w Olsztynku w specjalistyczny sprzęt</i>	15 000,00 dotacji, całkowity koszt zadania: 949 560,00	-
		Starostwo Powiatowe w Olsztynie	Dofinansowanie zadania modernizacji ciężkiego wozu bojowego Jelcz GCBA 6/32 OSP w Świątkach	15 000,00 dotacji, całkowity koszt zadania: 15 000,00	-
Starostwo Powiatowe w Olsztynie	Dofinansowanie zakupu 29 smartfonów i 4 komputerów do obsługi Systemu Zarządzania Bezpieczeństwem Publicznym DART z przeznaczeniem dla służby dzielnicowej oraz oficera prasowego na rzecz komisariatów Policji w powiecie olsztyńskim	47 933,64 dotacji, całkowity koszt zadania: 52 700,57	-	-	

KIERUNKI INTERWENCJI	TYPY ZADAŃ PROPONOWANYCH DO REALIZACJI W RAMACH POSZCZEGÓLNYCH KIERUNKÓW INTERWENCJI	JEDNOSTKA REALIZUJĄCA ZADANIE	OPIS PRZEDSIĘWZIĘCIA	KOSZTY REALIZACJI [zł]	
				2017	2018
Minimalizacja potencjalnych negatywnych skutków awarii i zagrożeń środowiska dla ludzi, środowiska, dziedzictwa kulturowego, działalności gospodarczej	Doposażenie wyspecjalizowanych jednostek w specjalistyczny sprzęt do wykrywania i likwidacji awarii i zagrożeń	Starostwo Powiatowe w Olsztynie	Dofinansowanie zakupu 2 psów patrolowo-tropiących z wyposażeniem dla Komendy Miejskiej Policji w Olsztynie	15 999,95 dotacji całkowita wartość zadania: 15 999,95	-
		Starostwo Powiatowe w Olsztynie	Dofinansowanie zadania pod nazwą <i>Opracowanie projektu remontu oraz modernizacja zaplecza Komisariatu Policji w Biskupcu, w tym garaży, ogrodzenia, oświetlenia zewnętrznego i uzbrojenia terenu oraz remont i modernizacja Komisariatu Policji w Biskupcu, w tym wymiana instalacji elektrycznej</i>	30 000,00 dotacji, całkowita wartość zadania: 103 277,75	-
		Starostwo Powiatowe w Olsztynie	Dofinansowanie modernizacji systemu łączności radiowej Jednostki Ratowniczo-Gaśniczej Nr 3 w Biskupcu	60 000,00, całkowita wartość zadania: 60 000,00	-
		Starostwo Powiatowe w Olsztynie	Dofinansowanie zakupu średniego samochodu ratowniczo-gaśniczego z napędem 4X4 i wyposażeniem dla OSP Pomoc Maltańska w Klebarku Wielkim	-	15 000,00 dotacji, całkowity koszt zadania: 799 500
		Starostwo Powiatowe w Olsztynie	Dofinansowanie adaptacji części Gminnej Biblioteki w Świątkach na garaż dla trzech samochodów OSP w Świątkach	-	15 000,00, całkowity koszt zadania 24 600,00
		Starostwo Powiatowe w Olsztynie	Dofinansowanie zakupu łodzi motorowej do ratownictwa wodnego wraz z wyposażeniem dla OSP w Stawigudzie	-	15 000,00 dotacji, całkowity koszt zadania 54 525,25
		Starostwo Powiatowe w Olsztynie	Dofinansowanie zakupu 6 samochodów służbowych dla Komendy Miejskiej Policji w Olsztynie	-	170 000,00, całkowity koszt zadania 897 918,68
		Starostwo Powiatowe w Olsztynie	Sfinansowanie zabudowy pomieszczenia dyżurki Komisariatu Policji w Olsztynku	-	4 000,00 dotacji, całkowity koszt zadania 4 000,00

KIERUNKI INTERWENCJI	TYPY ZADAŃ PROPONOWANYCH DO REALIZACJI W RAMACH POSZCZEGÓLNYCH KIERUNKÓW INTERWENCJI	JEDNOSTKA REALIZUJĄCA ZADANIE	OPIS PRZEDSIĘWZIĘCIA	KOSZTY REALIZACJI [zł]	
				2017	2018
Minimalizacja potencjalnych negatywnych skutków awarii i zagrożeń środowiska dla ludzi, środowiska, dziedzictwa kulturowego, działalności gospodarczej	Doposażenie wyspecjalizowanych jednostek w specjalistyczny sprzęt do wykrywania i likwidacji awarii i zagrożeń	Starostwo Powiatowe w Olsztynie	Dofinansowanie zakupu samochodu operacyjnego dla Komendy Miejskiej Państwowej Straży Pożarnej w Olsztynie	-	35 000,00 dotacji, całkowity koszt zadania 69 741,00
		Komenda Miejska Państwowej Straży Pożarnej w Olsztynie	Doposażenie wyspecjalizowanych jednostek w specjalistyczny sprzęt do wykrywania i likwidacji powstałych zagrożeń, m. in. dawkomierze osobiste promieniowania gamma i rentgenowskiego, ubrania gazoszczelne, zestaw do poboru i obróbki próbek	228 578,81	319 948,94
		Gmina Świątki	Wykonanie projektu budowlano-kosztorysowego dla inwestycji polegającej na adaptacji części Gminnej Biblioteki w Świątkach na garaż dla trzech samochodów Ochotniczej Straży Pożarnej w Świątkach	-	24 600,00 środki Zarządu Powiatu w Olsztynie, środki Gminy Świątki

Objaśnienia:

w.b. – w budżecie; zadania wpisane do budżetu jednostki

b.d. - brak danych

ś.w. – środki własne

ś.z. – środki zewnętrzne

źródło: oprac. własne na podstawie danych udostępnionych przez jednostki zlokalizowane na terenie powiatu olsztyńskiego

3.2.10 OBSZAR INTERWENCJI: EDUKACJA EKOLOGICZNA

Edukacja ekologiczna na terenie powiatu olsztyńskiego prowadzona jest w głównej mierze w placówkach oświatowych: szkołach i przedszkolach. System kształcenia uczniów nastawiony jest na wykształcenie u nich umiejętności obserwowania środowiska i zmian w nim zachodzących, wrażliwości na piękno przyrody i szacunku dla niej. We wszystkich szkołach realizowane są programy ekologiczne, zgodnie z Polską Strategią Edukacji Ekologicznej. Realizując takie programy szczególną uwagę zwraca się na prowadzenie lekcji terenowych: obserwacji i prostych badań w terenie. Ukazuje się efekty zarówno negatywnej, jak i pozytywnej działalności człowieka w środowisku, jako drogi właściwego i realnego rozwiązywania problemów ekologicznych. W szkołach średnich i wyższych wśród celów nauczania pojawiają się zagadnienia dotyczące wiedzy o środowisku i relacjach w nim zachodzących, złożoności procesów, którym podlega środowisko i konieczności zachowania równowagi ekologicznej.

Duży udział w zadaniach edukacyjnych mają organizowane konkursy dla młodzieży szkolnej, warsztaty edukacyjne oraz akcje tematyczne skierowane także do wszystkich mieszkańców powiatu olsztyńskiego.

W tabeli poniżej zamieszczono informacje na temat zrealizowanych w powiecie działań w ramach edukacji ekologicznej.

Tabela 30. Przedsięwzięcia z zakresu edukacji ekologicznej zrealizowane na terenie powiatu olsztyńskiego w latach 2017-2018

KIERUNKI INTERWENCJI	TYPY ZADAŃ PROPONOWANYCH DO REALIZACJI W RAMACH POSZCZEGÓLNYCH KIERUNKÓW INTERWENCJI	JEDNOSTKA REALIZUJĄCA ZADANIE	OPIS PRZEDSIĘWZIĘCIA	KOSZTY REALIZACJI [zł]	
				2017	2018
Edukacja					
Zwiększanie świadomości ekologicznej mieszkańców i zmiana ich zachowań na proekologiczne	Organizacja wystaw i konferencji; Produkcja materiałów na potrzeby organizowanych akcji, kampanii edukacyjnych, konferencji; Prowadzenie zajęć edukacyjnych; Prowadzenie ośrodków edukacji przyrodniczej; Konsultacje społeczne dokumentów z zakresu ochrony środowiska, gospodarki wodnej, ochrony przyrody; Popularyzacja wiedzy na temat walorów przyrodniczych regionu; Działania informacyjno-edukacyjne; Poradniki i zalecenia na wypadek zagrożeń;	Starostwo Powiatowe w Olsztynie	Dofinansowanie realizacji zadania <i>Nasza wiedza i umiejętności chronią dziedzictwo przyrodnicze i kulturowe Powiatu</i> ¹ przez Oddział Powiatowy Związku Ochotniczych Straży Pożarnych Rzeczypospolitej Polskiej w Olsztynie	5 000,00	5 000,00
		Starostwo Powiatowe w Olsztynie	Dofinansowanie realizacji zadania <i>Sad ekologiczno – przyrodniczy oazą dla wychowanków</i> przez Stowarzyszenie Wspierania Osób Niepełnosprawnych i Ich Rodzin Żardeniki ²	3 000,00	-
		Starostwo Powiatowe w Olsztynie	Dofinansowanie realizacji zadania: <i>Kot we wsi</i> przez Stowarzyszenie Miasto dobre dla zwierząt ³	3 000,00	
		Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Żardenikach	Zajęcia edukacyjne na temat segregacji i recyklingu odpadów; oszczędzania wody, energii cieplnej, elektrycznej; ekologicznego podróżowania; zakupów i żywności ekologicznej; ZSEiE – Zużytego Sprzętu Elektrycznego i Elektronicznego	w.b.	w.b.
		Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Żardenikach	Wycieczka do Nadleśnictwa Wipsowo	w.b.	w.b.
		Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Żardenikach	Udział w XI edycji ogólnopolskiej akcji ekologicznej pod hasłem ODDAJ UŻYWANY TELEFON KOMÓRKOWY – Dzień Ziemi 2018	-	w.b.
		Gmina Dobre Miasto	Tydzień zrównoważonego rozwoju Cittaslow: wykłady dot. oszczędzania wody, selektywnej zbiórki odpadów itp.	b.d.	b.d.
		Gmina Dobre Miasto	Edukacja ekologiczna	6 360,00	3 000,00
		Gmina Dobre Miasto	Dzień pszczoły – film edukacyjny o pszczołach <i>Łowcy Miodu</i>	369,00	-
		Gmina Dobre Miasto	Tworzenie pokazowych pszczelich wiosek z roślinami miododajnymi	1 000,00	2 000,00
		Gmina Dobre Miasto	Dobromiejski Dzień Ziemi	6 300,00	3 000,00
		Gmina Dobre Miasto	Wykład o kształtowaniu zieleni miejskiej	-	615,00
		Gmina Dobre Miasto	Akcja sadzenia dębów na 100-lecie niepodległości wraz z ustawieniem tablic upamiętniających	-	7 500,00
Gmina Dobre Miasto	Ciągła edukacja ekologiczna w placówkach oświatowych zgodnie z programem nauczania	w.b.	w.b.		

KIERUNKI INTERWENCJI	TYPY ZADAŃ PROPONOWANYCH DO REALIZACJI W RAMACH POSZCZEGÓLNYCH KIERUNKÓW INTERWENCJI	JEDNOSTKA REALIZUJĄCA ZADANIE	OPIS PRZEDSIĘWZIĘCIA	KOSZTY REALIZACJI [zł]	
				2017	2018
Zwiększanie świadomości ekologicznej mieszkańców i zmiana ich zachowań na proekologiczne	Organizacja wystaw i konferencji; Produkcja materiałów na potrzeby organizowanych akcji, kampanii edukacyjnych, konferencji; Prowadzenie zajęć edukacyjnych; Prowadzenie ośrodków edukacji przyrodniczej; Konsultacje społeczne dokumentów z zakresu ochrony środowiska, gospodarki wodnej, ochrony przyrody; Popularyzacja wiedzy na temat walorów przyrodniczych regionu; Działania informacyjno-edukacyjne; Poradniki i zalecenia na wypadek zagrożeń	Gmina Dobre Miasto	Udział szkół w kampaniach środowiskowych m.in. <i>Kochasz dzieci, nie pal śmieci</i> – happening ulicami miasta	b.d.	b.d.
		Gmina Dobre Miasto	Udział szkół w wojewódzkich konkursach ekologicznych	b.d.	b.d.
		Gmina Dobre Miasto	Konkursy plastyczne organizowane przez placówki oświatowe	b.d.	b.d.
		Gmina Dobre Miasto	Apele z okazji Dnia Ziemi	w.b.	w.b.
		Gmina Dobre Miasto	Udział w ogólnopolskim konkursie na zbiórkę baterii, zbiórkę makulatury	b.d.	b.d.
		Gmina Stawiguda	Szkoła podstawowa w Rusi zorganizowała szkolny konkurs plastyczno-techniczny na EKO ZABAWKĘ	-	w.b.
		Gmina Stawiguda	Szkoła podstawowa w Rusi zorganizowała spotkanie z ornitologiem w ramach projektu pt. <i>Ochrona wybranych gatunków ptaków strefowych na 4 obszarach Natura 2000 w północno-wschodniej Polsce</i> nr POIS.02.04.00-00-0032/16 realizowanego przez Polskie Towarzystwo Ochrony Ptaków	-	w.b.
		Gmina Stawiguda	Szkoła podstawowa w Rusi zorganizowała spotkanie z przedstawicielem Zakładu Gospodarki Odpadami Komunalnymi w Olsztynie. W czasie spotkania uczniowie uczyli się jak segregować odpady aby przyczynić się do ochrony środowiska, poznali wiele ciekawostek związanych z recyklingiem odpadów	-	w.b.
		Gmina Stawiguda	Gmina Stawiguda zrealizowała zadanie pt. <i>Eko-Stawiguda – myśląc o przyszłości, segreguję dzisiaj</i> współfinansowane ze środków WFOŚiGW w Olsztynie. Projekt polegał na przeprowadzeniu kampanii edukacyjno-informacyjnej wśród społeczeństwa Gminy Stawiguda w zakresie gospodarki odpadami i kształtowaniu postawy proekologicznych poprzez wyrobienie właściwych zachowań dotyczących segregacji odpadów komunalnych	-	1 288,10
		Gmina Stawiguda	Gmina Stawiguda zrealizowała zadanie pt. <i>Kino letnie pod chmurką</i> współfinansowane ze środków WFOŚiGW w Olsztynie. Celem projektu było promowanie proekologicznych postaw i zachowań wśród dzieci i dorosłych poprzez selektywną zbiórkę odpadów; podniesienie wiedzy mieszkańców nt. metod ochrony środowiska, recyklingu, zdrowego odżywiania się; obcowanie uczestników z przyrodą poprzez wspólne sprzątanie sołectw, a także wspólne oglądanie materiałów edukacyjnych na świeżym powietrzu	5 457,00	-
Gmina Barczewo	Działania edukacyjne mieszkańców	1 200,00 ś.w.	-		

KIERUNKI INTERWENCJI	TYPY ZADAŃ PROPONOWANYCH DO REALIZACJI W RAMACH POSZCZEGÓLNYCH KIERUNKÓW INTERWENCJI	JEDNOSTKA REALIZUJĄCA ZADANIE	OPIS PRZEDSIĘWZIĘCIA	KOSZTY REALIZACJI [zł]	
				2017	2018
Zwiększanie świadomości ekologicznej mieszkańców i zmiana ich zachowań na proekologiczne	Organizacja wystaw i konferencji; Produkcja materiałów na potrzeby organizowanych akcji, kampanii edukacyjnych, konferencji; Prowadzenie zajęć edukacyjnych; Prowadzenie ośrodków edukacji przyrodniczej; Konsultacje społeczne dokumentów z zakresu ochrony środowiska, gospodarki wodnej, ochrony przyrody; Popularyzacja wiedzy na temat walorów przyrodniczych regionu; Działania informacyjno-edukacyjne; Poradniki i zalecenia na wypadek zagrożeń	RDOŚ w Olsztynie, UWM w Olsztynie	Szkolenie pn. „Termomodernizacja a ochrona przyrody” (zasięg ogólnowojewódzki)	wydarzenia odbyły się bez kosztów lub były finansowane ze środków własnych lub ze źródeł zewnętrznych	
		RDOŚ w Olsztynie	Konferencja pn. „Przemysłowe fermy zwierząt a ochrona środowiska” (zasięg ogólnowojewódzki)	wydarzenia odbyły się bez kosztów lub były finansowane ze środków własnych lub ze źródeł zewnętrznych	-
		RDOŚ w Olsztynie	Szkolenie pn.: „Razem o prawnej ochronie przyrody” (zasięg ogólnowojewódzki)	-	-
		RDOŚ w Olsztynie	Międzynarodowy Dzień Krajobrazu – spacer krajobrazowy w olsztyńskim Lesie Miejskim (zasięg miasto Olsztyn i powiat olsztyński)	wydarzenia odbyły się bez kosztów lub były finansowane ze środków własnych lub ze źródeł zewnętrznych	
		RDOŚ w Olsztynie	Szkolenie pn.: „Ochrona alei przydrożnych jako siedlisko gatunków chronionych” (zasięg ogólnowojewódzki)	wydarzenia odbyły się bez kosztów lub były finansowane ze środków własnych lub ze źródeł zewnętrznych	-
		Fundacja Albatros i RDOŚ w Olsztynie	Konferencja w sprawie ośrodków rehabilitacji zwierząt	-	-
		RDOŚ w Olsztynie	Spotkanie z okazji Światowego Dnia Mokradeł (zasięg miasto Olsztyn i powiat olsztyński)	-	wydarzenia odbyły się bez kosztów lub były finansowane ze środków własnych lub ze źródeł zewnętrznych
		RDOŚ w Olsztynie	Konferencja pn.: „Czy taki wilk straszny, jak go malują” (zasięg miasto Olsztyn i powiat olsztyński)	-	-
		RDOŚ w Olsztynie - zlecający	Wykonanie projektu graficznego (naniesienie logotypów RDOŚ w Olsztynie) i wykonanie materiałów edukacyjno-promocyjnych na potrzeby spaceru krajobrazowego	-	-
		Zespół Szkół w Dobrym Mieście	Zbiórka zużytych baterii	b.d.	b.d.

KIERUNKI INTERWENCJI	TYPY ZADAŃ PROPONOWANYCH DO REALIZACJI W RAMACH POSZCZEGÓLNYCH KIERUNKÓW INTERWENCJI	JEDNOSTKA REALIZUJĄCA ZADANIE	OPIS PRZEDSIĘWZIĘCIA	KOSZTY REALIZACJI [zł]	
				2017	2018
Zwiększanie świadomości ekologicznej mieszkańców i zmiana ich zachowań na proekologiczne	<p>Akcje informacyjno-edukacyjne; okólniki, ulotki;</p> <p>Konkursy o tematyce ekologicznej / przyrodniczej;</p> <p>Budowa ścieżek edukacyjnych, budowa centrów edukacji przyrodniczej; rajdy rowerowe, pikniki ekologiczne;</p> <p>Zielone szkoły; akcje o tematyce ekologicznej (np. <i>sprzątanie świata</i>, <i>dzień ziemi</i>)</p>	Zespół Szkół w Dobrym Mieście	Udział uczniów w akcji <i>Sprzątanie świata</i>	b.d.	b.d.
		Zespół Szkół w Dobrym Mieście	Udział uczniów w szkolnej Olimpiadzie Wiedzy Ekologicznej	b.d.	b.d.
		Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Żernikach	Edukacja ekologiczna dotycząca oszczędzania i ochrony zasobów naturalnych – w tym wody. Oznaczenie symbolami graficznymi przy zlewach prośbę o zakręcanie kranów	b.d.	b.d.
		Gmina Stawiguda	Gmina zorganizowała cyklicznie rajdy rowerowe dla mieszkańców	w.b.	w.b.
		Gmina Stawiguda	Gminny Ośrodek Kultury w Stawigudzie organizuje cykliczne warsztaty promujące ekologiczne postawy oraz zwiększające świadomość ekologiczną mieszkańców prowadzące do zmiany zachowań na proekologiczne tj.: warsztaty kulinarne i Nordic Walking w ramach projektu <i>Dodajmy życiu lat</i> współfinansowanego przez Fundację BGK z projektu <i>Generacja</i> ; piknik integracyjno-edukacyjny <i>Naturalnie w Wymoiu</i> ; spotkania z Naturopatą w ramach projektu <i>Szczęśliwe życie w harmonii z naturą</i>	-	w.b.
		Gmina Stawiguda	Placówki oświatowe z terenu Gminy Stawiguda corocznie organizują akcje ekologiczne, tj. Dzień ziemi oraz sprzątanie świata	w.b.	w.b.
		Gmina Stawiguda	Corocznie na terenie Gminy Stawiguda organizowane jest przez poszczególne sołectwa sprzątanie świata, w którym uczestniczą mieszkańcy gminy	w.b.	w.b.
		Gmina Olsztynek	<i>Kochasz dzieci nie pal śmieci</i> – udostępnianie plakatów i ulotek związanych z tematyką palenia odpadów w piecach domowych – ulotki i plakaty zakupione w latach wcześniejszych	w.b.	w.b.
			<i>Sprzątanie świata</i> – akcja realizowana zarówno na poziomie szkół i przedszkoli jak i sołectw. Zakupione zostały worki, rękawiczki jednorazowe, słodycze dla dzieci biorących udział w akcji	2 000,00	2 000,00
		Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Żardenikach	Udział uczniów w akcji <i>Sprzątanie świata – Akcja segregacja – 2x więcej, 2x czystiej</i>	w.b.	w.b.
		Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Żardenikach	Rajdy rowerowe w ramach realizacji projektu – <i>Rowerem po zdrowie</i>	w.b.	w.b.
		Gmina Dobre Miasto	Gmina przyjazna pszczołom – ulotki informacyjne	256,00	-
Gmina Purda	Ścieżka edukacyjna Przykop-Nowy Przykop	b.d.			

KIERUNKI INTERWENCJI	TYPY ZADAŃ PROPONOWANYCH DO REALIZACJI W RAMACH POSZCZEGÓLNYCH KIERUNKÓW INTERWENCJI	JEDNOSTKA REALIZUJĄCA ZADANIE	OPIS PRZEDSIĘWZIĘCIA	KOSZTY REALIZACJI [zł]	
				2017	2018
Zwiększanie świadomości ekologicznej mieszkańców i zmiana ich zachowań na proekologiczne	Akcje informacyjno-edukacyjne; okólniki, ulotki;	Gmina Barczewo	Budowa ścieżki dydaktycznej w Wipsowie	-	268 861,50 ś.w., ś.z. (RPO WiM 2014-2010)
	Konkursy o tematyce ekologicznej / przyrodniczej; Budowa ścieżek edukacyjnych, budowa centrów edukacji przyrodniczej; rajdy rowerowe, pikniki ekologiczne; Zielone szkoły; akcje o tematyce ekologicznej (np. <i>sprzątanie świata, dzień ziemi</i>)	Gmina Świątki	Budowa infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej połączona z edukacją w zakresie świadomości ekologicznej, historycznej i kulturowej regionu (park wiejski w Świątkach), nasadzenia sosny i świerków, wydanie albumu o tematyce historyczno-kulturowej i przyrodniczej regionu	-	312 848,46 środki Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich, środki Gminy Świątki (2018-2019)

Objaśnienia:

w.b. – w budżecie; zadania wpisane do budżetu jednostki

b.d. - brak danych

ś.w. – środki własne

ś.z. – środki zewnętrzne

¹ W 2017 r. przeprowadzono eliminacje powiatowe Ogólnopolskiego Turnieju Wiedzy Pożarniczej *Młodzież zapobiega Pożarom* oraz eliminacje powiatowe Zawodów Sportowo-Pożarniczych OSP. W eliminacjach OTWP udział wzięło 50 osób natomiast w zawodach sportowo-pożarniczych OSP udział wzięło 70 zawodników i zawodniczek. Wyłoniono uczestników eliminacji wojewódzkich. W czerwcu przeprowadzono również weryfikację OSP w trakcie mistrzostw w kwalifikowanej pierwszej pomocy z udziałem ok. 200 zawodników. Łącznie imprezy sportowe obsługiwało 23 wolontariuszy (obsługa sędziowska i porządkowa).

W 2018 r. w ramach zadania przeprowadzono dwie imprezy:

- eliminacje powiatowe Ogólnopolskiego Turnieju wiedzy Pożarniczej *Młodzież Zapobiega Pożarom* – zawody zorganizowane w dniu 13 kwietnia przez funkcjonariuszy PSP oraz działaczy OP ZOSP RP.

W eliminacjach wzięło udział 49 osób – młodzież ze szkół podstawowych, gimnazjalnych i średnich z terenu powiatu olsztyńskiego. Najlepsi zawodnicy otrzymali dyplomy i nagrody,

- zawody OSP – zorganizowane w dniu 23 września na boisku w Gietrzwałdzie. Zawody miały charakter sztafety pożarniczej oraz ćwiczeń bojowych. W zawodach wzięło udział 40 zawodników (4 drużyny po 10 osób). Zawody obserwowało 200 osób.

² W ramach zadania w Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym w Żardenikach w dniu 26.10.2017 r. zorganizowano piknik integracyjny podczas którego posadzono drzewa i krzewy. Drzewa owocowe i krzewy ozdobne zakupiono po konsultacjach w zakresie zagospodarowania terenu. Sadzenie odbyło się przy pomocy wychowanków Ośrodka. Stworzono sad ekologiczno-rekreacyjny będący ostoją dla ptaków, owadów i gryzoni.

³ - Spotkanie z kotem – cykl spotkań w szkołach i przedszkolach zakresie edukacji ochrony praw zwierząt, znaczenia sterylizacji kotów wolnożyjących. Przeprowadzono 5 spotkań, wyjazdy do schroniska.

W spotkaniach uczestniczyło 5 wolontariuszy;

- sterylizacja i leczenie kotów wolnożyjących – sterylizacji poddano 30 kotów;

- opieka, leczenie i przekazanie do domów tymczasowych ponad 150 kotów, które uległy wypadkom.

źródło: oprac. własne na podstawie danych udostępnionych przez jednostki zlokalizowane na terenie powiatu olsztyńskiego

3.2.11 OBSZAR INTERWENCJI: MONITORING

Monitoring środowiska przyrodniczego stanowi podstawę wiedzy z zakresu stanu i stopnia przekształcenia środowiska, zarówno przed podejmowanymi działaniami inwestycyjnymi, jak i po ich realizacji. Monitoring jest prowadzony przez jednostki administracji publicznej w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska oraz przez poszczególnych przedsiębiorców prowadzących własną działalność gospodarczą lub zawodową, na których został nałożony obowiązek monitoringu. Wyniki pomiarów uzyskane przez jednostki administracji publicznej są jawne i udostępniane pod postacią sprawozdań i raportów lub na wniosek zainteresowanego, na podstawie art. 8 i art. 9 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2018 r. poz. 2081 z późn. zm.).

Sposób, częstotliwość oraz jednostki odpowiedzialne za prowadzenie pomiarów stanu poszczególnych komponentów środowiska opisano w poszczególnych rozdziałach *Raportu*, a zadania inwestycyjne i kontrolne dotyczące monitoringu wpisano w tabele traktujące o realizacji przedsięwzięć z zakresu obszarów interwencji.

Jednym z dokumentów strategicznych na poziomie lokalnym mających na celu ochronę środowiska jest program ochrony środowiska, którego realizacja jest weryfikowana poprzez sporządzanie raportów w cyklu dwuletnim. Obecnie w granicach powiatu olsztyńskiego obowiązuje *Program Ochrony Środowiska Powiatu Olsztyńskiego do 2020 roku*, z realizacji którego sporządzono prezentowany *Raport z wykonania w latach 2017-2018 Programu Ochrony Środowiska Powiatu Olsztyńskiego do 2020 roku*. Koszty sporządzenia *Programu*, jak również koszty opracowania *Raportu* ponosi Starostwo Powiatowe w Olsztynie.

3.3 WSKAŹNIKI

W Tabeli 31. zamieszczono wykaz wskaźników i mierników realizacji zadań zawartych w *Programie*. Poza głównymi wskaźnikami, przy ocenie skuteczności realizacji *Programu* brano pod uwagę również wskaźniki społeczno-ekonomiczne, wskaźniki presji na środowisko i stanu środowiska oraz wskaźniki aktywności państwa i społeczeństwa. Wskaźniki te ze względu na ich opisowy charakter oraz trudności w definiowaniu ich wartości należy traktować jako fakultatywne.

Analizę trendów zmian zobrazowano poprzez zastosowanie strzałek. Strzałki skierowane w górę pokazują pozytywną zmianę lub jej brak, wynikającą z pożądanego stanu rzeczy, w porównaniu do roku bazowego. Strzałki zwrócone ku dołowi odzwierciedlają zmianę negatywną ze względów środowiskowych, która jednak nie zawsze jest negatywna pod względem społeczno-ekonomicznym. Strzałki skierowane w prawo pokazują zmienną tendencję danego wskaźnika lub miernika lub utrzymywanie się stanu niepożądanego.

W obszarze, jakim jest ochrona klimatu i jakości powietrza, wyróżniono 10 kierunków interwencji, w ramach których zrealizowano aż 113 przedsięwzięć i dotacji celowych. Najwięcej działań wykonano w ramach budowy i modernizacji dróg. Gminy w szczególności skoncentrowały się na uwzględnieniu w mpzp zapisów dotyczących korzystania z odnawialnych źródeł energii oraz na montażu efektywnego energetycznie oświetlenia ulicznego/drogowego. Aktywność inwestycyjną wykazano również w instalacjach OZE na budynkach użyteczności publicznej i mieszkalnych oraz promocji OZE. W przypadku 9 typów proponowanych zadań żadna z współpracujących jednostek nie wykazała aktywności inwestycyjnej, co jednak nie oznacza, że zadania te nie zostały podjęte, z uwagi na fakt, że nie wszystkie gminy przekazały informacje o zrealizowanych zadaniach.

Analizując stan jakości powietrza w *Programie* odniesiono się do wskaźnika, jakim są zanieczyszczenia dla których stwierdzono klasę C wg kryterium ochrony zdrowia w strefie, w której położony jest powiat. W 2015 r. została przekroczona dopuszczalna norma pyłu zawieszonego PM10 oraz bezno(a)pirenu, natomiast w 2017 r. przekroczenie odnotowano tylko dla bezno(a)pirenu, co daje trend pozytywny. Przekroczenie poziomu celu długoterminowego i docelowego ozonu ze względu na ochronę zdrowia ludzi w strefie, w której położony jest powiat nie zmieniło się – trend negatywny, stały. Emisja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych w przypadku pyłów była zmienna, natomiast znacznie wzrosła w przypadku gazów – trend negatywny, nasilający się. Może to być spowodowane zwiększeniem się aktywności podmiotów gospodarczych, co ze społeczno-ekonomicznego punktu widzenia jest pożądane, jednak rozwój przemysłu nie powinien negatywnie wpływać na ekosystemy. Czynne przyłącza sieci gazowej oraz ludność korzystająca z sieci gazowej się zwiększa (trend pozytywny), jednak długość sieci ciepłowniczej przemysłowej uległa nieznacznemu zmniejszeniu (trend negatywny).

W obszarze, w którym rozważano zapobieganie i zmniejszanie zagrożenia hałasem, wyróżniono dwa zasadnicze kierunki interwencji (ochrona przed hałasem i zmniejszanie hałasu), w ramach których zaproponowano 9 zadań inwestycyjnych. Zrealizowano 11 przedsięwzięć z wyłączeniem zadań dot. budowy i modernizacji dróg, które wliczono do zadań z zakresu ochrony klimatu i jakości powietrza. Najważniejszym zrealizowanym zadaniem, które zapobiega ekspozycji ludzi na hałas, jest budowa obwodnicy Olsztyna w ciągu drogi krajowej nr 16. Przedsięwzięcie jest realizowane przez Generalną Dyрекcyję Dróg Krajowych i Autostrad, Oddział w Olsztynie i w 2018 r. przeznaczono na ten cel 401 000 000,00 zł.

W *Programie* jako wskaźnik zagrożenia hałasem wskazano liczbę zakładów, w których stwierdzono przekroczenia poziomów dopuszczalnych hałasu w trakcie kontroli, jednak ani w roku 2015 ani w latach 2017-2018 nie udało się pozyskać danych dla tego wskaźnika. W zamian zaproponowano miernik, jakim jest długość ścieżek rowerowych. Zmiana nawyków ludności i wybór zielonego środka transportu jakim jest rower jest niezmiernie ważna nie tylko dla zmniejszania hałasu, ale również dla ograniczenia emisji zanieczyszczeń i poprawy stanu zdrowia obywateli. Długość ścieżek rowerowych, liczona od roku bazowego, wzrosła jedynie o 1 km, co jednak wskazuje pozytywny trend rozwoju tego rodzaju inwestycji.

Ochronę przed ponadnormatywnym promieniowaniem elektromagnetycznym zaproponowano przez wprowadzenie do mpzp zapisów uwzględniających ochronę przed oddziaływaniem pól elektromagnetycznych oraz ograniczanie koncentracji źródeł promieniowania elektromagnetycznego na etapie planowania i wydawania decyzji lokalizacyjnych i środowiskowych. Pierwsze zadanie zostało realizowane, jednak drugie nie zostało wykazane przez współpracujące jednostki.

Wskaźnik dla tego obszaru interwencji to przypadki przekroczeń wartości dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych. Zarówno w roku bazowym, jak i w 2017 r., dla którego są dostępne dane, nie odnotowano takich przypadków – trend pozytywny stały.

W obszarze interwencji jakim jest gospodarowanie wodami, wyróżniono 6 kierunków inwestycji. Zrealizowano 20 przedsięwzięć z wyłączeniem działań edukacyjnych, które ujęto w obszarze interwencji pod nazwą „edukacja ekologiczna”. Szczególną aktywnością wykazała się gmina Barczewo, realizując inwestycje dot. urządzeń ochrony przed powodzią.

Do analizy poziomu gospodarowania wodami, w *Programie* zaproponowano miernik, jakim jest liczba (odsetek) JCWPd o stanie/potencjale ekologicznym co najmniej dobrym - badanych w danym roku. Dla roku bazowego (2015) wskaźnik był równy 1 (25%). W 2017 r. wskaźnik przyjął wartość 5 (100%) – trend pozytywny. Rozbieżność w licznie JCWPd wynika ze zmiany podziału wód podziemnych z 161 JCWPd na 171 części, która nastąpiła w 2016 r. Zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności zmalało, co z punktu widzenia ochrony środowiska, a w szczególności zasobów wodnych, jest pożądane, wobec tego trend zmian określono jako pozytywny. Natomiast zużycie wody w gospodarstwach domowych na 1 mieszkańca oraz zużycie wody na potrzeby przemysłu wzrosło, co może wiązać się z rozwojem gospodarczym, jednak nie jest wskazane ze względów ekologicznych (trend negatywny). Ilość ścieków przemysłowych i komunalnych wymagających oczyszczenia była w 2017 r. większa niż w roku 2015, jednak ilość ścieków nieoczyszczonych nie zmieniła się – licząc procentowy udział ścieków nieoczyszczonych w ściekach ogółem otrzymano trend pozytywny.

W obszarze interwencji jaką jest gospodarka wodno-ściekowa wyróżniono dwa główne kierunki inwestycji i zrealizowano 23 zadania. Gminy największą wagę przywiązały do rozbudowy sieci wodociągowej i kanalizacyjnej, co jest zrozumiałe ze względów bytowych i higienicznych. Dzięki temu długość sieci wodociągowej i kanalizacyjnej oraz odsetek ludności korzystającej z sieci wodociągowej i kanalizacyjnej zwiększa się – trend pozytywny. Ilość ścieków bytowych odprowadzanych siecią kanalizacyjną zwiększa się (trend negatywny). Liczba oczyszczalni ścieków jak i wielkość oczyszczalni komunalnych w RLM wzrosły (trend pozytywny).

Wyróżniono trzy kierunki interwencji w obszarze ochrony zasobów geologicznych i zrealizowano 4 zadania z wyłączeniem zadań dot. ochrony złóż kopalin poprzez uwzględnienie złóż w mpzp, które to wymieniono w obszarze interwencji, jakim jest ochrona klimatu i jakości powietrza. Z uwagi na brak danych, zaproponowany w *Programie* wskaźnik oceny zasobów geologicznych nie może być poddany analizie. W obszarze interwencji dotyczącym gleb, sformułowano dwa kierunki interwencji i nie wykonano żadnego z proponowanych zadań. Wartość zaproponowanego w *Programie* wskaźnika tj. ilość terenów, na których stwierdzono przekroczenia standardów jakości ziemi i gleby wyniosła 0 (trend pozytywny).

W obszarze interwencji związanym z gospodarką odpadami i zapobieganiem powstawaniu odpadów wyróżniono pięć kierunków, w jakich powinny iść planowane inwestycje. W latach 2017-2018 wykonano 22 zadania (za wyjątkiem działań edukacyjnych), z których większość to zadania ciągłe, wpisujące się w obowiązki gmin.

Według Głównego Urzędu Statystycznego, masa zebranych zmieszanych odpadów komunalnych z terenu powiatu zwiększyła się, co jest zjawiskiem negatywnym. Zarówno w roku bazowym (2015), jak i 2017 r. zlikwidowano 4 „dzikie” wysypiska śmieci, co dowodzi, że mieszkańcy nie są wystarczająco wyedukowani w zakresie swoich praw i obowiązków dot. gospodarowania odpadami lub że systemy funkcjonujące w gminach posiadają wady.

Ochrona zasobów przyrodniczych była realizowana w ośmiu kierunkach interwencji. Urzeczywistniono 22 przedsięwzięcia, skupiając się w szczególności na konserwacji/rewitalizacji i pracach pielęgnacyjnych parków, terenów rekreacyjnych, zieleni miejskiej oraz wprowadzeniu zieleni drogowej, osłonowej i izolacyjnej.

Lesistość, powierzchnia gruntów leśnych i lasów zwiększa się, co daje trend pozytywny. Udział obszarów chronionych w powierzchni ogółem (bez obszarów Natura 2000) zmniejszył się, co stanowi trend negatywny. Liczba pomników przyrody w stosunku do roku bazowego zmniejszyła się, co jednak najprawdopodobniej wynika z naturalnych procesów starzenia się i rozkładu tworów biotycznych. Stosunek nasadzeń i ubytków drzew w porównaniu do roku bazowego wykazuje trend negatywny, natomiast stosunek nasadzeń i ubytków krzewów daje trend pozytywny.

Analizując zagrożenie poważnymi awariami skoncentrowano się na kierunku inwestycji, jakim jest minimalizacja potencjalnych negatywnych skutków awarii i zagrożeń środowiska dla ludzi, środowiska, dziedzictwa kulturowego oraz działalności gospodarczej. Zrealizowano 15 zadań, polegających głównie na dofinansowaniu zakupu sprzętu niezbędnego do przeprowadzania akcji minimalizujących szkody w środowisku, które są skutkiem awarii, wypadków oraz zdarzeń losowych.

Wskaźnikiem tego obszaru interwencji jest liczba poważnych awarii na terenie powiatu, które zarówno w roku bazowym, jak i analizowanym, 2017 r., była równa 0 – trend pozytywny stały.

Edukacja ekologiczna na terenie powiatu miała charakter ciągły oraz czasowy, odbywała się m.in. poprzez organizację wystaw i konferencji, akcji, kampanii edukacyjnych oraz innych działań promujących ochronę środowiska i ekologiczny tryb życia. W latach 2017-2018 na terenie powiatu olsztyńskiego zrealizowano 50 przedsięwzięć mających na celu podniesienie świadomości ekologicznej społeczeństwa.

Tabela 31. Wskaźniki i mierniki stanu środowiska i presji na środowisko dla powiatu olsztyńskiego w latach 2017-2018

OBSZAR INTERWENCJI	WSKAŹNIK/MIERNIK	ŹRÓDŁO DANYCH	WARTOŚĆ WSKAŹNIKA W ROKU BAZOWYM	WARTOŚĆ WSKAŹNIKA		TREND ZMIAN
				2017	2018	
OCHRONA KLIMATU I JAKOŚCI POWIETRZA	zanieczyszczenia, dla których stwierdzono klasę C wg kryterium ochrony zdrowia w strefie, w której położony jest powiat	WIOŚ	PM10,B(a)P 2015	B(a)P	b.d.	↑
	przekroczenie poziomu celu długoterminowego i docelowego ozonu ze względu na ochronę zdrowia ludzi w strefie, w której położony jest powiat - poziom docelowy - poziom długoterminowy	WIOŚ	nie tak 2015	nie tak	b.d.	→
	emisja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych: - pyłowych - gazowych	GUS	6 t/r 34 021 t/r 2015	9 t/r 38 979 t/r	8 t/r 41 619 t/r	↓
	czynne przyłącza sieci gazowej ogółem	GUS	4 965 szt. 2015	5 617 szt.	b.d.	↑
	ludność korzystająca z sieci gazowej	GUS	31 800 os. 2015	32 215 os.	b.d.	↑
	długość sieci ciepłej przesyłowej	GUS	168 329 m 2015	168 236	b.d.	↓
ZAGROŻENIE HAŁASEM	liczba zakładów, w których stwierdzono przekroczenia poziomów dopuszczalnych hałasu w trakcie kontroli	WIOŚ	b.d. 2015	b.d.	b.d.	→
	długość ścieżek rowerowych	GUS	11,2 km 2015	12,2 km	b.d.	↑

OBSZAR INTERWENCJI	WSKAŹNIK/MIERNIK	ŹRÓDŁO DANYCH	WARTOŚĆ WSKAŹNIKA W ROKU BAZOWYM	WARTOŚĆ WSKAŹNIKA		TREND ZMIAN
				2017	2018	
POLA ELEKTROMAGNETYCZNE	przypadki przekroczeń wartości dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych	WIOŚ	0 2015	0	b.d.	↑
GOSPODAROWANIE WODAMI	liczba (odsetek) JCWPd o stanie/potencjale ekologicznym co najmniej dobrym - badanych w danym roku	WIOŚ	1 (25%) 2015	5 (100%)	0	↑
	zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności	GUS	10 852,5 dam ³ 2015	9 997,7 dam ³	b.d.	↑
	zużycie wody w gospodarstwach domowych na 1 mieszkańca	GUS	29,7 m ³ 2015	30,1 m ³	b.d.	↓
	zużycie wody na potrzeby przemysłu	GUS	1 296 dam ³ 2015	1 452 dam ³	b.d.	↓
	ścieki przemysłowe i komunalne wymagające oczyszczenia odprowadzane do wód lub do ziemi: - ogółem - nieoczyszczone	GUS	3 354,0 dam ³ 1,0 dam ³ 2015	3 983,0 dam ³ 1,0 dam ³	b.d.	↑
GOSPODARKA WODNO-ŚCIEKOWA	długość sieci wodociągowej	GUS	1 800,4 km 2015	1 910,0 km	b.d.	↑
	długość sieci kanalizacyjnej	GUS	1 011,4 km 2015	1 027,5 km	b.d.	↑
	odsetek ludności korzystającej z wodociągu	GUS	91,1% 2015	99,1%	b.d.	↑
	odsetek ludności korzystającej z kanalizacji	GUS	64,4% 2015	65,6%	b.d.	↑
	ścieki bytowe doprowadzone siecią kanalizacyjną	GUS	2 858,3 dam ³ 2015	3 185,7 dam ³	b.d.	↓
	wielkość oczyszczalni komunalnych w RLM	GUS	123 761 os. 2015	123 761 os.	124 583 os.	→
	liczba oczyszczalni ścieków: - ogółem - z podwyższonym usuwaniem biogenów	GUS	27 7 2015	31 7	32 7	↑
ZASOBY GEOLOGICZNE	powierzchnia gruntów wymagających rekultywacji powstałych w wyniku eksploatacji surowców mineralnych	GUS	b.d. 2015	b.d.	b.d.	→
GLEBY	ilość terenów, na których stwierdzono przekroczenia standardów jakości ziemi i gleby	RDOŚ	1 szt. 2015	0 szt.	0 szt.	↑
GOSPODARKA ODPADAMI I ZAPOBIEGANIE POWSTAWANIU ODPADÓW	masa zebranych zmieszanych odpadów komunalnych	gminy	29 078,5 Mg 2015	31 507,43 GUS	b.d.	↑
	istniejące dzikie wysypiska odpadów: - liczba - powierzchnia	GUS	1 szt. 20 m ² 2015	0 szt. 0 m ²	b.d.	↑
	zlikwidowane dzikie wysypiska odpadów	GUS	4 szt.	4 szt.	b.d.	→
ZASOBY PRZYRODNICZE	lesistość	GUS	38,1% 2015	38,7%	b.d.	↑

OBSZAR INTERWENCJI	WSKAŹNIK/MIERNIK	ŹRÓDŁO DANYCH	WARTOŚĆ WSKAŹNIKA W ROKU BAZOWYM	WARTOŚĆ WSKAŹNIKA		TREND ZMIAN
				2017	2018	
ZASOBY PRZYRODNICZE	powierzchnia: - gruntów leśnych - lasów	GUS	111 168,85 ha 108 021,37 ha 2015	112 911,50 ha 109 774,61 ha	b.d.	↑
	udział obszarów chronionych w powierzchni ogółem (bez obszarów Natura 2000)	GUS	54,3% 2015	52,8%	b.d.	↓
	liczba pomników przyrody	RDOŚ	127 szt. 2015	104 szt.	104 szt.	↓
	tereny zieleni (z wyłączeniem lasów gminnych)	GUS	147,62 ha 2015	194,11 ha	b.d.	↑
	nasadzenia/ubytki drzew	GUS	622/457 szt. 2015	489/696	b.d.	→
	nasadzenia/ubytki krzewów	GUS	1 152/210 2015	1 103/298	b.d.	↑
ZAGROŻENIE POWAŻNYMI AWARIAMI	liczba poważnych awarii	WIOŚ	0 2015	0	0	↑

Objaśnienia:

GUS - Główny Urząd Statystyczny

RDOŚ - Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska

WIOŚ - Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska

↑	wzrost / polepszenie stanu	↓	spadek / pogorszenie stanu	→	bez widocznych zmian
---	----------------------------------	---	----------------------------------	---	----------------------------

źródło: oprac. własne na podstawie Programu Ochrony Środowiska Powiatu Olsztyńskiego do 2020 r.

4 PODSUMOWANIE I WNIOSKI

Program ochrony środowiska jest narzędziem służącym do prowadzenia polityki ochrony środowiska na poziomie jednostek samorządowych. Dokument stanowi przeniesienie istotnych zagadnień określonych w polityce ochrony środowiska państwa na niższe poziomy administracji, z jednoczesnym uwzględnieniem lokalnej specyfiki i uwarunkowań. Podstawowym założeniem programów ochrony środowiska na wszystkich szczeblach jest dążenie do poprawy stanu środowiska przyrodniczego oraz efektywnego zarządzania środowiskiem.

Niniejszy raport przedstawia analizę stanu środowiska na terenie powiatu olsztyńskiego oraz stopień realizacji zadań zawartych w *Programie Ochrony Środowiska dla Powiatu Olsztyńskiego do 2020 roku* w latach 2017-2018.

Podstawą opracowania raportu weryfikującego wykonanie zadań z powiatowego programu ochrony środowiska były ankiety sporządzone i rozesłane do podmiotów zobowiązanych do realizacji poszczególnych zadań. Ponadto, wykorzystano informacje uzyskane od instytucji posiadających bazy danych m.in. Głównego Urzędu Statystycznego czy Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Olsztynie w odniesieniu do powiatu.

Podjęte w okresie sprawozdawczym działania finansowane były głównie z budżetu powiatu oraz przy udziale środków zewnętrznych (środki unijne, WFOŚiGW itp.).

Utrzymanie i poprawa stanu środowiska jest działaniem długookresowym, zależnym od wielu czynników, współdziałania wielu podmiotów oraz posiadania niezbędnych środków finansowych. Po przeanalizowaniu danych pozyskanych od różnych jednostek oraz danych statystycznych i monitoringowych, stwierdzono, że na terenie powiatu olsztyńskiego prowadzi się szereg działań inwestycyjnych, koordynacyjnych oraz informacyjno-edukacyjnych, które w przyszłości będą skutkowały realnymi efektami ekologicznymi i sukcesywną poprawą stanu lokalnego środowiska przyrodniczego oraz zdrowia i życia mieszkańców powiatu.

Wnioski:

1. Zwiększenie emisji zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych oraz utrzymujące się przekroczenia dopuszczalnych poziomów benzo(a)pirenu i poziomu długoterminowego dla stężenia ozonu jest zjawiskiem niekorzystnym. Jednak pozytywnie należy ocenić podejmowanie licznych działań mających na celu poprawę stanu jakości dróg, wykorzystywanie odnawialnych źródeł energii oraz termomodernizację budynków użyteczności publicznej.
2. Negatywnie należy ocenić zły stan wód powierzchniowych oraz zwiększenie ilości ścieków przemysłowych i komunalnych wymagających oczyszczenia. Również niekorzystne jest zwiększenie ilości zużycia wody na 1 mieszkańca. Należy jednak zauważyć, że działania gmin koncentrują się na stałym rozwoju sieci wodociągowo-kanalizacyjnych oraz dostarczaniu mieszkańcom wody dobrej jakości. Pozytywnym jest natomiast fakt zwiększenia ilości oczyszczalni ścieków.
3. Niekorzystnym zjawiskiem jest wzrost masy zebranych zmieszanych odpadów komunalnych. Na pozytywną ocenę zasługuje jednak podejmowanie licznych działań edukacyjnych dotyczących segregacji odpadów.
4. Negatywnie należy ocenić pozostałą do unieszkodliwienia dużą ilość wyrobów azbestowych znajdujących się na terenie powiatu. Na uwagę zasługuje jednak fakt, że gminy podejmują realizację zadań mających na celu sukcesywnie usuwanie azbestu.
5. Na pozytywną ocenę zasługuje zwiększenie powierzchni lasów oraz powierzchni terenów zieleni w powiecie.
6. Pozytywnie należy ocenić również wysoki poziom wyposażenia jednostek przeciwpożarowych w sprzęt służący do ochrony środowiska (likwidacji skutków powstałych zagrożeń).

Wśród zadań *Programu*, które wymagają większego zaangażowania samorządu terytorialnego i innych jednostek lub kontynuacji w kolejnych latach należy wymienić w szczególności:

- dalszą termomodernizację budynków mieszkalnych i użyteczności publicznej oraz sukcesywną wymianę kotłów węglowych na urządzenia wykorzystujące bardziej ekologiczne nośniki energii (gaz, olej, biomasę), a także wsparcie działań mających na celu pozyskanie energii ze źródeł odnawialnych typu energia geotermalna, pompy ciepła itp.,
- poprawę stanu jakości wód powierzchniowych i podziemnych poprzez stały rozwój sieci wodno-kanalizacyjnej oraz prowadzenie jakościowej i ilościowej inwentaryzacji zbiorników bezodpływowych (szamb) oraz przydomowych oczyszczalni ścieków, szczególnie na obszarach, na których rozwój sieci kanalizacyjnej jest niemożliwy,
- kontynuację edukacji ekologicznej, uwzględniającej sektory problemowe (tj. problem niskiej emisji czy gospodarka odpadami) opartej m.in. na systemie stosownych szkoleń, konkursów, warsztatów i imprez proekologicznych w powiecie,
- uwzględnianie w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego aspektów ochrony wartości przyrodniczych i krajobrazowych oraz przestrzeganie tych zapisów przy realizacji podejmowanych działań inwestycyjnych,
- dalsze działania mające na celu zmniejszenie uciążliwości hałasu, przede wszystkim hałasu komunikacyjnego,
- zwiększenie nakładów na przedsięwzięcia związane z usuwaniem wyrobów azbestowych oraz większe zaangażowanie jednostek koordynujących w pomoc osobom fizycznym przy realizacji tego zadania.

5 WYKAZ SKRÓTÓW

ARiMR - Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa	RDOŚ - Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska
BDL - Bank Danych Lokalnych (www.stat.gov.pl/bdl)	Ochrona gatunkowa
CRFOP - Centralny Rejestr Form Ochrony Przyrody	RLM - równoważna liczba mieszkańców
CWU - ciepła woda użytkowa	RPOWiM - Regionalny Program Operacyjny Województwa Warmińsko-Mazurskiego
GDDKiA - Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad	RZGW - Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej
GDOŚ - Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska	SWA - system wykrywania i alarmowania
GIOŚ - Główny Inspektorat Ochrony Środowiska	SWO - system wczesnego ostrzegania
GUS - Główny Urząd Statystyczny	UPUL - uproszczony plan urządzania lasu
GZWP - Główny Zbiornik Wód Podziemnych	UWM - Uniwersytet Warmińsko-Mazurski
IUNG - Instytut Uprawy, Nawożenia i Gleboznawstwa	WFOŚiGW - Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
JCWP - jednolita część wód powierzchniowych	WIOŚ - Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska
JCWp - jednolita część wód podziemnych	WSS-E - Wojewódzka Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna
KOWR - Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa	ZDR - zakłady o dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii
LZWP - Lokalny Zbiornik Wód Podziemnych	ZDW - Zarząd Dróg Wojewódzkich
MPZP - miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego	ZEC - Zakład Energetyki Ciepłej
MRP - mapy ryzyka powodziowego	ZSEiE - zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny
MZP - mapy zagrożenia powodziowego	ZWiK - Zakład Wodociągów i Kanalizacji
NFOŚiGW - Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej	ZZR - zakłady o zwiększonym ryzyku wystąpienia poważnej awarii
NGO - organizacje pozarządowe	
OZE - odnawialne źródła energii	
PEM - promieniowanie elektromagnetyczne	
PGW - Państwowe Gospodarstwo Wodne	
PIG-PIB - Państwowy Instytut Geologiczny - Państwowy Instytut Badawczy	
PM10 - pył z mieszaniny cząstek zawieszonych w powietrzu o średnicy mniejszej niż 10 mikrometrów	
PM2,5 - pył z mieszaniny cząstek zawieszonych w powietrzu o średnicy mniejszej niż 2,5 mikrometra	
PMŚ - Państwowy Monitoring Środowiska	
POliŚ - Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko	
POH - Program ochrony środowiska przed hałasem	
POP - Program ochrony powietrza	
POŚ - Program ochrony środowiska	
PROW - Program Rozwoju Obszarów Wiejskich	
PRGiPID - Program Rozwoju Gminnej i Powiatowej Infrastruktury Drogowej	
PSH - Państwowa Służba Hydrogeologiczna	
PSS-E - Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna	
PSZOK - punkt selektywnej zbiórki odpadów komunalnych	
PZRP - Plan zarządzania ryzykiem powodziowym	
RDLP - Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych	

6 SPIS TABEL

Tabela 1. Główne Zbiorniki Wód Podziemnych na terenie powiatu olsztyńskiego	9
Tabela 2. Wysokość dochodów budżetu powiatu olsztyńskiego z tytułu opłat i kar środowiskowych w latach 2017-2018.....	12
Tabela 3. Wykaz udzielonych dotacji celowych z budżetu Powiatu Olsztyńskiego na zadania z zakresu ochrony środowiska i gospodarki wodnej w latach 2017-2018.....	12
Tabela 4. Poziomy dopuszczalne, docelowe i długoterminowe dla wybranych zanieczyszczeń.....	16
Tabela 5. Wyniki klasyfikacji Strefy PL2803 warmińsko-mazurskiej pod kątem ochrony zdrowia w 2017 r.	16
Tabela 6. Wyniki klasyfikacji Strefy PL2803 warmińsko-mazurskiej pod kątem ochrony roślin w 2017 r.	17
Tabela 7. Przedsięwzięcia z zakresu ochrony klimatu i jakości powietrza na terenie powiatu olsztyńskiego w latach 2017-2018.....	18
Tabela 8. Wykaz wybranych odcinków dróg krajowych na terenie powiatu olsztyńskiego oraz informacje na temat ich stanu.....	29
Tabela 9. Ekspozycja na hałas na terenie powiatu olsztyńskiego przedstawiona za pomocą wskaźnika L_{DWN} w 2018 r.	30
Tabela 10. Przedsięwzięcia z zakresu zmniejszenia zagrożenia hałasem na terenie powiatu olsztyńskiego w latach 2017-2018.....	31
Tabela 11. Pomiary natężenia pól elektromagnetycznych na terenie powiatu olsztyńskiego w 2017 r.....	33
Tabela 12. Przedsięwzięcia z zakresu ochrony przed promieniowaniem elektromagnetycznym na terenie powiatu olsztyńskiego w latach 2017-2018.....	34
Tabela 13. Ludność korzystająca z sieci wodociągowej i kanalizacyjnej na terenie powiatu olsztyńskiego w 2017 r.	35
Tabela 14. Charakterystyka sieci wodociągowo-kanalizacyjnej w 2017 r.....	35
Tabela 15. Oczyszczalnie ścieków funkcjonujące w powiecie olsztyńskim w latach 2017-2018.....	36
Tabela 16. Gromadzenie i wywóz nieczystości ciekłych w powiecie olsztyńskim w 2017 r.	36
Tabela 17. Przedsięwzięcia z zakresu gospodarki wodno-ściekowej na terenie powiatu olsztyńskiego w latach 2017-2018.....	37
Tabela 18. Ocena stanu JCWP z terenu powiatu olsztyńskiego w 2017 r.....	40
Tabela 19. Przedsięwzięcia z zakresu gospodarowania wodami na terenie powiatu olsztyńskiego w latach 2017-2018.....	42
Tabela 20. Powierzchnia lasów na terenie powiatu olsztyńskiego według form własności w 2017 r.	45
Tabela 21. Tereny zieleni powiatu olsztyńskiego w 2017 r.....	45
Tabela 22. Przedsięwzięcia z zakresu ochrony zasobów przyrodniczych na terenie powiatu olsztyńskiego w latach 2017-2018.....	46
Tabela 23. Wyniki badań chemizmu gleb ornych w punkcie badawczym w miejscowości Klebark Mały, w 2010 i 2015 r.....	49
Tabela 24. Przedsięwzięcia z zakresu ochrony zasobów geologicznych i gleb na terenie powiatu olsztyńskiego w latach 2017-2018.....	50
Tabela 25. Analiza gospodarki odpadami komunalnymi gmin powiatu olsztyńskiego w latach 2017-2018	52
Tabela 26. Masa wyrobów zawierających azbest wg posiadaczy na terenie powiatu olsztyńskiego	54
Tabela 27. Przedsięwzięcia z zakresu gospodarki odpadami i zapobiegania powstawaniu odpadów na terenie powiatu olsztyńskiego w latach 2017-2018	56
Tabela 28. Wyniki kontroli WIOŚ w Olsztynie zakładów korzystających ze środowiska na terenie powiatu olsztyńskiego w latach 2017-2018	58
Tabela 29. Przedsięwzięcia z zakresu ochrony przed poważnymi awariami zrealizowane na terenie powiatu olsztyńskiego w latach 2017-2018	59
Tabela 30. Przedsięwzięcia z zakresu edukacji ekologicznej zrealizowane na terenie powiatu olsztyńskiego w latach 2017-2018	63

Tabela 31. Wskaźniki i mierniki stanu środowiska i presji na środowisko dla powiatu olsztyńskiego w latach 2017-2018..... 71

7 SPIS MAP

Mapa 1. Lokalizacja powiatu olsztyńskiego na tle powiatów sąsiednich i mezoregionów5

8 SPIS RYCIN

Rycina 1. Struktura użytkowania gruntów na terenie powiatu olsztyńskiego6